

Rajaturvallisuusunioni ry

3/2021

RAJAVIESTI

Gränssäkerhetsunionen rf

www.rtu.fi

RAJAVYÖHYKE

PÄÄSY ILMAN LUPAA KIELLETTY

Työsuhteiden kypsyä
neuvottelupöydällä

FRONTEX-operaatioiden
työaikaolosuhteet muuttuivat

Horjuttaako rahoitusvaje
operatiivista suorituskykyä?

JAHTIKAUSI ON KÄYNNISSÄ!

Rajaviesti-lehden lukijoille

15% alennus

koodilla RAJAVIESTI2021

Voimassa 30.11.2021 asti.

RAJAVIESTI

GRÄNSSÄKERHETSUNIONEN RF

MEDLEMSTIDNING

WWW.RTU.FI

WWW.RAJAVIESTI.FI

PÄÄTOIMITTAJA / HUVUD-
REDAKTÖR

Erkki Hirvonsalo
Seulankatu 4
94100 KEMI
erkki.hirvonsalo@rtu.fi
p. 040 752 1389

TOIMITUS / REDAKTIONEN

Tuomo Pajula
rajaviesti.toimitus@rtu.fi

RUOTSIKSI / ÖVERSÄTTNING

Mats Liljeroos

PAINO / TRYCK

Grano Oy Vaasa 2021

ILMOITUKSET / ANNONSER

Myynti rajaviesti@gmail.com
puh 045 78 311 500
Laskutus Print Screen Oy

LEVIKKI / SPRIDNING

Lehti toimitetaan jäsenetuna kaikille unionin jäsenille ja mm. Rajavartiolaitoksen kaikkiin toimipisteisiin, liittojen sidosryhmille, ilmoittajille ja kansanedustajille.
Tidningen distribueras till alla medlemmar, Gränsbevakningsväsendets enheter, intressegrupper, annonsörer och riksdagsledamöter.

RAJAVIESTI NRO 4/2021

Artikkelien oltava toimituksessa viimeistään 24.11.2021
Redaktionin bör handa artiklarna senast 24.11.2021

KANNEN KUVA / PÄRMBILDEN

Lähde Rajavartiolaitos

ISSN-L 1236-0104

ISSN 1236-0104 (Painettu / Tryckt)
ISSN 2242-3737 (Verkkolehti / Nättidning)

Lehdessä julkaistut tekstit ovat kirjoittajien omia mielipiteitä ja näkemyksiä, evätkä välttämättä edusta Rajaturvallisuusunionin virallista kantaa.

PÄÄKIRJOITUS

Erkki Hirvonsalo

Löytyykö budjettiriihestä Rajavartiolaitokselta puuttuvat rahat vai tippuuko Dornier?

Viimeisen vuosikymmenen aikana Rajavartiolaitokseen kohdistuneet jatkuvat säästöt ja menoleikkaukset ovat aiheuttaneet mittavia sopeuttamistoimenpiteitä. Säästöpäätösten aiheuttamia heikennyksiä on saatu hieman kompensoitua toiminnallisiin kehyksiin, mutta suorituskykyä ei ole pystytty ylläpitämään, sillä samalla tasolla, josta menoleikkaukset alkoivat. Rajavartiolaitoksen suorituskyky on laskenut kuin lehmän häntä.

Kehyspäätöksessä ei ole varattu rahaa vanhentuvien Dornier -valvontalentokoneiden korvaamiseen, vaikka niiden käyttöikä päättyy vuonna 2025. Valvontalentokoneet ovat valtakunnallisesti olennaisia ja välttämättömiä työkaluja mm. merellisten öljypäästöjen torjunnassa ja pelastustehtävissä. Rajavartiolaitos tarvitsee vähintään 5 miljoonan lisärahoituksen jotta se kykenisi suorittamaan lentokalustollaan sille asetetut lakisääteiset tehtävät.

Rajavartiolaitos kärsii suurista sisäilmaongelmista toimitiloissaan. Tällä hetkellä Rajavartiolaitoksen väestä kymmenen prosenttia työskentelee väistötiloissa. Väistötiloissa työskentely johtuu pääasiassa heikosta sisäilmasta. Rajaturvallisuusunioni vaatii rahoituksen löytymistä budjettiriihestä, jotta Rajavartiolaitoksen henkilökunta pääsee työskentelemään terveessä ja turvallisessa ympäristössä. Näiden pahojen ongelmien hoitamiseen ei valitettavasti ole varattu rahaa eikä toimintamenoihin ole sisällytetty kompensatiota jatkuvasti nouseviin vuokrankorotuksiin. Välttämättömiä rakennushankkeita on tällä hetkellä toistakymmentä. Niihin ei ole rahaa. Rahaa puuttuu vuonna 2022 2,3 miljoonaa euroa ja summa kasvaa vuoteen 2025 mennessä 3,5 miljoonaan euroon.

Vuonna 2020 rajassa oli töissä 2896 henkilöä. EU-velvoitteet edellyttävät nyt ja lähitulevaisuudessa tarvetta nostaa henkilötyövuosikehystä 3000:een vuoteen 2025 mennessä. Tämäkään ei vielä riitä, sillä Euroopan rajaturvallisuusvirasto Frontex velvoittaa Suomea lähettämään operaatiohinsa vuosittain yhä enemmän virkamiehiä.

Rahakirstu näyttää siltä, että Rajavartiolaitos kykenee pitämään toimintansa nykyisellä alentuneella tasolla nipin napin vuodet 2021 ja 2022. Siitä eteenpäin ei hyvältä näytä: Vuonna 2023 toimintamenoista puuttuu 11 miljoonaa euroa ja aikaisempien säästöpäätösten takia toimintamenoista karsiutuu vielä 2 miljoonaa euroa lisää. Rajavartiolaitoksen omilla toimenpiteillä ei voi mitenkään vaikuttaa jatkuvasti nouseviin kiinteisiin kustannuksiin.

Mikäli Rajavartiolaitoksen operatiivinen suorituskyky halutaan ylläpitää edes nykyisellä tasolla, tarvitaan siihen yhteensä 18 miljoonan euron lisärahoitus kehyskauden lopulla ICT-menojen kustannusten nousun ja toimitilojen rahoitusvajeen takia.

Kaikki tämä puuttuva raha tarkoittaa henkilötyövuosina 300 henkilötyövuotta. Rahoitusvaje iskee suoraan Rajavartiolaitoksen operatiivisen suorituskyvyn ytimeen. Vaje vaikuttaa negatiivisesti kaikkien Rajavartiolaitoksen lakisääteisten tehtävien suorittamiseen korostuneesti vuodesta 2024 alkaen: rajanylitysliikenne hidastuu, HARVA-alueilla turvallisuusviranomaisia ei juuri tule näkymään, kun samaan aikaan myös poliisin resurssit heikkenevät, meripelastuksen vasteajat kasvavat ja kallit vartiolaivat joudutaan makuuttamaan satamissa.

Onko tässä poliittisten päättäjien kiitos Rajavartiolaitoksen virkamiesten venymisestä ja palkinto alistumisesta sänkillisesti vuosikymmenen ajan sopeutusohjelmien kuritukseen? Porukkaa kartanolle ja jatketaan hapristuneen vieterin venyttämistä vuosi-kaksi-kolme...? Koronapandemian jatkuessa vieteri on jo venytetty äärimmilleen. Milloin vieteri katkeaa? Toivottavasti ei ainakaan Dornier-lentokoneen potkurivaihteistosta sen ollessa pelastamassa ihmishenkiä.

Muistakaa pestä käsiä, käyttää maskeja, yskiä hihaan tai nenäliinaan, jäädä kotiin sairastamaan flunssaoireisena matalalla kynnyksellä, käydä tarvittaessa koronatesteissä ja huolehtia etäisyyksien pitämisestä.

Turvallista ja terveellistä syksyä kaikille lukijoille!

Erkki Hirvonsalo

KANSAINVÄLISET FRONTEX- RAJATURVALLISUUSOPERAATIO

INTERNATIONELLA FRONTEX-
GRÄNSSÄKERHETSOPERATIONER

Frontex -operaatioiden työaikasopimusehdot ovat muuttuneet viime kevään virkaehtospimusneuvottelukierroksen yhteydessä. Nykyään virkamiehet eivät saa haitta- tai varallaolokorvauksia, eikä töitä suunnitella enää Suomesta käsin.

TEKSTI JOUNI KURTILA

Palkkaus määräytyy RVLPJTARKVES:n mukaisesti. Virkamiehet komennetaan operaatioihin omasta tehtävästään ja sen vaativuusluokalla eikä operaatioissa toimimista huomioida mukaan tehtävän vaativuuteen. Operaation Suomen ulkopuolella osallistuvalla virkemiehelle maksetaan lisäpalkkio, jonka määrä täydeltä operaation osallistumisen kalenterikuukaudelta on 150 euroa. Maksettaessa lisä vajaalta kalenterikuukaudelta lasketaan kalenteripäivän lisä jakamalla täysimääräinen lisä kyseisessä kuukaudessa olevien päivien lukumäärällä. Kokemusosa karttuu normaaliin tapaan. Suoritusosa maksetaan koko operaatioon lähtöä edeltäneen tason mukaisesti, eikä suori-

tusarviointia tehdä operaation aikana. Valtaosassa kansainvälisten rajaturvallisuusoperaatioiden tehtävissä toiminta-alueella, mukaan lukien niiden johto- ja esimiestehtävät, maksetaan operaatioon osallistumisen ajalta Rajavartiolaitoksen työaikasopimuksessa sovitujen työakakorvausten ja varallaolokorvausten sekä tuntiperusteisen rajatarkastuspalkkion sijaan euromääräinen kuukausittain maksettava palkanlisä.

Palkanlisä lasketaan prosentuaalisena osuutena virkamiehen kuukausipalkasta ja se on määrittämään seuraava (tehtävä/palkanlisän suuruus):

Meriraja, venepartiot	41,00 %
Maaraja, valvontapartiot	20,00 %
Rajatarkastus, maarajat ja satamat	22,00 %
Rajatarkastus, lentokentät	28,00 %
Vartiolaivapalvelus	39,00 %

Huomioitavaa on se, ettei palkanlisä vaikuta vuosilomalisään, mutta se otetaan huomioon pois-saoloajan palkkauksessa. Tällöin mm. lyhyet sairauslomamat ja vuosilomat eivät katkaise palkanlisän maksua. Palkanlisä maksetaan kaikilta operaatioon osallistuvilta päiviltä mukaan luettuna virkamiehen vapaapäivät.

Työaika kansainvälissä Frontex rajaturvallisuusoperaatioissa on keskeytysaikaa lukuun ottamatta läh-

tö- ja paluuvuorokausia. Tämä tarkoittaa sitä, että lähtö- ja paluuvuorokausien osalta työajaksi luetaan siihen käytetty aika ja muilta operaatiopäiviltä jaksotyössä 5:28 tuntia ja virastotyössä 5:10 tuntia. Työajat suunnitellaan kohdemaassa. Cat 2 osalta virkamiehet selvittävät kunkin työjakson työvuoro-suunnitelmat operaation ja/tai isäntämaan johdolta ja ilmoittavat sen sekä jakson toteuman Cat 2 esimiehelle Suomeen. Cat3 osalta virkamiesten tulee huolehtia lepoaikojensa toteutumisen yhteistyössä paikallisen Frontex vuoro-esimiehen kanssa. Mikäli hälytysluonteista tulee ja lepoajat eivät täyty, tähän ylityöhön tulee saada lupa Rajavartiolaitokselta.

Työaika suunnitellaan viikoittain n. 40 tuntiin. Yli 48 tunnin viikkoja ei voi Frontexin sääntöjen mukaan tehdä ilman työntekijän suostumusta, eikä tällaisiin työviikkoihin pidä suostua vaan ennemminkin tasoit-taa viikoittainen työaika 40 tuntiin.

Rajavartiolaitos seuraa työaikasopimuksen mukaisesti työvuorojen pituuksia ja lepoaikoja. Mikäli Frontexin työaikajärjestelyt ja operaation todelliset työajat ovat ilmeisessä ristiriidassa Rajavartiolaitoksen työaikasopimuksen sopimusmääräysten kanssa, raja- ja meriosaston kansainvälisen yhteistyön yksikkö ilmoittaa yhteensopimattomista työaikajärjestelyistä Frontexille.

Frontex-operationernas arbetstidsavtalsvilkor har ändrats i samband med de senaste tjänsteavtalsförhandlingarna. Nu får tjänstemännen inga tillägg för obekvämt arbetstid eller beredskapstillägg, och arbetstiderna planeras inte längre från Finland.

TEXT JOUNI KURTILA

Lönesättningen definieras i enlighet med RVLPJTARKVES. Tjänstemännen kommanderas till operationer från sin egen uppgift och det faktum att man deltagit i operationer inverkar inte på bedömningen av ens egen uppgifts kravklass. Till de tjänstemän som deltar i operationer utanför Finland betalas ett tilläggsarvode som uppgår till 150 euro per hel kalendermånad. Om man betalar tillägget för en knapp månad beräknas arvodets storlek så att man delar ifrågavarande månads dagar med en hel kalendermånad. Erfarenhetstilläggen tjänas in som normalt även då man är på operation. Prestationsdelen betalas under operationer i enlighet med den nivå man hade innan man åkte på operationen, och ingen prestationsbedömning görs under operations

gång. För den absoluta merparten av de som deltar i en internationell gränssäkerhetsoperation, inklusive de i lednings- och förmansuppgifter, betalas det ut en månadsbaserat lönetillägg. Detta tillägg ersätter tidigare tillägg som timbaserat gränskontrolltillägg, beredskapstillägg och andra arbetstidstillägg. Det nya arvodet räknas som en procent på tjänstemannens månadslön och uppgår till följande procent beroende på uppgift:

Sjögräns, båtpatrull	41,00%
Landgräns, övervakning	20,00%
Gränskontroll, landgräns och hamnar	22,00%
Gränskontroll, flygplatser	28,00%
Bevakningsfartygstjänst	39,00%

Man bör observera att lönetillägget inte påverkar årssemestertillägget, men det beaktas i lönesättningen under frånvarotid. Således avbryter korta sjukledigheter eller semestrar inte utbetalning av arvodet. Lönetillägget betalas för alla dagar man deltar i operationen, även lediga dagar.

Arbetstidsformen under internationella Frontex-gränssäkerhetsoperationer är avbrottstid förutom dygnet för in- och återresa. Detta betyder att man får så mycket arbetstid för resedagarna som faktiskt gått åt och för övriga arbetsdagar under operationen 5:28 timmar för de som jobbar periodarbetstid och 5:10 timmar för de som jobbar byråarbetstid.

Arbetstiden planeras i landet där operationen äger rum. Vad gäller CAT 2 tar tjänstemännen själv reda på den planerade arbetstiden av operationsledning eller värdlandet och förmedlar de gjorda timmarna till sin CAT 2 förman i Finland. I CAT 3 fallet bör tjänstemannen själv försäkra sig om att de obligatoriska vilotiderna uppfylls i samråd med sin lokala Fronex skiftesförman. Om det uppkommer arbetstid av uttryckningskaraktär och vilotiderna inte uppfylls bör man få lov till sådan övertid av Gränsbevakningsväsendet. Arbetstiden planeras till 40h/vecka. Man får inte arbeta mer än 48 timmar per vecka utan medgivande från arbetstagarerna i enlighet med Frontex regelverk, och man bör inte heller gå med på detta utan snarare försöka utjämna arbetstiden per vecka till 40 timmar. Om Frontex arbetstidsarrangemang och operationens faktiska arbetstid är i uppenbar konflikt med Gränsbevakningsväsendets arbetstidsavtals stadgar, meddelar gräns- och sjöavdelningens internationella samarbetsenhet Frontex om inkompatibla arbetstidsarrangemang.

VIRPINIEMISET POLKUJA JUOKSEMASSA

TEKSTI MARIA VESTERINEN

KUVA JUSSI NUOJUA

NUTS Ylläs-Pallas- polkujuoksutapahtuma järjestettiin Kolarin Äkäslompolossa 8.-10.7.2021. Nimen alkuosa on lyhenne sanoista Nordic Ultra Trail Service. Tapahtumassa on

mahdollista valita neljän erimittaisen juoksureitin väliltä. Pisin matka on yhdensuuntainen 160 kilometrin juoksu Hetasta Ylläkselle. Keskimatkat ovat 100 km mittainen polku Pallakselta Ylläkselle sekä 66 km Hetta-Pallas-vaellusreitillä juostava polku. Polkujuoksijoiden leikkisästi sprinttimatkaksi nimittämä lyhin päivätaival on pituudeltaan 37 km ja se juostaan Ylläksen ja Kesängin jylhissä maisemissa. Vaikka matka on pituudeltaan lyhin, sen reitti sisältää kuitenkin suhteellisesti eniten nousua. Polkujuoksussa on ajatuksena kantaa mukana repussa kaikki matkalla tarvittava ravinto, mutta järjestäjän puolesta reittien varressa on myös muutamia huoltopisteitä.

Vuotuinen tapahtuma keräsi tänä vuonna yhteen noin 1600 juoksuharrastajaa sekä lukuisia huoltajia, kannustajia ja toimihenkilöitä. On huomionarvoista, että koronavirusepidemiasta johtuen osallistujat olivat tänä vuonna pääosin suomalaisia. Juoksu-tapahtuma on järjestetty vuodesta 2013 alkaen, ja aikaisempina vuosina osallistujajoukko on ollut kansainvälinen.

Virpiniemen merivartioasemalta lähti heinäkuussa viiden hengen porukka koettamaan onnea ja kuntoa Äkäslompoloon. Reissussa mukana oli kolme juoksijaa ja kaksi huoltajaa, jotka käyttivät samalla ajan hyödykseen maastopyöräilemällä vaihtelevissa tunturimaisemissa.

Santeri Hiljander on kokenut polkujuoksija ja pitkän linjan urheilumies. Taustallaan hänellä on lapsuudesta asti jatkunut 17 vuoden jääkiekkoharrastus. Tällä hetkellä hän pelaa kiekkoa harrastesarjassa, kiipeilee, golfaa ja pyöräilee. Santeri valmistui kadettikoulusta 2020 ja ensimmäinen virkapaikka Virpiniemessä sai tuntumaan pitkään haaveillun, Ylläksellä järjestettävän tapahtuman, helposti saavutettavalta. Onhan Oulusta sinne vaatimattomat 600 kilometriä lyhyempi matka, kuin kotoa Helsingistä.

Santeri osallistui 66 kilometrin lenkille. Alla oli kahdeksan kuukautta tavoitteellista harjoittelua neljä kertaa viikossa. Harjoitusohjelmaan kuului peruskestävyyslenkkejä, vauhteileikkelyä sekä

voimaharjoittelua kuntosalilla. Juoksu tapahtumassa kulki yli odotusten. Tankkaaminen onnistui hyvin, ainoastaan tapahtuman aikana vallinnut lähes 40 asteen helle teki nesteen kulutuksen odotettua suuremmaksi. Santerilla oli jo etukäteen suunnitel-

mana kävellä ylämäet ja valittu taktiikka osoittautui hyväksi. Voimat riittivät loppuun saakka ja innostus laji kohtaan säilyi myös tulevaisuuden varalle.

Santeri onkin aloittanut jo harjoittelun ensi kesän polkujuoksua varten. Tavoitteena hänellä on pitäytyä edelleen 66 km matkalla tai vaihtoehtoisesti tavoitella 100 kilometrin virstanpylvästä.

Kokenut tekijä urheiluhommissa on myös Jussi Nuojua. Polkujuoksutapahtumiin hän on osallistunut jo kuuden vuoden ajan, takanaan kymmeniä startteja. Pisin hänen tähän saakka juoksemistaan matkoista on 100 kilometriä, jonka hän suoritti kahdestaan kaverin kanssa virallisten tapahtumien ulkopuolella. Tänä vuonna hän valitsi juostavakseen 37 kilometrin matkan, jonka reitti kiinnosti häntä maisemallisesti. Jussin mielestä Lapin tapahtumissa on aina kiva juosta, sillä joukossa on aina paljon tuttuja ja henki osallistujien välillä on rento ja mukava.

Jussin harjoittelua ovat viime aikoina varjostaneet erilaiset vaivat. Pitkä ja roteva mies on kärsinyt polvi- ja lonkkaongelmista sekä astmasta. Liikuntaa hän on saanut pääasiassa koiratreeneissä, siitä pitää pentuiässä oleva virkakoiru huolen. Ainahan juoksemisen voi korvata myös maastopyöräilemällä. Vapaa-ajan harrasteisiin Jussilla kuuluvat myös suunnistus, vaellus, metsästys ja sienestys.

Jussi kuvailee olonsa tapahtumapäivänä olleen varsin tukkoinen. Syke oli koholla ja juoksu tuntui tervanjuonnilta. Ylämäissä piti vaihtaa kävelyyn. Kuuma sää sai aikaiseksi kramppeja jaloissa ja niiden vuoksi piti välillä tehdä palauttavaa kävelyä

myös tasamaalla. Vaikka moni osallistujista joutui keskeyttämään ja ensiapupiste oli täynnä ihmisiä, juoksi Jussi matkansa tahdonvoimalla loppuun saakka. Seuraavana päivänä hän sairastui flunssaan ja arvelee kilpailussa aistitun huonon olon johtuneen tulossa olleesta nuhasta.

Ensikertalaisena mukana oli 37 kilometrin kisaan osallistunut Johan Mustakangas. Hän päätti lähteä juoksemaan työkaverien leikkimielisen painostuksen seurauksena. Valmistautuminen tapahtui pääosin työpaikalla liikuntana ja oikeanlaisena ravintotankkauksena ennen kisaa. Johan kertoo ensimmäisten 15 kilometrin sujuneen mallikkaasti, sen jälkeen matka alkoi painaa. Välillä piti juoksu vaihtaa kävelyyn ja loppunousu Pirunkurussa tuntui suorastaan helvetilliseltä. Silti uudelleen

osallistuminen houkuttaa. Siihen innostaa kisassa koettu loistava tunnelma, työkavereilta saatu kehu ja kannustus sekä itsensä voittamisen tunne.

Huoltajiksi matkaan lähtivät Ari Siipola ja Timo Tervo. Arille juokseminen on lajeista rakkain, mutta aikaisempi aktiivurheilijan ura on kuluttanut niveliä niin, ettei pitkän matkan juoksu ole enää mahdollista. Timo kokeneena maastopyöräilijänä tiesi jo entuudestaan Tunturi-Lapin paikalliset reitit ja niinpä mieskaksikko päätti lähteä matkaan maastopyöräin kanssa. Ajatuksena oli käyttää kaikki liikenevä aika pyörillä etenemiseen jylhiä maisemia ihailen ja välillä käydä toimittamassa juoksijoille lisäravintoa sallituille tankkauspaikoille.

Aria ja Timoa sykähdytti sekä työporukassa että muutenkin tapahtumassa vallinnut kannustava ja urheilulliseen elämäntapaan keskittynyt henki. Koko viikonvaihte mentiin eikä meinattu ja liikkuminen pysyi pääasiallisena tekemisen kohteena tämän pienen kesälomareissun ajan. Mukana olleille jäi kipinä kytymään seuraavan kesän liikuntatapahtumiin osallistumisesta. ”Joku tapahtuma on saatava myös ensi kesälle, ja nyt mietitään porukalla, minne mentäisiin”, kiteyttää Ari osallistujien tunnelmat.

Seuraavan kerran Tunturi-Lapin jylhistä maisemista pääsee nauttimaan 8.-9.7.2022 järjestettävässä NUTS-tapahtumassa. Toivotaan, että koronaepidemia olisi jo hellittänyt otteensa siihen mennessä ja mukana olisi silloin myös osallistujia muista maista.

Kan budgetförhandlingarna hitta de pengar som Gränsbevakningsväsendet saknar eller faller Dorniern?

Under det senaste decenniet har det ålagts Gränsbevakningsväsendet kontinuerliga sparkrav och utgiftsminskningar vilket har orsakat omfattande justeringsåtgärder. Sparbeslutens effekter har det kunnat kompenseras för något inom det operativa ramverket, men prestationsnivån har inte kunnat bibehållas på den nivå den var innan sparåtgärderna vidtogs. Gränsbevakningsväsendets prestationsförmåga har dalat stadigt.

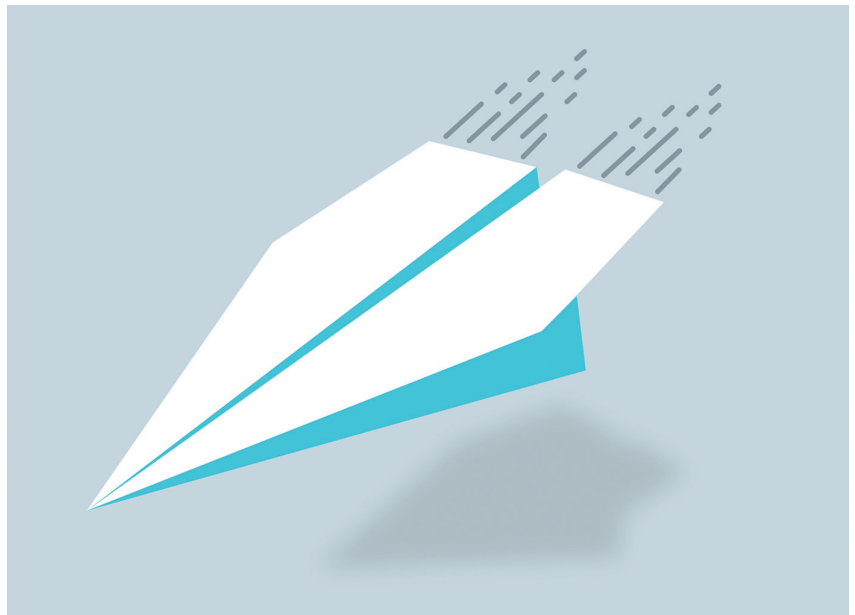
Inom budgetpropositionen har det inte reserverats pengar för att ersätta de snart föråldrade Dornier-övervakningsflygplanen trots att deras användningstid tar slut år 2025. Övervakningsflygen är relevanta på ett nationellt plan och absolut nödvändiga verktyg inom arbetet för att bekämpa maritima oljeutsläpp och räddningsuppgifter. Gränsbevakningsväsendet behöver minst 5 miljoner euros tilläggsfinansiering för att kunna utföra sina lagstadgade uppgifter.

Gränsbevakningsväsendet lider av stora problem med inomhusluften i många av sina lokaler. I denna stund arbetar tio procent av arbetstagarna i tillfälliga arbetsutrymmen, i huvudsak på grund av dålig inomhusluft i det egentliga arbetsutrymmet. Gränssäkerhetsunionen kräver att det skall finnas finansiering i budgetförhandlingarna så att man kan säkra att Gränsbevakningsväsendets anställda får jobba i en hälsosam och trygg miljö. Det har dessvärre inte reserverats någon tilläggsfinansiering för att mota dessa allvarliga problem och man har inte heller justerat anslagen för att kompensera för ständigt stigande hyresutgifter. Det finns över tio nödvändiga byggnadsprojekt för tillfället, och det finns inga pengar för dessa. Det saknas anslag på 2,3 miljoner euro för år 2022 och summan växer till 3,5 miljoner euro till år 2025.

År 2020 jobbade det inom gränsen 2896 personer. EU-åtaganden förutsätter nu och i den omedelbara framtiden att man höjer antalet årsverken till 3000 till år 2025. Inte heller detta kommer att räcka till, för Europas gränssäkerhetsmyndighet Frontex ålägger Finland att skicka allt fler tjänstemän på Frontex-operationer.

Läget i pengakistan ser ut som att Gränsbevakningsväsendet med nöd och näppe kan upprätthålla sin verksamhet på den nuvarande nivån år 2021 och 2022. Därefter ser det inte bra ut: år 2023 saknas det 11 miljoner i anslag och på grund av tidigare sparbeslut faller det bort ytterligare 2 miljoner. Gränsbevakningsväsendet kan inte på något sätt påverka konstant stigande fasta utgifter genom att justera sin egen verksamhet. Om man vill att Gränsbevakningsväsendets operativa prestationsförmåga bibehålls på sin nuvarande nivå så behövs det totalt 18 miljoner euro i tilläggsfinansiering inom slutet för ramperioden för stigande ICT-utgifter och underskott i finansiering av utrymmen. Allt detta betyder i praktiken omsatt i årsverken 300 årsverken. Underfinansie-

ringen slår rakt i hjärtat för Gränsbevakningsväsendets prestationsförmåga. Underskottet påverkar negativt på Gränsbevakningsväsendets förmåga att utföra sina lagstadgade uppgifter speciellt från och med år 2024: gränsövergångstrafiken blir långsammare, det kommer knappt att synas några myndighetspersoner inom HARVA-områdena, sjöräddningens responstider blir längre och de dyra utbevakningsfartygen kommer att allt oftare bara ligga i hamnen.

Är detta tacken från de politiska beslutsfattarna för Gränsbevakningsväsendets tjänstemäns konstanta tånjande och att regelbundet i ett helt decennium bli utsatta för olika justeringsprogramms otacksamma bördor? Man fortsätter att skruva åt en fjäder redan på bristningsgränsen i ett - två - tre år till? Om Corona-pandemin fortsätter är fjädern redan åtdragen så långt det går. När går den av? Förhoppningsvis inte i Dornier-flygplanets propellerväxellåda då det är ute och utför livräddande insatser.

Kom ihåg att tvätta händerna, använda ansiktsmask, hosta i armvecket eller näsduken samt att bli hemma vid minsta förkylningssymptom. Gå och ta ett Coronatest vid behov och håll avstånden.

Ha en säker och hälsosam höst!

Erkki Hirvonsalo

YHDEN RAJAMIEHEN TARINA

Yhden rajamiehen tarina
yhdistystoimintaan ajautumisesta.
Höpinöitä kolmelta eri vuosikymmeneltä.
Vittiläinen sentään miten on mennyt.

TEKSTI JA KUVAT PEKKA LAUTALA

Aikanaan palvelukseen tullessa ammattiliitto aktiivit saivat täyttämään jäsenhakukaavakkeen. Halusin liittyä liittoon oli perustellusta syystä. Palvelus alkoi 1995 marraskuun 1. päivänä, Imatran Immolasta ajettiin Miehikkälään Savanjärvellä, missä oli Miehikkälän komppanian johtopaikka. Meitä oli muitakin samaan aikaan, ja aluepäällikkönä toiminut nykyinen kunnallispolitiikan aktiivi toivoi kaikkien tulokkaiden jäävän asumaan Savajärven kerrostaloihin varmuusvaraston vartiointia varten. No, en tulokaskeskustelussa tähän suostunut ja ilmoitin asuvani Lappeenrannassa, enkä muuttaisi sieltä mihinkään. Keskustelu päättyi aika nopeasti tämän jälkeen. Hieman jäi sellainen kuva, ettei tämä aluepäällikkö oikein välittänyt alaisistaan, oltiin vain pelinappuloita. Kaapo Takala opetti raivaussahan ja moottorisahan käyttöä. Olihan siellä Ito Ollikainen, joka opetti ettei kerholla tarjota mehua.

Vaalimaan Rajavartioasemalla täytettiin Rajavartioliiton jäsenhakukaavakkeet. Aluepäällikön käytös ei antanut muuta vaihtoehtoa, kun liittyä jäseneksi. Hiljaiseloa oli yhdistystoiminta silloin ainakin omasta mielestäni, tosin asuin aika pitkän matkan päästä Vaalimaalta. Kaikkiin jäsentapahtumiin oli mielestäni vain liian pitkä matka, eikä muita menijöitä oikein ollut. Tiedonjako ei ollut ihan tätä päivää. Tärkeintä oli maksaa jäsenmaksua ja antaa jonkun muun hoitaa neuvottelut.

Vaalimaan rajanylityspaikalla sitä saikin hyvää oppia, että kannattaa kuulua liittoon. Aluepäällikkö käski aikanaan, että yrityksen autoja ei saa käyttää rajanylityspaikalta vartioasemalla tapahtuvaan ruokailuun siirtymiseen. Kyllä se oli muistaakseni luottamusmies, joka hoiti asian kuntoon ja oman auton käytöstä sai sitten päivärahat. Ihan kiva tili tuli kaikille. Tilattiin myös lippis ja huppari, siihen aikaan ei ollut vielä suojattua logoa tms. Lippis hukkui harmikseni yhdellä mökkireissulla. Onneksi huppari on vielä tallessa ja melkein mahtuu.

Komentaja hyväksyi siirtohakemukseni Nuijamaalle 2001 syksyllä. Nuijamaalla liitto aktiivit. ”Topi” Ryyänen ja ”Juba” Kämppi kertoivat, että kannattaisi vaihtaa yhdistystä Immolan Rajavartioyhdistyk-

seen. Nuijamaalla sain taas hyvää oppia, liittoon kuuluminen kannattaa. Vahvistetun työvuorosuunnitelman pitävyys mitattiin, kun kysyttiin pikalähdöllä auttamaan rajankäynnin tulkaamistehtävään. Totta kai sitä lähdettiin ja yritin hoitaa oman osuuteni, jotenkin. Johtoasemassa oleva vetosi suostumukseen lähteä rajankäyntiin, luottamusmies hoiti asian kuntoon minun puolestani, vahvistettu työvuorolista piti. Rajakäynti on rankkaa, sen oppi muutaman rajankäynnin perusteella. Patikointeja oli muutama, kaikki erilaisia teemoiltaan ja kulultaan. Välillä sai miettiä, mitä ihmettä nämä oikein meinaa, kun johto paahtoi menemään, kun venäläisen tapakulttuurin mukaan otettiin repusta evästä heti ensimmäisellä rajapaalulla. No, ihmeteltiin sitten venäläisten kanssa tätä kiirettä yhdessä ja jatkettiin matkaa. Illan vetoista ei viitsi sen enempää huudella, ei ole mennyt itselläniäkään putkeen. Oppi ainakin pari

maljapuhetta ja luuttuamaan ovea.

Vuonna 2005 oli Rajavartioliiton työtaistelu. Lakko-kohtina tuli käytyä Lappeenrannan satamassa, Nuijamaan rajanylityspaikalla ja Vaalimaan rajanylityspaikalla. Lakkoluola oli Lappeenrannassa Kirkkokadulla ja päivystys pelasi. Siltä ajalta on vielä t-paita tallessa. Kiva oli katsella lakossa olevien marssia rajanylityspaikan ohi ja 6-tiellä reunalla näyttäytymässä, kaikilla oli Rajavartioliiton lakkopaita päällä.

Tutkija kurssi 1 tuli käytyä 2005, arvalla kurssille. Rajatarkastusryhmän johtajaksi valinta 2016. Siinä tehtävässä olen viihtynyt, joku on vaan ihan eri mieltä asiasta.

Nuijamaan Rajatarkastusasemalla oli eräs varapää-

Koulutusmatkalla Lapin Ossi kysyi, miten verottajan uusi ohje oikein soveltuu Immolan tuki käytäntöihin. No ei mitenkään piti todeta. RTU puheenjohtaja selvensi ohjeita ja tämä johti sitten yhdistyksen tukipäästösten muutokseen. Jäsenposti viesti lähetettiin Tallinnasta ja se n luku RTU puheenjohtaja ennen lähetystä. Onneksi verottaja on lieventänyt linjaansa alun tiukan linjan jälkeen.

Verottaja otti käyttöön Katso tunnukset ja sitten viimeksi Suomi tunnukset. Tunnuksia piti hakea ja opetella käyttämään tietokantoja. Olihan tuo tempu kun tiltoimisto piti valtuuttaa tarkastaman yhdistyksen tilit. Ei ihan helpommasta päästä, mutta onnistui.

likkö, jonka laittoi huumorilla väritettyjä viestejä. No eihän se kuulemma käynyt ja joku pahoitti mielensä. Liiton aktiivi oli valitettavasti tässä mukana. Harmittaa vieläkin tapahtuma, hyvä kaveri on kuitenkin kyseessä.

Jokunen vuosi meni kunnes minut houkuteltiin yhdistyksen vuosikokoukseen 2011 ja siitä alkoi ura yhdistyksen hallituksessa.

Puheenjohtajana ehti olla lyhyen aikaa Pasi Härmäläinen ja tämän jälkeen Timo Kohonen vajaat 5 vuotta. Yhdistyksen etuja valvottiin ja oltiin monessa mukana.

Hallituksessa ehdittiin päättämään lukuisia yhdistyksen toimintaan liittyviä asioita. Hallituksen jäsenenä sai sanoa kokouksissa mielipiteensä ja olla osana päätöksiä. Päätökset vaikuttivat aina liittoa myöten.

Rajaturvallisuusunioni perustamiskokouksen yhteydessä kuopattiin puheet, että Kaakkois-Suomeen muodostettaisiin yksi yhdistys. Tätä Kaakon ja Immolan yhdistymistä oli käsitelty useasti hallituksen kokouksessa, mutta äänestysten jälkeen Immolan Rajavartioyhdistyksen hallitus hylkäsi yhdistysmispäätöksen. Eihän tämä mihinkään johtanut, kuten tätä kirjoittaessa voidaan todeta.

Hallituksessa päätettiin yhdistyksen jäsentapah-tumista, mm. Tykkimäki matkoista linja-autolla ja lukuisia jäsen risteilyitä Tallinnaan. Risteilyllä oli oma bussi monta kertaa mukana ja meno sen mukaista. Niin sanottu ilmainen risteily oli aika kallis,

kun juomaa piti ostaa ja kantaa bussin kantokyvyn ääri rajoilla. Nämä ilmaiset risteilyt olivat kimppa-hyteissä ja tunnelma sen mukaista. Viimeisin risteily tehtiin ns. yleisellä linja-auto vuorolla, oma porukka vaan kyytiin ja kaikki saivat omat hytit. Hyvä muutos totesi reissussa olleet.

Festarit saavuttivat suuren suosion 2018, kun parissa tunnissa meni 100 lippua. Aiempina vuosina lippuja oli jaossa 30, eikä kaikki edes menneet. Kaikki ilmoittautuneetkaan eivät tulleet paikalle ja ostettuja lippuja lahjoitettiin festarialueen ulkopuolella liputtomille.

Pari kertaa tehtiin selvityksiä verottajalle, pakkohan se on vastata kun ne pyytää. Taitaa tätä kirjoittaessa olla tilanne, että yhdistys olisi saamassa vajaan euron verottajalta.

Immolan Rajavartioyhdistys on maksanut hallitukselle kokouspalkkioita niin kauan kuin muistan. Aiemmin palkkioista maksettiin ennakkipäätös suoraan verottajan tilille, mutta tämäkin muuttui. Maksuja ei voinut enää vain maksaa, vaan näistä piti tehdä syötöt tulorekisteriin. Muutama vuosi on syötetty tulot itse tulorekisteriin ja säästetty tiltoimiston kuluissa. Syöttämisessä on mennyt ehkä puoli tuntia, ei sen kummallisempi asia ole.

Ylpeänä olin syksyllä 2020 luovuttamassa RTU puolesta raha lahjoitusta Etelä-Karjalan Sosiaali- ja Terveyspiirin Etelä-Karjalan keskussairaalan lastenosastolle. Ostivat rahalla imetystuolin ja kahvinkeitin hoitajille. Kuva on julkaistu Eksote lastenosasto instagramissa.

Yhtenä iltana Pellon komennuksella tuli ajatus kypsäksi, että luovuin yhdistyksen puheenjohtajan tehtävästä. Olin tätä kyllä harkinnut jo aiemminkin. Valmistelin asiaa jo ennen komennusta, palautin yhdistyksen tietokoneen tehdasasetuksille. Nyt harmittaa, mutta ei tarvitse enää ajatella yhdistyksen asioita. Seuraavassa vuosikokouksessa olen mukana, ihan varmasti. Saattaa olla, että jos siltä näyttää, niin katsotaan miten käy. Vittiläinen sentään.

TYÖSUHDEPOLKUPYÖRÄ – TOTTAVAI TURHAA HAAVEILUA

Moni on varmaan kuullut tai lukenut paljon julkisuutta saaneesta työsuhdepolkupyörästä. Kaikki eivät ehkä ole niin hyvin perehtyneet asiaan, joten tässä on teille tietopaketti siitä mitä se käytännössä tarkoittaa.

TEKSTI JA KUVA **ASKO RISTOLAINEN**

Hallitus päätti budjettiriihessä 2020, että työsuhdepolkupyörä on jatkossa verovapaa luontoisetu 1200 euroon saakka vuosittain. Etu tuli voimaan vuoden 2021 alusta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että työnantaja voi hankkia työntekijälleen polkupyörän, joka on verovapaa palkanosaa. Sopimuskausi voi olla 12-48kk, jolloin verovapaa etu voi olla jopa useita tuhansia euroja jaettuna sopimuskaudelle. Sopimuksen summa voi olla myös pienempi kuin 1200 €/v. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esim. 24kk sopimuksella työntekijä maksaa 100 €/kk palkastaan. Siitä oman veroprosentin mukainen osuus on verovapaata mutta käytännössä kaikkien laskentateknisten komervien jälkeen etu on jopa 40 %. Toisin sanoen nettopalkka vähenee sadan euron kuukausisopimuksessa muutamia kymppejä, loput maksaa verottaja. Lopullinen hyöty 24kk sopimuksella kulujen jälkeen jää hieman yli 2000 euroon.

Työntekijä saa sopimuskaudeksi käyttöön valitse-

mansa ”vuokratpolkupyörän”. Sopimuksen myötä pyörän omistusoikeus ei vaihdu, vaan työntekijällä on pyörään käyttöoikeus. Riippuen sopimuksen pituudesta ja palvelun tarjoajasta, pyörän voi lunastaa sopimuksen päättyttyä käypään markkinahintaan. Joillain leasing-firmoilla neljän vuoden sopimuskauden päättyessä hinta on kiinteä 100 € riippumatta polkupyörän arvosta. Joillain firmoilla 24 kuukauden sopimuskauden jälkeen lunastusarvo on 25 % hankintahinnasta ja 36 kuukauden sopimuksella 15 % hankintahinnasta. Vaihtoehtona on myös luovuttaa pyörä takaisin ja tehdä uusi sopimus uudesta pyörästä.

Useimmiten polkupyörät hankitaan leasing-sopimuksella kolmannelta osapuolelta. Leasing-firma tarjoaa polkupyörän, hoitaa sopimuksen teon, laskutuksen, jne. Työntantajalle jää lähinnä sopimuksen mukaisen summan vähentäminen palkanmaksussa ja leasing-firman lähettämän laskun maksaminen. Työntantajalle työsuhdepolkupyörästä ei koidu lisäkuluja. Käytännössä ainoa ylimääräinen työ koituu sopimuksen teon myötä palkanmaksuun tulevan lisäriivin takia. Vastaavasti työnantaja säästää työntantajamaksut sopimuksen summaa vastaavalta verovapaalta palkanosalta. Todennäköisesti siis työnantajan kulut jäävät pitemmällä tarkastelujaksolla säästön puolelle.

Polkupyörän valinnanvaraa on firmoilla runsaasti ja jokaiselle löytyy varmasti mieleinen. Vaihtoehtoksi voi valita tavallisen polkupyörän tai sähköpyörän.

Sopimukseen voi sisällyttää erilaisia huoltosopimuksia, varkausvakuutuksen, varusteita, jne. Verottajan päätöksen mukaan pyöräilijän varusteista ainoastaan kypärä kuuluu verovapaan edun piiriin.

Yksityiset yritykset ottivat annetun edun avosylin vastaan ja omassakin tuttavapiirissään monet työntekijät ovat jo saaneet pyöränsä käyttöön. Innostusta oli jopa siinä määrin, että monilla leasing-firmoilla pyörien toimitusajat ovat venyneet kuukausien jonoksi.

Tiedustelimme Palkeesta RVL:n työntekijöiden mahdollisuutta liittyä mukaan. Vastauksena oli, että valtion virkamiesten työsuhte-edut on tarkkaan määritelty eikä tämä kuulu siihen. Asiaan luvattiin kuitenkin palata myöhemmin, kun sitä voidaan tarkastella uudelleen. En jättänyt asiaa hautautumaan vaan heitin idean luottamusmiehelle ja sitä kautta RTU:n ja työnantajan neuvottelupöytään. Vastaus neuvotteluista ei ollut kuitenkaan toiveiden mukainen. Yllättäen työntajapuoli tyrmäsi tämän ja perusteena oli: ”Työntekijöitä on erilaisissa työtehtävissä ja työmatkoja on eri pituisia. Kaikilla ei ole tasapuolista mahdollisuutta käyttää pyörää työmatkoihin”. Siis mitä?

Kyseessä on verovapaa palkan osa, ei työmatkapolkupyörä. Kaikilla on yhtäläinen mahdollisuus hankkia polkupyörä riippumatta työtehtävästä tai työmatkan pituudesta. Missään ei ole määritelty kuinka pitkään työmatkaan pyörää voi tai pitää käyttää eikä myöskään sitä, että pyörää ylipäänsä

pitäisi käyttää työmatkaan. Pyörää saa käyttää myös pelkästään vapaa-ajallakin, jos työnantaja niin hyväksii näkee. Totisesti toivon, että tässä on työnantajan puolella väärinymmärrys. On kaikkien

etu, että työntekijät liikkuvat mahdollisimman paljon ja työnantaja tarjoaa siihen puitteet sikäli, kun se on mahdollista. Nyt maamme hallitus on antanut porkkanan nenän eteen. Toivottavasti RVLE ei ota

sitä porkkanaa pois.

Lisätietoja aiheesta löytyy mm. osoitteesta www.pyoralitto.fi

CYKEL SOM ARBETSFÖRMÅN – MÖJLIGHET ELLER BARA EN DRÖM?

Många har säkert hört talas om att man kan få tillgång till en cykel som en arbetsförmån, men alla kanske inte har bekantat sig så noga med vad det betyder. I denna artikel följer ett informationspaket om vad en förmåncykel innebär i praktiken.

Regeringen beslöt i budgetförhandlingarna år 2020 att en tjänstecykel i framtiden är en skattefri naturaförmån på upp till 1200 euro per år. Denna förmån trädde i kraft från början av året 2021. I praktiken innebär detta att arbetsgivaren kan skaffa en cykel till sin anställda och att detta ses som en skattefri lön. Avtalsperioden kan vara 12-48 månader, på så vis kan skatteförmånen vara till och med flera tusen euro delat på avtalsperioden. Avtalets summa kan också vara mindre än 1200€ / år. Detta innebär att att löntagaren betalar under t.ex. 24 månader 100 euro per månad av sin lön. Av denna summa är den del som den personliga skatteprocenten uppgår till skattefri men i praktiken resulterar det i efter några skattetekniska kalkylkonster att förmånen är nästan 40%. Eller med andra ord så minskar nettolönen några tior om man har ett månadsavtal på hundra euro, och resten av beloppet står skattemyndigheten för. Den totala förmånen i ett 24 månaders avtal efter avgifter blir lite över 2000 euro.

Arbetstagaren får under avtalsperioden till sitt bruk en "hyrescykel" som denne själv har valt ut. Under avtalsperioden byter inte äganderätten till cykeln utan arbetstagaren har rätt att nyttja cykeln. Beroende på avtalets längd och tjänsteproducenten kan arbetstagaren lösa ut cykeln till ett gängse marknadsvärde på avtalsperioden är slut. Hos vissa leasingfirmor är priset vid slutet av ett fyra års kontrakt 100€ oavsett cykelns värde. I andra firmor är kostnaden för att lösa in cykeln efter ett 24 månaders avtal 25% av inköpspriset och efter ett 36 månaders avtal 15% av inköpspriset. Man kan också välja att lämna tillbaka cykeln och göra ett nytt avtal för en ny cykel.

Oftast så skaffas cyklarna av en tredje part inom ramen för ett leasingavtal. Leasingföretaget erbjuder cykeln, sköter avtalsskrivandet, faktureringen och så vidare. För arbetsgivaren räcker det sedan i det närmaste att dra av den avtalsenliga summan från lönen och betala fakturan som leasingföretaget skickar. För arbetsgivaren blir det inga extra utgifter för förmåncykeln. Det enda arbetet som behöver göras är i princip att införa några extra rader i lönesystemet i samband med tecknandet av avtalet. Dessutom så inbesparar arbetsgivaren arbetsgivaravgifter som motsvarar den skattefria lönedelen. Man kan alltså anta att arbetsgivarens utgifter blir mindre om man slår ut alla kostnader på ett längre tidsspann.

Det finns ett rikligt utbud av olika cyklar hos leasingfirmorna och alla kan säkert hitta en för sig passlig cykel. Man kan välja en vanlig cykel eller en elcykel. Man kan även lägga in olika serviceavtal, stödförsäkringar, utrustning med mera i avtalet. I enlighet med skattemyndighetens beslut är det endast hjälmen av utrustningen som hör till den skattefria naturaförmånen.

Privata företag har tagit emot denna förmån med öppna armar och även i min bekantskapskrets har flera redan fått ta i bruk sin förmåncykel. Det har varit så pass mycket intresse att många leasingfirmor har månadslånga kötider för att kunna leverera en cykel.

Vi frågade Palkeet om GBV:s anställda har möjlighet att även de få en förmåncykel. Svaret var att statens tjänstemäns arbetsförmåner är noga definierade och att denna förmån inte hör dit. Man lovade dock att återkomma till ärendet då det är möjligt att utvärdera det på nytt. Jag beslöt mig dock för att inte låta saken ligga utan framförde idén till min förtroendeman som förde saken vidare till förhandling mellan GSU och arbetsgivaren. Svaret i förhandlingarna var dock inte vad vi hade hoppats på. Överraskande nog så slog arbetsgivaren ned

detta förslag genast med den fritt översatta motiveringen "Det finns många olika arbetstagare i olika arbetsuppgifter och arbetsresorna är av olika längd. Alla har inte en jämlig möjlighet att använda cykel för att ta sig till arbetet". Alltså vad?

Det är frågan om en skattefri förmån, inte en cykel att ta sig till jobbet med. Alla har en lika god möjlighet att skaffa en cykel oavsett arbetsuppgift eller hur lång arbetsväg man har. Det står inte skrivet någonstans hur lång arbetsresa man kan eller bör använda cykeln till eller ens om man överhuvudtaget måste använda cykeln till arbetsresor. Man får till och med använda cykeln endast och enbart på sin fritid om arbetstagaren så vill. Jag hoppas innerligt att det rör sig om ett missförstånd från arbetsgivarens sida. Det är vår allas fördel om arbetstagarna får röra på sig så mycket som möjligt och att arbetsgivaren stöder detta då det är möjligt. Nu har landets regering dinglat en morot framför våra näsor, förhoppningsvis ryckert inte staben för Gränsbevakningsväsendet bort denna morot.

Mera information om detta kan du hitta på t.ex. adressen www.pyoralitto.fi

TYHY-TOIMINTA PITKÄLTÄ J

Rajavartiolaitoksessa ja tietysti muuallakin, TYHY-toiminta on koronapandemian vuoksi ollut jo puolitoista vuotta hyvin olematonta, suoraan sanoen jäissä. Korkeintaan pienissä ryhmissä on viime aikoin atyöhyvinvoinnin merkeissä uskallettu kokoontua.

TEKSTI JA KUVAT **OLLI RANUA**

Reilu neljännesvuosisata Rajavartiolaitoksessa työskennelleenä voin sanoa, että 1-2 kertaa vuodessa, minimissään, tulisi työyhteisöjen vapaa-aikana toisiansa tavata. Ilman mitään titteleitä tai muita painolasteja. Kerrankin ihan koko porukka yhdessä koossa. Hyvin usein töitä kun tehdään pienemmissä ryhmissä tai jopa yksin.

Jotkut eivät valitettavasti kuitenkaan näe toiminnasta, tästäkään vinkkelistä katsottuna, mitään hyötyä.

TYHY-TOIMINTA ON TURHAA?

Meitä on joka lähtöön, sanotaan. Myös tyhy-toiminnan tarpeellisuudesta ollaan ainakin kahta eri mieltä - puolesta ja vastaan.

Osa ei valitettavasti näe työhyvinvoinnin merkeissä tapahtuvia kokoontumisia ja niiden merkitystä kovin kummoisina. Pääinvastoin osa näkee sen jopa negatiivisena asiana työyhteisölle. Miksi? Sitä voisi kysyä tarkemmin heiltä, jotka eivät tyhy-toimintaan koskaan osallistu ja näkevät sen toisarvoisena. Joitakin ilmeisesti harmittaa ainakin se, että tyhy-päivinä tehdään sitä, mitä enemmistö päättää. Ei mitä joku yksittäinen haluaisi tuolloin tehtävän. Varmasti myös muita syitä on.

Sitten on se toinen puoli, johon itse kuulun. Minun mielestä pari kertaa vuodessa vapaa-ajalla tapahtuva toisten työkavereiden tapaaminen on

äärimmäisen tärkeää. Ilman mitään virkapukuja tai muita titteleitä. Tilaisuus voi sisältää mitä tahansa YHDESSÄ päätettyä mukavaa toimintaa: ulkoilua, vierailuja, kulttuuria, liikuntaa, saunan lämmitystä, tai mitä tahansa muuta YHDESSÄ tehtävää toimintaa. Siis ihan mitä tahansa mitä voi tehdä YHDESSÄ. Kunhan siitä myös päätetään YHDESSÄ.

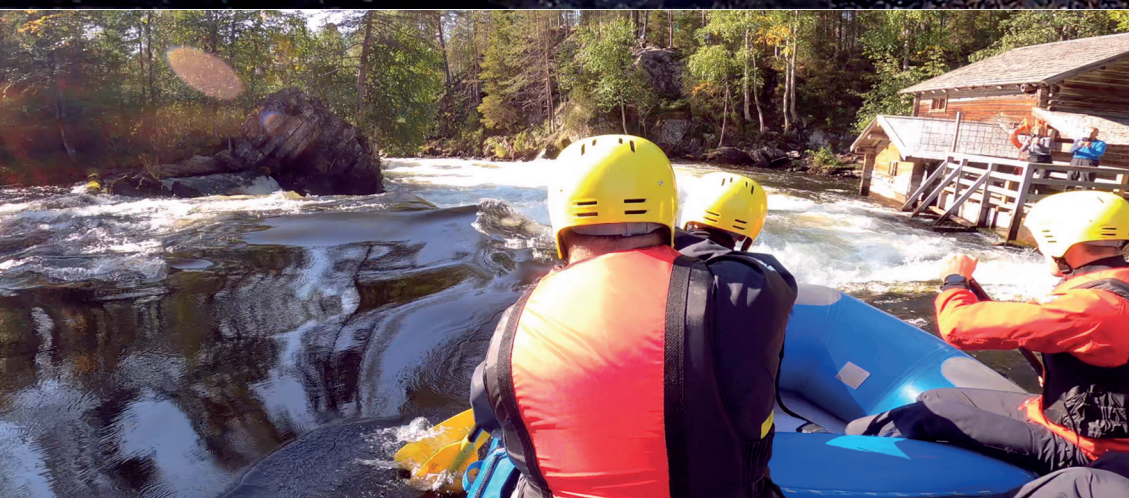
Jos joku ei halua, ei tilaisuuksiin tietysti ole pakko osallistua. Tulee mieleen, että voisiko negatiivisesti ajatteleva tällöin miettiä, että jos joku näkee toiminnassa järkeä, niin hyväksyy sen eikä ainakaan sitä lyttää. Antaisi ainakin muiden parantaa työhyvinvointia ja olla hetken yhdessä, jos ei itse ole siihen valmis tai muutoin halukas. Onneksi tyhy-toiminnan vastustajia lienee kuitenkin aika harvassa.

Isoin ongelma työyhteisössä on silloin, jos johtavassa asemassa on tyhy-toimintavastainen. Tällöin nimittäin erittäin tärkeä osa yhteishengen kehittämistä jätetään varmasti käyttämättä. Itselläni

on kokemusta juurikin tällaisesta. Pari työpaikkaa taaksepäin meillä oli tapana järjestää syksyisin perinteinen tapahtuma, minkä yhteyteen olimme hyvissä ajoin suunnitelleet pidettäväksi samalla myös minun läksiäiset. Viime tipassa esimies perui koko tapahtuman mitättömällä syyllä. Hän ei siis halunnut tapahtumaa selvästikään järjestettävän. Jälkeen päin olen kuullut, että tuo tapahtuma ei ole tehnyt hyvää työyhteisölle. Mitäpä itse ajattelisit, jos esimiehesi toimisi näin?

Kannattaa aina muistaa, että vaikka itse ei jostain työhyvinvoinnin merkeissä pidettävästä yhteistoiminnasta pitäisi, mutta jos iso osa muista sitä haluaisi, niin todellakin kannattaisi antaa kuitenkin muiden sen merkeissä parantaa yhteishenkeä. Kaikki olisivat varmasti voittajia. Myös ne jotka eivät osallistuisi.

Toivottavasti sinä, joka tätä luet, et ole tyhy-toimintavastainen.

”TYHYILYÄ” KUUSAMOSSA KOSKENLASKUN MERKEISSÄ

Kuusamon rajavartioasema järjesti pitkästä aikaa tyhy-päivän tämän vuoden elokuun lopussa ja syyskuun alussa. Tai oikeastaan tyhy-päivät, sillä vartioaseman porukka oli jaettu 5-6 hengen ryhmiin Kitkajoella suoritettavaan koskenlaskuun. Terveysturvallisuuden merkeissä tottakai. Koko porukkaa ei siis valitettavasti saatu vielä kerralla samaan paikkaan. Ymmärrettävästi. Mutta ehkä lähitulevaisuudessa.

Vartioaseman porukka valitsi tyhy-päiväksi ns. K-18 -koskenlaskun, eli Kuusamon kovimmat kosket, joita saa virallisesti laskea. Nuo kosket lähtevät Juumasta kohti itää. Ja eikä mitkä tahansa kosket, vaan kosket, joista kovin. Aallokkokoski, kuuluu peräti kategoriaan neljä. Siihen verrattuna esim.

Karhunkierroksen ytimessä sijaitseva Myllykoski ei ole yhtään mitään!

Kuusamon kuuluisimpaa koskea, Jyrävää, ei saa millään vempelleellä laskea, joten se jouduttiin jättämään väliin. No tuskinpa sitä olisi kukaan halunnutkaan laskea.

Kaiken kaikkiaan tyhy-päivä sai kaikilta varaukselloman vastaanoton! Pitkästä aikaa saatiin, edes pienissä ryhmissä, olla vapaa-aikana yhdessä maailman parhaissa maisemissa ja koskissa. Ja seurassa. Tyhy-toimintaa parhaasta päästä!

Koskenlaskuja tarjoavia yrityksiä on Kuusamossa useita. Kuusamon rajavartioaseman väki voi lämpimästi suositella Käylässä yritystään pitävää Kuusamon Koskenlasku & Matkailua eli Miiaa ja

Samia. Heillä kaikki todellakin toimi kuten pitää, lounaasta, varusteista ja kuljetuksista runsaasti eväisiin asti! Iso Peukku!

Rajaviestin internetsivuilla osoitteessa www.rajaviesti.fi voit käydä katsomassa videon yhden Kuusamon rajavartioaseman ryhmän laskuista. Videossa kategorian neljä Aallokkokoski - Suomen makein huvipuisto!

SENIORIT KAINUUSSA – JÄLLENNÄKEMISIÄ JA SOTAHISTORIAA

Alkuvuoden vuosikokouksessa hyväksytyssä yhdistyksemme toimintasuunnitelmassa tälle vuodelle aprikoitiin jäsenmatkan tekemistä Kajaaniin ja Suomussalmelle, Raatteen tielle. Keväällä hallituksemme totesi koronatilanteen helpottuneen riittävästi ja jäseniimme kohdistuneen rokottamisen kehittyvän sen verran hyvään malliin, että rohkenimme ryhtyä toimenpiteisiin Kainuuseen suunnitellun kesäretken toteuttamisesta suunnitellusti elokuun 16.–18. päivinä. Retkelle ilmoittautui ennakkoon arvioitu joukko osallistujia ympäri Suomea.

TEKSTI **SAMPPA MATTILA**

KUVAT **ARI KOMULAINEN JA SAMPPA MATTILA**

Sovitussa ohjelmassa oli vierailu Kainuun Rajavartioston esikunnassa, illanvietto ja iltapala Kainuun Prikaatin perinnetiloissa. Yllättäen ja nopeasti kasvaneen koronan tartuntatilanteen takia käynnit jouduttiin perumaan. Kummaltakin taholta meidät toivotettiin lämpimästi tervetulleiksi parempien aikojen koettaessa. Suunnitteluryhmässä arvioimme pikaisesti tilanteen ja päätimme kuitenkin näistä takaiskuista huolimatta toteuttaa tapahtuman ja aloimme kehittää korvaavaa toimintaa aloituspäiväksi. Puolet osanottajista, pidempi-matkalaiset olivat saapuneet Kajaaniin jo edellisenä päivänä eli sunnuntaina. Heille tarjosimme tilaisuutta tutustua Kainuun museoon. Kävimme läpi museon perusnäyttelyn, josta sai hyvän kuvan Kajaanin seudun historiasta ja kehityksestä. Erityisnäyttelynä oli esillä pienimuotoinen katsaus Pirun ilmentymiin kansanperinteessä. Sekin sai ansaitsemansa mielenkiinnon osakseen. Kokoon-tumisaikaa olimme hieman myöhentäneet, jolloin lähempää saapuneet saivat lisää matkustusaikaa.

Joukon kokoonnuttua Scandic hotelli Kajanuksen saliin alkupalaveriin, aisti sen, että liki kahteen vuoteen emme olleet toisiamme tavanneet. Tapauksia oli jo selkeästi kaivattu.

Illanviettopaikaksi saimme varattua Kajaanin Hakan majan Vimpelinvaaran urheilukeskuksesta. Prikaatin saunalla isäntänä olisi ollut Kainuun prikaatin killan kunniapuheenjohtaja Heikki Vist. Hän saapui tähän väistöpaikkaan esittämään meille

Alvar Aallon suunnittelema
Liekkipatsas tarkastelun kohteena

katsauksen killan ja prikaatin toiminnasta. Saimme häneltä muistoksi teoksen prikaatin historiasta vuosilta 1626–2012. Prikaatin perinteisiin liittyy Rukajärven tien taistelujen perinteen vaaliminen. Omasta joukostamme löytyi Ari Komulainen, asiantuntija tältä alalta, joten saimme kuulla selostuksen taistelujen kulusta tällä rintamaloikka.

Paljon ei yleensä näissä tilaisuuksissa ohjelmaa tarvita sillä porukalla juttu luistaa itsestään sen verran vilkkaasti. Aina löytyy uudenkin osallistujan kanssa joitain yhteisiä muistoja tai tuttavuuksia palvelusuran ajoilta. Aikaisempien retkien muistelot, yhteiset harrastukset, metsästys, kalastus, moottoripyörät jne. antavat myös runsaasti jutunjuurta. Sauna ja maittava iltapala kruunasivat tälläkin kertaa illan.

Aamiaisen jälkeen nousimme tilausajoon, joka kuljetti meidät sujuvasti Suomussalmelle ja Raatteen portille. Aloitimme tutustumisen kuitenkin jo Haukiperrän muistomerkillä, johon Talvisodan aikaan vihollisen eteneminen pysäytettiin. Ennen Raatteen portille saapu-

Historian tietäjät Heikki Vist ja Ari Komulainen

Tästä ei enään kulkupeliä
tule ja hyvä niin

mista pistäydymme katsomassa Suomussalmen kirkonkylän ja pysähdyimme "Liekkipatsaalle", Alvar Aallon suunnittelema Suomussalmen taistelujen muistomerkille. Tässä kohtaa nostimme maljan taistelijoiden kunniaksi.

Raatteen portilla joukkoomme liittyi opas Lasse With, joka osoittautui hyvin asiantuntevaksi ja selväsanaiseksi oppaaksi. Nautittuamme portilla munkki-kahvit, katsottuamme lyhyen elokuvan ja tutustuttuamme museon näyttelyyn, oppaamme johdolla suuntasimme Raatteen tietä rajalle. Tien varrella pysähdyimme taistelutapahtumien kannalta merkittävämmille kohteille jalkautuen hieman maastoonkin. Raatteen tien taisteluista on toisaalla tässä lehdessä jäsenemme Ari Kumpulaisen kirjoitus, joten tässä

jutussa en paneudu taistelutapahtumiin.

Tien itäpäässä, rajan pinnassa sijaitsee entinen rajavartioaseman, nykyisin yksityisomistuksessa oleva liikeyritys ja sen pihapiirissä alkuperäinen Raatteen vartiorakennus ns. kenttävartio. Kainuun rajavartioston killan Suomussalmen osaston toimenpitein on saatu tämä, "sodan kiireissä" ainoa polttamatta jäänyt rakennus pelastettua ja kunnostettua museoksi. Tämän Vartiomuseon nimellä toimivan museon avajaisia vietettiin kesäkuussa vuonna 1988 ja se kertoo elämästä rajavartioasemalla ennen toista maailmansotaa.

Sotahistoriallisen osuutemme retkestämme päätimme kokoontumalla jälkikeskusteluun ja yhteiskuvaan vaikuttavalle Talvisodan monumentille. Päivän pölyt huuhoimme paikallisessa kylpylässä nimeltään Kiannon Kuohut. Siellä täytimme myös nälkäiset vatsamme ja lepäsimmekin jokusen tunnin ennen aamuista paluuta Kajaaniin ja matkaa kotikonnuille. Jälleen on syntynyt uusia tuttavuuksia ja muistoja jaettavaksi seuraavissa tapaamisissa.

YHDESSÄ PAREMPI JA TURVALLINEN TULEVAISUUS.

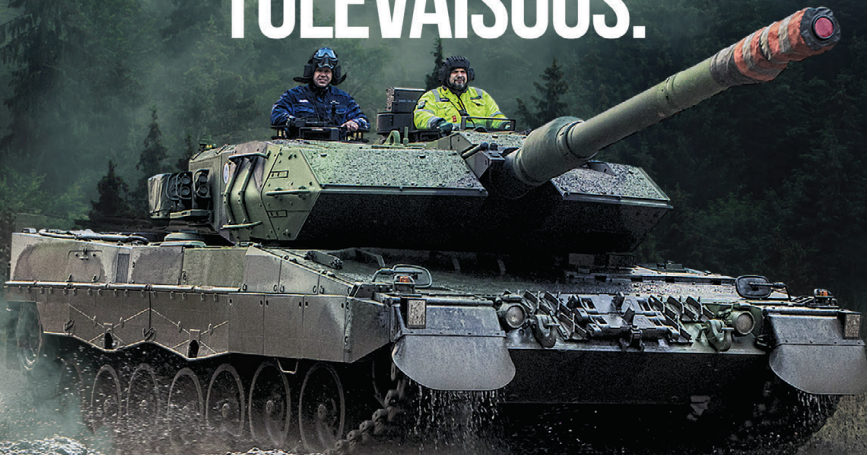
Turvaa kaluston koko elinjaksole.

Millog ylläpitää maa- ja merivoimien kalustoja sekä ilmavoimien valvontajärjestelmiä niin normaali- kuin poikkeusoloissa.

Millog

millog.fi

f \ y \ in

HIIHTOVAELLUS YLIPERÄLLÄ

TEKSTI JA KUVAT ASKO RISTOLAINEN

Tämän vuoden pitkä reissu suuntautui Käsivarren alueelle. Suunnittelun ja valmistautumisen aloitin jo hyvissä ajoin tekemällä uuden ahkion. Edellisen olin myynyt tapani mukaan pois viime keväänä. Parin päivän puuhastelun jälkeen oli ahkio valmiina ja oli aika siirtyä kehittämään lajikuntoa. Peruskunto olikin jo työmatkapyöräilyn ja muun liikunnan ansiosta hyvällä tasolla, joten piti vain totuttaa taas hartiat ahkion kiskomiseen. Aloitin hiekkasäkkien ulkoiluttamisen umpihangessa heti kun lunta oli riittävästi. Ensimmäinen 20 kg säkki ja muutaman lenkin jälkeen toinen. Ennen reissua ehdin vetää hiekkasäkkejä 43 h ja lisäksi hiihtää ilman ahkiota n. 100 km. Lumien vähentyessä vedin vielä muutaman tunnin rengasta pitkin hiekkateitä. Tämän harjoittelun jälkeen olikin hyvä pakata ahkioon reissukampeet ja lähteä kohti pohjoista.

Sunnuntai 25.4.21 Kilpisjärvi-Saarijärvi 12,42 km/3 h 30 min, vertikaali +318 m, -128 m, max 723 m

Klo 1.24 starttasin Joensuusta kohti Kilpisjärveä. Muutaman lyhyen tauon jälkeen olin perillä n. klo 13. Nostimme erään paikalle sattuneen miehen kanssa pakatun ahkion suoraan autosta lumelle ja sukset siihen viereen. Sain auton juuri ja juuri mahtumaan täydelle Luontokeskuksen parkkipaikalle, kun hetken etsin sopivaa paikkaa. Kuten arvata saattaa, keväisenä sunnuntai-iltopäivänä parkkipaikalla oli täyttä. Moottorikelkkoja ja hiihtäjiä tuli ja meni suuntaan ja toiseen.

Puolen kahden aikaan laitoin tuttavani satelliittipaikantimeen tekstarin "täältä tullaan", laitoin suksen jalkaan, ahkion perään ja lähdin matkaan. Jo ensimmäisessä nousussa Tsahkaljärvelle hiki kihosi

otsalle. Täysin tyyni lämmin sää ja lähes pilvettömällä taivaalta paistava aurinko lämmitti jopa turhankin kuumasti. Tunnelma oli korkealla ja mieli reipas. Edes valvottu yö ei tuntunut painavan.

Hiljakseen hiihtelin kohti Muurivaaraa ja samalla nousin ensimmäisen liki 6 km pitkän nousun. Normaalisti reitti Saarijärvelle kulkee kappaleen matkaa Norjan puolelta, mutta nyt rajoitusten ollessa voimassa, reitti on linjattu kokonaan Suomen puolella. Tämä on hieman pidempi, mutta myös loivempi nousu.

3,5:n tunnin hiihtelyn jälkeen olin Saarijärven autiotuvan maastossa. Pystyitin teltan 100 metrin päähän autiotuvasta. Ruokailun jälkeen nautin vielä hetken kauniista illasta mutta aika nopeasti alkoi hiihtäminen ja yö edellisen yön ajaminen painaa silmää. Jo vähän kahdeksan jälkeen teltasta kuului levollinen tuhina.

Maanantai 26.4.21 Saarijärvi-Kuonjarjohka-Saivaara-Jogasjärvi 24,47 km/6 h 20 min, vert +442 m, -518 m, max 873 m

Aamulla heräsin puolen kahdeksan maissa hyvin nukutun yön jälkeen. Söin tapani mukaan myslä ja kahvia aamupalaksi. Teen aamupalat reissussa niin, että pussitan kotona valmiiksi n. 250 g kotitekoista myslä ja maitojauhetta pussiin. Aamulla kaadan pussin sisään kylmää vettä, sekoitan ja syön lusikalla suoraan pussista. Näin tulee vähemmän tiskiä ja aamupalan syöminen on helppoa. Samaan aikaan keitän vettä kahviin sekä termariin lounasta varten. Olen vähitellen siirtynyt reissuilla aamukahvin ja päiväkahvin osalta pikakahviin sen helppouden vuoksi. Iltaisin keittelen ns. oikeaa kahvia.

Aamupalan jälkeen teltan purku, ahkion pakkaus

ja matkaan. Jatkoin merkittyä huoltouraa kohti Kuonjarjohkan autiotupaa. Siihen olin suunnitellut lounaan. Täällä näin reissun ensimmäiset pulmuset. Parvi pyrähteli sinne tänne ja koitin saada niistä kuvaa huonolla menestyksellä. Juuri kun sain kaivettua pitemmän lintuputken esiin, parvi lensi korkeammalle tunturiin.

Matka jatkui Gahperusvarrin kohdalle saakka merkittyä uraa pitkin. Päivän ohjelmassa oli käynti Saivaaralla, joten käännyn uralta sivuun ja lähdin laskemaan kohti Meekon laaksoa ja Saivaaran

kaakkoispäätä. Ahkiota ei kannata kovin ylös vetää, joten jätin sen ensimmäisen jyrkemmän kohdan alapuolelle. Seisoin ahkion vieressä ja mietin, miten varmistan sen löytymisen lumisateen sattuessa. Tumma ahkio lukuisten sulien kalliolaikkujen luota voi olla hanka löytää. Tökkäsin sitten pystyyn sauvan ja sen päähän laitoin oranssin kuoritakin. Johan näkyi ja kauas.

Lähdin nousemaan ylöspäin ensin suksilla. Teräskantti puri jäiseen rinteeseen hyvin ja nousukarvat antoivat pitoa. Ilman niitä suksiset olisi pitänyt

hylätä jo paljon suunniteltua alemmaksi. Lopulta rinne jyrkkeni niin paljon, että jatkoin kävellen. Kapea lumiharjanne nousee kohti Saivaaran pahtaa. Se kapenee kapenemistaan, kunnes lopussa on muutaman metrin jyrkänne. Edelliset kävijät olivat potkineet siihen hyvät askelmat, joita pitkin pääsi turvallisesti kiipeämään viimeiset metrit ylös. Molemmilla puolilla oli kymmenien metrien jyrkänne suoraan kivikkoon, joten lipsahtaminen ei ollut vaihtoehto. Mitään suurta vuorikiipeilyn tuntua tässä ei vielä ollut mutta sellaista pientä haastetta kuitenkin. Ylhäältä avautui komea maisema Porojärven ja Meekon laaksoon.

Lopulta palasin takaisin ahkion luo ja aloitin laskeutumisen Saijärven suuntaan. Muutama sata metriä laskin siksakkia ahkio perässä, kunnes jyrkkä rinne alkoi tuntua vähän turhan jännittävältä. Ahkio alkoi ohjailla laskijaa eikä toisinpäin. Siispä käänsin ahkion etupuolelle, suksit ahkion päälle ja kävelin kovaa hankea pitkin alas laskien ahkiota edellä. Puurajalla hanki alkoi upottaa ja laitoin suksit takaisin jalkaan.

Yön vietin Jogasjärvellä. Taabman autiotupaa remontoivat tuttavani olivat siellä majoittuneena ja olimme sopineet etukäteen tapaavamme siellä.

Tiistai 27.4.21

Jogasjärvi-Luohtojärvi-Pitsusjärvi 19,40 km/4h 14 min, vert +318, -173, max 766 m

Aamulla en kiirehtinyt liikkeelle. Pilkimme tuttujeni kanssa aamupäivän kaikessa rauhassa. Yksi komea harri nousi vaivan palkaksi. Sää oli muuttunut vähitellen tuulisemmaksi mutta aurinko lämmitti silti. Ruokailun jälkeen pakkasin ahkion ja lähdin vähitellen matkaan. Olimme sopineet kolmen pilkkireissulla olevan kollegan kanssa Luohtojärvelle tapaamisen. Jätin matkalla ahkion Pitsukselle ja jatkoin perille vain repun kanssa. Äkkiä meni tunti ja toinenkin rupatellessa ja kahvia hörppiessä. Lopulta oli aika palata takaisin ahkion luo ja toivotella kollegoille kireitä siimoja.

Yöksi hiihdin Pitsusjärven autiotuvan pihaan teltaan yöksi. Viimeisen kahden kilometrin matkalla alkoi tulla kylmä. Aurinko oli jo painunut tunturin taakse ja jäätävä pohjoistuuli puhalsi pitkin järven selkää. Vähänkään pitempi matka ja olisi pitänyt pysähtyä lisäämään vaatetta. Autiotuvalla pystyitin nopeasti

teltan, vaihdoin kuivaa päälle ja keitin lämmintä juotavaa ja syötävää.

Keskiviikko 28.4.21

Pitsusjärvi-Kobmajoki

11,43 km/4 h, vert +318 m, -318 m, max 982 m

Aamu oli tuulinen ja lumisateinen. Lähituntureiden laet näkyivät, joten pakkasin heti aamupalan jälkeen ahkion ja suunnistin tunturiin. Pääsin taas merkityltä uralta pois ja lähdin nousemaan Kalottireittiä seuraillen ylös tunturiin tarkoituksena päästä Kobmajoen jokiuomaan.

Jo 1,5 km hiihdon jälkeen lumisade sakeni ja maise- ma alkoi hävitä ympäriltä. Aluksi suunnistin kartan, kompassin ja kellon kanssa. Jossain vaiheessa ihmettelin, kun edessä olisi pitänyt olla loiva kuru ja olikin jyrkkenevä rinne. Sitten muistin sanan ”eranto”. Kartta käteen ja lukemaan yläreunan tekstiä: ”Vuonna 2019 eranto oli 10,25 astetta.” Noniin, sepä siitä. Olin unohtanut ottaa korjauksen huomioon. Olin siis mennyt 200-300 metriä sivuun ja edessä oli Lassavarrin rinne. Kaivelin ahkiosta GPS:n ja sitä välillä vilkuillen korjasin suuntaa vähitellen vasemmalle, kunnes olin suunnitellussa kohdassa. Edelleen lumen alla kulkevaa Kalottireittiä mukaillen nousin siksakkia ylöspäin ajoittain täydellisessä white outissa.

Govdanjanggutin rinteellä tiesin löytyvän kännyk- käverkon, joten kaivelin puhelimen esiin ja laitoin pois lentotilasta. Hetken etsimisen jälkeen vilahtikin hetkeksi kentät. Naputtelin kotiin lyhyen tekstivies- tin ”Kaikki hyvin ja kivaa on”. Edellisen kerran olin

laittanut viestin maanantaina aamulla, kun lähdin Saarijärveltä.

Lassavarrin ylityskohdalle tullessa pilven läpi alkoi näkyä aurinko. Suunnistaminen helpottui, kun piti auringon oikean olkapään kohdalla. GPS:n sai työntää hetkeksi takaisin taskuun ja suunnis- taa jokiuomaan. Tästä eteenpäin ei tarvinnut kuin hiihtää kallioiden välissä.

Kun Kobmajoen autiotupa ilmestyi py- rystä näkyviin, huokaisin helpotuksesta. Matka ei sinällään ollut pitkä, mutta valkoisessa tyhjyydessä suunnistaminen ei ollut pidemmän päälle kovin mukavaa.

Lumipyry jatkui koko päivän ja taukosi illalla puoleksi tunniksi. Kävin hetken ulkona ja otin muutaman valokuvan. Kylmä viima ajoi kuitenkin nopeasti kämpän lämpöön. Olin varautunut nukkumaan tämänkin yön teltassa. Iltaan mennessä tuvalle ei ollut kuitenkaan tullut ketään, joten levitte- lin kampeet laverille. Jo yhdeksän aikaan laverilta kuului levollinen tuhina tuulen ujeltaessa kämpän nurkissa.

Torstai 29.4.21

Kobmajoki-Somaslompola- Seittikielas-Harrijärvi

17,87 km/4h 40 min, vert +260 m, -327 m, max 901 m

Aamulla taivas oli kirkas mutta kova tuuli puhalsi edelleen. Onneksi minulle se kävi takaa. Aamupalan

jälkeen pakkasin ahkion ja lähdin liikkeelle. Katselin lähtiessä Kobmajoen jokiuoma, mikä näytti hieman erilaiselta, kun edellisessä päivänä tullessa. Pitää varmaan joskus käydä hiihtelemässä tuolla kirkkaalla kelillä uudelleen.

Lähdin hiihtelemään kohti Harrijärveä. Olin varannut partiomajan parkiksi yöksi virkistyskäyt- töön.

Tuntui mukavalta ajatella, että siellä saa olla kaikessa rauhassa yksin ja pääsee saunaan. Matkalla kävin katsomassa miltä näytti uusi Somasjärven partiomaja. Komea ja nykyaikainenhan se on. Vanha maja näytti olevan jo purettu pois.

Mutkitellen lähdin nousemaan Valtivaaran rinnettä ylös kohti poroaitaa. Tässäkin nousussa kiittelin itseäni, että olin viitsinyt vetää ahkiota koko alkutalven umpihangessa hiekkasäkkien kanssa. Missään vaiheessa liki 6 km:n nousun aikana ei tar- vinnut pysähtyä huohottamaan. Tasaisella sykkeellä nousin metri toisensa jälkeen ylöspäin ja ylöspäin kunnes olin noussut Seittikielaksen huipulle. Tunturin päältä avautuu luoteeseen upea maisema. Siellä näkyy mm. Ritnicohkka, Pikku-Halti ja Halti. Kovin pitkäksi aikaa en voinut pysähtyä ihailemaan maisemaa. Nousussa kostunut paita alkoi jäähtyä tuulessa ja oli pakko jatkaa matkaa.

Päästyäni Muoddagorsan kurun läpi Muoddo- aivin taakse, tuntui kun tuuli olisi vähän hellittänyt. Suunnistin viimeiset pari kilometriä suoraan Harrijär- ven partiomajalle. Päivän päätteeksi tortillapohjaan tehty pitsa, letut kahvin kanssa ja sauna maistuivat

”Erämaan rauha oli ottanut minut jo ko- konaan syliinsä

mahtavalle. Kauaa en jaksanut istuskella kämpän seinustalla aurinkoa ottaen. Raitis ilma ja reipas liikunta olivat tehneet taas tehtävänsä. Hyvissä ajojin painoin pään tyynyyn ja kävin nukkumaan. Ylipäänsä nukuin reissun aikana joka yö vähintään 9:n tunnin unet.

Perjantai 30.4.21 Välipäivä Harrijärvellä

Olin suunnitellut, että pidän välipäivän ahkion vetämisestä, käyn hiihtelemässä 15–20 km:n lenkin jossain tuntureilla ja pilkin iltapäivällä Harrijärvellä. Aamulla herätessä vilkaisin ikkunaan ja kuuntelin tuulen ulvomista nurkissa. Totesin että tästä taitaa tulla ihan lepopäivä. Ulkona tuuli lennätti lunta siihen malliin, että ajoittain ikkunoista näkyi vain valkoista. Hetkittäin näkyvyyttä oli 100m, mutta sitten se taas hävisi. En nähnyt tarpeelliseksi lähteä tuuleen hiihtämään vain hiihtämisen takia. Suunnistaminen olisi pitänyt tehdä GPS:llä eikä ympärillä olisi nähnyt mitään. Siispä paistelin päivän aikana lisää pitsoja ja lettuja ja nukuin parit päiväunet. Hyvää tekivät nekin.

Lauantai 1.5.21 Harrijärvi-Porojärvi 10,37 km/2h 45 min, vert +39 m, -128 m, max 689 m

Aamulla herätessä tuuli oli vielä melkoisen raju. Varaukseni Harrijärvellä päättyi ja mietinkin varasuunnitelmaa. Ajattelin että tuskin kukaan tulee vielä 2.5. aamulla, jos joudun jäämään kämpälle pitämään tulta. Onneksi puolen päivän aikaan sää hieman tyyntyi ja lähdin matkaan.

Aikuperäinen suunnitelma oli hiihtää Porovaaran ja

Harroaivin väliseen maastoon Harrijärville ja pystyttää teltta avotunturiin. Kovan tuulen vuoksi päätin tehdä muutoksen suunnitelmiin ja hiihtää Porojärven autiotuvalle. Siellä teltan saa laakson ja kämpän suojaan ja vältyn myrskymuurin rakentamiselta.

Matkalla poikkesin katsomassa, minkälaista jälkeä talkoolaiset olivat saaneet Taabmalla aikaan. Siisti puolukkasurvoksen värinen lattia kiilteli ja lakatut laverit haisivat vielä ohenteelle. Hienoa, että näiden kunnostamiseen riittää rahaa ja talkoolaisia. Kaikki tämän tuvan remonttiin osallistuneet ovat säännöllisiä Käsivarren kulkijoita jo pitkältä ajalta.

Illalla sää tyyntyi. Istuskelimme kämpän seinustalla iltapäivällä samaan aikaan tulleen miehen Reiman kanssa ja juttelimme reissukokemuksia vuosien varrelta. Hienoa miten kaksi eri puolilta Suomea olevaa toisilleen täysin tuntematonta ihmistä pääsee niin nopeasti samalle aaltopituudelle. Ilta meni leppoisasti ja paistelimme iltapalaksi vielä viimeiset letut ja hillot, mitä minulla oli jäljellä.

Sunnuntai 2.5.21 Porojärvi-Termisjärvi 22,3 km/6 h, vert +247 m, -181 m, max 704 m

Aamu oli upea. Ohuen ohut lumisade hävitti välillä maiseman jylhyhden, mutta tyni sää oli lämmin. Olin illalla päättänyt, ettei minulla ole mikään kiire

Termisjärvelle. Reima ehdottikin, että kokkaisimme yhdessä lounasta. Hänellä oli mukana poron sisäfileetä, kermää ja mustaherukkahilloa. Minulla oli sipulia ja muuta lisuketta. Nostimme ulos lumipenkan reunalle lankun pöydäksi ja kokkasimme siinä kunnan erämaagourmeeta.

Kyselin Reiman päivän suunnitelmia. Niitä ei kuulemma ollut, joten ehdotin, että hän lähtisi seuraksi hiihtelemään kohti Termistä. Niinpä lounaan jälkeen nousimme suksille ja lähdimme kiertämään Poro-

vaaraa. Taivas kirkastui aamusta ja täysin tyni sää jatkui. Reima hiihteli T-paidassa, minä pitkähihaisella merinopaidalla. Porovaaran ja Harroaivin välisellä ylängöllä riisuin hetkeksi paidan pois ja kokeilin, tarkeneeko niin. Muuten kyllä olisi

pärjännyt, mutta lumi hohti kylmää, joten vajaan 10 min hiihtämisen jälkeen puin paidan takaisin, vaikka se kastui hetkessä hiestä.

Kun rinne alkoi kohota kohti Harroaivin ja Dealsigielaksen satulaa, pysähdyimme keittelemään päiväkahvit. Riisuin monot jalasta ja istuin nojaamaan ahkioon. Naurahdin Reimalle, että taidankin kiivetä tunturiin ja laittaa kotiin viestin, että tulen vasta äitienpäiväksi takaisin. Jotenkin reissun loppuminen alkoi jo hämmöttää mielen sopukoissa. Kertaakaan reissun aikana ei ollut tuntunut siltä, että olisi kiire päästä kotiin tai ylipäänsä pois. Erämaan rauha oli ottanut minut jo kokonaan syliinsä. En tiedä kuinka kauan tuolla pitäisi olla ennen kuin tulisi halu lähteä takaisin kylälle.

”*Mieleen jääviä kohtaamisia tunturissa, hiljaista yksinoloa ja omaan mielen järjestelyä*”

Kahvin jälkeen Reima lähti hiihtelemään takaisin Porojärvelle ja minä nousemaan rinnettä ylös. Oli oikein mukava saada monen päivän jälkeen juttuseuraa myös hiihtomatkalle. Viihdyn hyvin yksin mutta vaihtelu virkistää.

Karun ja paljaan tunturin jälkeen laskin kohti Termisjärven laaksoa. Oli mukavaa vaihtelua hiihtää välillä koivikossa, kierrellä puita ja kuunnella riekkojen naurua. Vaikka kuinka yritin etsiä lintuja katseella, että olisin saanut niistä kuvia, ne osasivat piileskellä niin, että näin ne vasta, kun pari pyrähti naurun saattamana siivilleen.

Termisjärven pinnasta yli 400 metriin kohoava Termisvaara näkyy kauas. Jo heti kohta Harrijärveltä lähtiessä näin minne olen matkalla, vaikka etäisyyttä oli 30 km. Ei se kovin nopeasti lähestynyt hiihtäessä tässä, vaikka etäisyyttä oli enää muutama kilometri. Hiestä märät monot ja sukat hiersivät jo parinkymmenen kilometrin hiihdon jälkeen jalkoja ja odotin, että näkisin Termiksen autiotuvan. Muistelin sen olevan oikealla näkyvän kallion juurella. Kun sitä ei alkanut näkyä, kaivelin kartan esiin ja huomasin matkaa olevan vielä liki 4 km. Huokaisin ja jatkoin matkaa.

Maanantai 3.5.21

Termisjärvi-Kilpisjärvi

14,7 km/3 h, vert +153 m, -241 m, max 706 m

Purin teltan aamupalan jälkeen ja pakkasin ahkion. Olin illalla sopinut autiotuvassa majoittuneen pariskunnan kanssa, että hiihdämme yhtä matkaa takaisin kylälle. Taka-ajatuksena tässä oli se, että he halusivat ostaa ahkioni. Eihän sitä tietenkään kesken reissun voi ostaa, joten mikäpä sen kätevämpää, kun luontokeskuksen parkkipaikalla tyhjentämisen jälkeen ahkio nostetaan heidän autoonsa.

Lähdimme hieman ennen kahdeksaa nousemaan reissun viimeistä nousua. Termisjärven länsipäästä alkaa pitkä ja loiva 100 m:n nousu, joka päättyy Masetvarrin kohdalla 700 m:n korkeuskäyrälle. Siitä eteenpäin onkin lähestulkoon pelkkää laskua, ensin Tsahkaljärvelle ja sitten Kilpisjärven kylälle. Ajoittain navakka tuuli puhalsi taas selän takaa ja matka joutui mukavasti rupattelun.

Kylälle saavuimme yhdentoista jälkeen. Ahkion tyhjentämisen ja kuivien vaatteiden vaihdon jälkeen käänsin auton kohti etelää. Pakkasessa jumittunut käsijarru aiheutti hieman ylimääräistä työtä, mutta siitäkin selvisi kirveellä koputtelulla ja kotimatka pääsi alkamaan.

Ennen reissua olin toivonut, että paistaisi aurinko ja olisi kaunista säätä. No, oli sitäkin, mutta oli myös lähes myrskytuulia ja täydellistä white outia. Käsi- varsi ja luonto pisti ihmisen pienen paikalle ja näytti voimansa. Tuttavani joskus sanoi: "Reissussa on aina hyvä sää, pitää vain pukeutua oikein". Puutto- massa avotunturissa on syytä tietää omat taitonsa ja pystyä tekemään suunnitelma, varasuunnitelma ja pahimman kelin varalle myös hätäsuunnitelma. Joskus voi tulla eteen sellainen sää kymmenes- sä minuutissa, ettei ole muuta vaihtoehtoa, kun pystyttää teltta kesken matkan ja odottaa sään paranemista. Tällä kertaa ei näin käynyt, mutta olin mieleissäni varautunut siihen. Teltta, makuupussi ja muut varusteet olivat ahkiossa päällimmäisenä helposti otettavissa.

Hieno reissu taas kerran! Yhdeksän päivää jylhää tunturimaisemaa, mieleen jääviä kohtaamisia tunturissa, hiljaista yksinoloa ja omaan mielen järjestelyä tuntien hiihtämisen aikana. Hienoja lintuhavaintoja ja sitä kaivattua aurinkoa, jopa siinä määrin, että poltin huuleni ja kotiin tullessa huoltoaseman myyjä kysyi, että mitä olet tehnyt, kun olet tuon värinen. Tämän vuoden muut reissut tulevat olemaan pääosin lyhempiä, mutta niistäkin voi ja pitää nauttia.

Lisää kuvia löytyy Tervastulia-blogista sekä Instagramista @tervastulia

Parempaa diiliä saa liittonne jäsen hakea.

Tänään noin 70 % työikäisistä suomalaisista ei ole vakuuttanut henkeään. Suurin syy tähän on se, että henkivakuutus mielletään kalliiksi – vaikei se sitä ole, etenkin liittonne jäsenille.

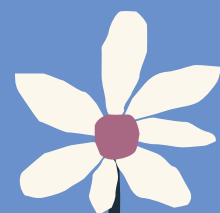
Kalevan henkivakuutus on liittonne jäsenille merkittävästi edullisempi kuin kilpailijoiden. Lisäksi olemme uudistaneet liittojäsenten verkkokaup-
paamme ja olemme varmoja, että se on Suomen ketterin. Henkivakuu-
tuksen saa hankittua kalevakuutus.fi:stä kätevästi minuuteissa. Perheen
turvaaminen ja säästöjen varmistaminen ei ole koskaan ollut yhtä
helppoa. Ja se on myös tutkitusti edelleen Suomen edullisin.

Kokeile vaikka itse.

Kyselymme mukaan henkivakuutusetumme vahvistavat myös
jäsenen sidettä edun tarjoavaan liittoon. Siksi kannustamme
sinua nostamaan kanavissanne erottuvaa viestintäämme, jonka
pääpaino on jäsenyyden tuomassa hyödyssä. Varmistetaan
yhdessä, että liittonne jäsenet hyödyntävät jäsenyyteensä
perustuvan satojen eurojen edun.

*Kiitos yhteistyöstä
ja aurinkoista loppukesää!*

KALEVAVAKUUTUS.FI

LIIKKU KUNTOKESKUS

Tutustu
ilmaiseksi
ma-ke
klo 16-19

PARAS TREENI ON TEHTY TREENI

Kuntokeskus Liikku Oy kuntosaliketjun vauhdikas kasvutarina on hieno esimerkki erään yrittäjäpariskunnan sinnikkyydestä, mutta kertoo myös siitä, miten yhä useampi meistä on ottanut vastuuta kansanterveyden kohentamiseksi. Alkuun kuntosalibuumi vaikutti lähinnä median aikaansaannokselta, joka toisi jossain vaiheessa alalle rajun notkahduksen. Yli kymmenen vuotta kestänyt nousuvirtaus on kuitenkin todistanut jotain ihan muuta.

TEKSTI JA KUVA TUOMO PAJULA

Yrittäjät Heikki ja Johanna Riihijärvi tekevät unelmastaan totta. Ketjun pirteän vihreät logot paistattelevat yhä useamman kaupungin julkisivuilla kutsuen tutustumaan lajiin. – Meille molemmille liikunta on ollut tosi tärkeää. Heikki pelasi ammattilaisena jääkiekkoa yli 20 vuotta, josta osan Ranskassa ja osan Suomessa, Johanna Riihijärvi kertoo pariskunnan taustoista. Ranskassa Heikki pelasi liigaa ja kotimaassa hän ehti edustaa

SM-liigassa Turun palloseuraa, Oulun Kärppiä sekä Helsingin Jokereita. Viimeksi mainituissa väreissä palkintokaappiin kertyi kaksi Suomen mestaruuttakin, vuosilta 1992 ja 1994.

Johanna puolestaan halusi perheyhteyteen töihin. Perheen hallussa oli Oulun paraatipaikalla sijaitseva palloiluhalli, jonne tytär pääsi kehittämään isänsä alulle panemaa bisnestä. Alkuvaiheessa kaikki ei kuitenkaan ollut ihan pelkkää viheltelyä. Yrityksen tulos oli laskenut ja arvokkaita tiloja oli hyödyntämättä. –Heinäpään palloiluhallin toiminta oli pelikenttien vuokrausta. Lähdin rakentamaan liiketoimintaa uusiksi ja korvasin mm. squashkenttiä kuntosalilla sekä ryhmäliikunnalla.

Yrityksen tulos nousi huimasti, mutta se ei tuonut autuutta bisnesperheen onneen. Vaikka viivan alle jäi näyttöjä, tyttären innovointipurske ei aina ollut isän mieleen ja tiet erosivat vuonna 2008.

Ehkä asioiden pitikin mennä näin, sillä Johanna Riihijärvi päätti perustaa oman kuntosaliketjun. Aika sille oli otollinen ja Heikki oli valmistautunut jättämään päivätyönsä vähittäiskaupan puolella siirtyäkseen kumppaninsa rinnalle uuteen yritykseen. – Halusin joustavan konseptin. Sen piti olla edullinen ja automatisoitu, matalan kynnyksen sali, Johanna Riihijärvi kertoo yrityksen perusajatukselta. Lähtökohtana oli, että salijäsenyys on helppo

hankkia ja siitä on yhtä helppo tarvittaessa erota. Kyseinen liikeidea ja toimintamalli toteutettiin ja hyväksi havaitusta ei ole luovuttu.

Saliketjun kasvuvauhti on ollut räjähdysmäistä. Liikku perustettiin vuonna 2010 Ouluun ja kaikki alkoi yhdestä salista, jonka jälkeen kaupunkiin tuli toinen ja kolmaskin. Muutamassa vuodessa ketju olikin Pohjois-Suomen johtavin kuntosaliketju ja nyt saleja löytyy peräti 27 paikkakunnalta ympäri maan. Vauhti ei ole yrittäjänaisen päätä silti huimannut: – Tämä on ollut mukavaa. On saatu viedä liikunnan ilosanomaa yhä laajemmin ja selkeä konsepti on ollut näppärä toteuttaa. Hinta-laatu suhde on markkinoiden paras ja jatkuvasti viilataan, mitä voisimme tehdä paremmin. Ainoastaan sopivien tilojen saanti on ollut haastavin osuus.

Kuusi vuotta perustamisen jälkeen suomalainen terveys- ja hyvinvointialan konserni COR Group tuli yrityksen pääomistajaksi ja alkuperäisten yrittäjien osuudeksi jäi hiukan vajaa kolmasosa yrityksestä. Kuntokeskus Liikku osui oikeaan saamaan budjettisalien pulpahdellessa Suomen maaperälle.

Media on ollut vahva edesauttaja hyvinvointibisnes-ten luomistyössä. Niin luonnonmukaiset ravinteet kuin kehon kunnosta huolehtiminen on ollut

miljoonabisneistä jo pitkään ja sama tie jatkuu. Alan ympärille on noussut lukuisia start-up-yrityksiä ja niiden onnistuneita yrityskauppoja.

Mikään ei kuitenkaan ole aina niin kallahhoitoista, kuin voisi kuvitella. Pandemia söi tästäkin alasta oman siivunsa – Olen ihmetellyt kuntosalialan demonisointia, miten siitä on jostain syystä tullut korkean riskin ala. Kuntokeskuksissa pyritään ihmisten hyvinvointiin ja toiminta on parasta sairauksien ennaltaehkäisyä. Ei meillä ole ollut tartuntoja, yrittäjä oikoo vääristyneitä käsityksiä. 17 salia määrätin väliaikaisesti suljettavaksi ja tästä aiheutui yli puolen miljoonan tulonmenetykset. Liikku -konseptin periaatteisiin kuuluu, että saleilla on tilaa ja niihin on asennettu tehokas, syrjäyttävä ilmanvaihto.

– Pandemiassa on ollut vaikutuksensa. Moni suomalainen on lihonut korona-aikana ja ilmiönä on ollut ihmisten toimintakyvyn ja hyvinvoinnin lasku. Harrastukset ovat olleet tauolla, Riihijärvi kertoo tilanteesta. Kuitenkin pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna kuntoilu on saanut vankan jalansijan ja valoa on näköpiirissä: – Tästä on tullut enemmän kaiken kansan laji, joka parantaa elämänlaatua ja jaksamista

Riihijärvi painottaa lihasvoimien ylläpidon merkitystä myös vanhemmalla iällä. Yleisin syy, että

vanhus joutuu hoidettavaksi sänkyyn, on lihasten puute ja varsinkin reisilihasten.

Ulkomailla salit tarjoavat pääsääntöisesti pitkiä jäsenyyksiä. Suomen erikoisuus on ollut, että tarjolla tulisi olla eri vaihtoehtoja; kuukausijäsenyys tai kymmenen kerran kortti. – Pidempiaikaiset jäsenyydet ovat lisääntyneet ja on ymmärretty, että kuntoilu tulee olla säännöllistä ja pitkäjänteistä. Jokaisella on omat lähtökohdat ja tavoitteet, yrittäjä kertoo.

Suomalaisen luonteen kuuluisi hiippailla aamu-yön tunteina salin pimeimpään nurkkaan, ettei vaan kukaan näe, jos treeni ei menekään oppikirjasta. Näin ei kuitenkaan ole, vaan salin ovat löytäneet yhä useammat ensikertalaiset. Valmennuksia on hyödynnetty ja Liikun saleilla työskentelevät personal trainerit ovat saaneet asiakkaita lisääntyvään tahtiin. Asiakkaiden keski-ikä on 34,5 vuotta ja miesten sekä naisten osuus on tasoissa.

Yritykset ovat kantaneet oman vastuunsa työntekijöiden hyvinvoinnista ja erilaisia liikuntaseteleitä tipahtelee salien postilaatikoihin entistä tiuhemmin. – Seteleiden osuus kasvaa joka vuosi, kun taas yritysten suorat sopimukset ovat vähentyneet, Riihijärvi toteaa.

Kysyttäessä miten kuntosaliharrastuksesta kiinnostuneen saisi harrastuksen lumoihin ja varsinkin pidemmäksi aikaa, kuin mitä kinkun sulattelu joulun jälkeen kestää, Riihijärvi antaa napakat ohjeet:

– Kuntosaliharrastukseen ei pidä suhtautua kuten sprinttiin vaan kuten maratoniin. Alussa ei pidä ahnehtia. Päättäkään aluksi vaikka pari kertaa viikossa; esim. maanantai ja torstai. Jos, mahdollista niin käykää kaverin kanssa. Noin 2 kuukauden kuluttua olisi hyvä tehdä arvio, miten on edetty, hän kertoo ja jatkaa – Kuntoa ei voi kerätä varastoon vaan se on jatkuvaa ylläpitoa. Kouluaikana harrastuneisuus on hyväksi ja toki jotain jää lihasmuistiin, mutta jos puuhavuosi on aikaa niin siitäkään ei välttämättä ole apua.

– Liian usein näkee, että ruokavalio on laitettu uusiksi ja nyt laitetaan ukko kuntoon. Sitä sitten kestääkkin ekaan flunssaan asti. Tulee olla armollinen itselleen.

Liikun salille, kuten useimmille saleille pääsee kokeilemaan ensimmäisen kerran ilmaiseksi. Meni miten meni, ”paras treeni on tehty treeni” – kuten Liikun motto kuuluu.

VARUSTEET TYÖHÖN JA VAPAA-AIKAAN!

Täyden palvelun erä- ja retkeilyvälinekauppa Lamniasta varusteet myös työhön: viilto-/pistosuojakäsineet, viranomaisjalkineet, monitoimityökalut, valaisimet, varustekassit

VIRANOMAISALENNUS
VERKKOKAUPASTA KOODILLA RAJA10

-10%

 LEATHERMAN®

MEINDL

LAMNIA

Myllymäenkatu 12, Lappeenranta

WWW.LAMNIA.COM

Lisätiedot/tarjouspyynnöt: mika@lamnia.com

KEHONHUOLTO OSAKSI ELÄMÄÄ

Tämän kirjoituksen tarkoitus on antaa selkeä kuva siitä, miten kehonhuoltoa olisi hyvä ajatella kunto- ja terveysliikkujien näkökulmasta ja nimenomaan mitä se tarkoittaa ihmisen arjessa käytännössä.

TEKSTI JA KUVAT **BOREN TRAINING**
Kuvauspaikka **KUNTOKESKUS LIIKKU**

Kehonhuolto on yksi niistä aiheista, jotka säännöllisesti puhuttavat ja nousevat esiin keskusteluissa. Ehkäpä isoin haaste tässä on se, että välillä voi olla hankala miettiä miten omalla kohdalla pitäisi toimia tämän asian suhteen. Tässä kirjoituksessa en käsittele erilaisia rentoutushoitoja lainkaan, esim. hierontaa. Ne kuuluvat pääosin elämään, jossa ei itse aktiivisesti huolleta omaa kehoa. Toki eivät ne kiellettyjä ole, mutta kokonaisuutta ei voi rakentaa niiden varaan.

Tästä päästäänkin sujuvasti tärkeimpään, liike on lääke. Vanha fraasi, mutta pätee edelleen hienosti. Se oikeastaan sisältää kaiken oleellisen, kunhan sitä hieman jalostaa. Kehonhuolto on keholle ominaista liikettä ja liikkeen tuottamista, se riippuu sitten yksilöstä, kuinka paljon liikettä pitää pystyä tuottamaan. Nyt kun puhumme valtaosasta väestöstä, meistä kunto- ja terveysliikkujista, kehoa kannattaa huoltaa sen verran että pystymme tekemään arjen

vaatimat askareet. Olet huoltanut hyvin kehoasi, kun pystyt liikkuttamaan niveltä sen koko liikeradalla. Esim. käden nostaminen suoraksi kohti kattoa tai kyykistyminen matalalle lattian tasoon saattaisivat olla aremme vaatimuksia, joihin meidän olisi hyvä päästä. Ylimääräinen on ylimääräistä.

Kuinka paljon ponnistelua tämä sitten arjessa vaatii? Kehoa huollat parhaiten, kun huomioit elämän kokonaiskuormituksen. Tämä saattoi olla tämän kirjoituksen paras lause.

Jos hoidat viisi alla olevaa asiaa kuntoon, huollat kehoasi hyvin ja kokonaisvaltaisesti:

1. Nuku riittävästi (7–8 h yössä)
2. Syö pääosin terveellisesti
3. Liiku arjessa riittävästi = arkiliikkuminen
4. Treenaa lihaskuntoa nivelten täydellä liikeradalla ja sopivalla kuormituksella, 2-3x viikossa
5. Hoida myös mieltäsi, tavalla joka sinulle sopii

Jos koet tarvitsevasi ylimääräistä huomioita liikkuvuuden parantamisen kanssa, hanki ammattilainen tähän tueksi ja käykää yhdessä läpi ja testatkaa, mitkä mahdolliset liikkuvuushaasteet sinulla saattaisi olla ja tehkää yhdessä suunnitelma jatkoon. Voit tehdä esim. treenien alkuun alkulämpörutiinia, joka sisältää sopivia harjoitteita tätä tukemaan. Eli kun teet järkevästi ohjelmoitua lihaskuntoharjoittelua nivelten täydellä liikeradalla ja sopivalla kuormituksella, se on avain hyvään kehonhuoltoon, kun

ajattelemme fyysistä tekemistä arjen ulkopuolisella ajalla.

Mikään asento ei ole sinällään huono, esim. istumista ei välttämättä tarvitsisi demonisoida. Mikä vaan asento on huono, jos siinä ollaan liian pitkään. Edelleen liike on lääke. Pyri siis vaihtelemaan asentoja, etenkin työpäivän aikana tämä on monelle se haasteen paikka. Lisää pikkuhiljaa uusia rutiineja työpäivien lomaan, eli liikettä sopiviin kohtiin ja näin huollat kehoasi työpäivän aikana.

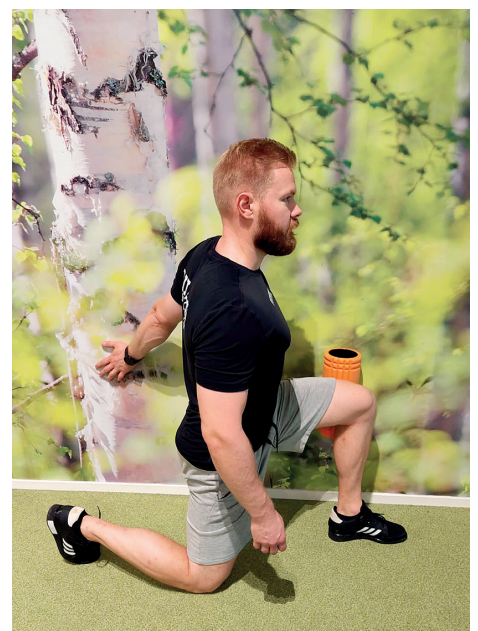
Voimaharjoittelu kannattaa aina, koska voimaharjoittelu on liikkuvuusharjoittelua; kunhan se tehdään nivelten täydellä liikeradalla ja sopivalla kuormituksella. Hyvä pääsääntö liikkuvuuden kehittämiseen on olla kuormien ”alla”, silloin pääset helpommin nivelten ääriasentoihin ja opit myös työskentelemään siellä. Yleinen haaste on, että taito ja voima eivät riitä työskentelemään nivelen ääriasennossa, tällöin esim. hieronta ja venyttely eivät auta. Näin ollen passiivisilla hoidoilla tai venyttelyllä ei kunto- ja terveysliikkujan arjessa ole kovinkaan hyviä perusteita. Muistetaan, että kyse on normaalin ihmisen arjesta ja tavoite on huoltaa kehoa niin, että arki on sujuvaa. Silloin on siis turhaa tehdä enemmän kuin tarvitsee, kuten muutoinkin harjoittelussa.

Alla esimerkki treenistä, jota voit kokeilla salilla.

Alkulämpörutiini

Tee nämä 3 liikettä putkeen ilman taukoa, 2–3 kierrosta ja 8–10 toistoa. Jos liike tehdään molemmiin puoliin, tee sama toistomäärä molemmille puolille, eli 8–10 toistoa per puoli.

1. Kädellä iso ympyrä seinää vasten
 - Ota jokin väline etumaisen jalan ja seinän väliin, esim. putkirulla
 - Pidä seinän puoleinen jalka edessä ja tarvittaessa takajalan alle pehmennyttä, jos polvi ei tykkää kovemmasta alustasta
 - Pyri viemään käsi seinää pitkin ja mahdollisuuksien mukaan läpi koko liikkeen ja rauhallisella vauhdilla
 - Pyri pitämään katse koko ajan eteenpäin ja taaemman jalan polvesta suora linja saman puolen hartiaan asti

2. Jalan nosto mahdollisimman ison korokkeen päälle vuorotellen

- Nosta jalka korokkeen päälle vuoropuolin, kokeile sinulle sopiva korkeus – hae oma maksimikorkeus
- Pyri tekemään nosto ilman käsillä avustamista ja aseta koko jalkaterä korokkeen päälle
- Yläasennossa voit viipyä muutaman sekunnin ja työntää polvea hieman eteen ja sivulle kuitenkin niin, että koko jalkapohja pysyy alustassa kiinni
- Voit nostaa jalan korokkeelle hieman ulkokautta kiertäen

3. Vastusnauhan vienti niskan taakse

- Vie vastusnauha niskan taakse. Kun palautat kädet eteen, voit pitää pienen huilin, eli laskea kädet rennosti alas
- Niskan takana pyri pitämään kyynärpäissä n. 90 asteen kulma, kyynärvarret pystyssä, ranteet suorina ja kämmenet eteenpäin
- Valitse alkuun kevyempi vastuskuminauha

Sitten itse treeniosuus

Tämä treeni on tarkoitus tehdä vuoropariperiaatteella.

- Tee ensin liike A1 (Staattinen askelkyykky) 10 toistoa per jalka. Sitten pidä taukoa ohjeen mukaan 60 s. Tämän jälkeen tee liike A2 (1 käden pystypunnerrus) 10 toistoa per käsi ja pidä taas 60 s taukoa. Nyt olet tehnyt yhden sarjan A-liikkeitä. Tee tämän jälkeen vielä kaksi kierrosta samalla lailla A-liikkeitä. Kun A -liikkeet valmiina, siirry B-liikkeisiin ja tee ne samalla lailla kuin A-liikkeet. Viimeisenä on vielä C-liike, siinä tee yhdellä liikkeellä kaikki 3 sarjaa ja pidä

määrätty 45 s tauko joka sarjan välissä.

Treeni on valmis ja keho on huollettu loistavasti. Tee tämä treeni alkuun kaksi kertaa viikossa, välissä 2–3 päivää. Esim. maanantaina ja torstaina. Treeniohjelmaa kannattaa päivittää säännöllisesti, esim. 4–6 viikon välein. Ihannetilanne olisi, että viikon molemmat treenit olisivat erilaisia - tässä sinua auttaa alan ammattilainen.

Tee liikkeiden jarruttava osuus rauhassa 2–3 s jarrutuksella ja voittava osuus hieman nopeammin. Esim. A1 -liikkeessä jarruttele 2–3 s alaspäin ja ylös

nopeasti. Liikkeiden ääripäissä voit viipyä 1–2 s, silloin ei ole kiire. Jos käytät painoa liikkeessä, valitse se niin, että jaksaisit vielä määrätyn toistomäärän jälkeen tehdä 2–3 toistoa, jos tekisit sarjan aivan loppuun asti: eli jätä 2–3 toistoa varaa joka sarjaan.

Jos tuntuu että alkuun et jaksaa koko hommaa, aloita tekemällä 2 sarjaa kaikkia liikkeitä

Treeniohjelma seuraavalla aukeamalla.

TREENI

A1 Staattinen askelkyykky etujalan

korotuksella 3x10/jalka. Tauko 60 s

- Kokeile step-laudasta sopivan korkuinen taso, usein siitä löytyy kolme eri korkeutta – mitä korkeampi, sitä helpompi
- Ota riittävän pitkä askel, suuntaa liike eteen/alas, pidä jalkojen välissä riittävä leveys ja mene niin alas kuin pääset
- Pyri pitämään selkä pystyssä läpi koko liikkeen
- Voit tarvittaessa ottaa tukea kepeistä/seinästä jos alkuun on hankala pysyä pystyssä, voit myös käyttää tarvittaessa lisäpainona käsipainoja, jos kaipaat lisähaastetta

A2 Pystypunnerrus istuen käsipainoilla, vuorokäsin 3x10/käsi. Tauko 60 s

- Pidä selkä pystyssä ja tee liike vuorokäsin
- Työnnä käsi täysin suoraksi (yläasennossa hauras korvan vieressä) ja anna lapojen liikkua vapaasti
- Pidä kyynärvarsi pystysuorassa läpi koko liikkeen, ala-asennossa käsipainot koskettavat hartian etu/sivuosaa
- Alhaalta lähdettäessä suuntaa kyynärpäät hieman etuviistoon, loppuosa liikkeestä menee suht automaattisesti
- Tee liike neutraalioitteella, eli pyri pitämään peukalot taakse päin suunnattuina = näin saat tehtyä liikkeen täydellä liikeradalla

B1 RDL käsipainoilla 3x10. Tauko 60 s

- Pidä paino tasaisesti koko jalkaterällä läpi koko liikkeen
- Alaspäin lähdetessä työnnä lantio taakse, pidä selän asento muuttumattomana ja polvet hieman koukussa – pääosin liike lonkasta
- Ala-asento on hyvä, kun pohkeet/takareidet kertovat venytyksen tunteella, että alemmas ei pääse. Painot ovat usein säären keskiosan kohdilla tällöin
- Käytä käsipainoja, näin havainnoit liikettä paremmin ja saat oikean tuntemuksen – pidä käsipainot suorilla käsillä ja olkapään alla läpi koko liikkeen. Pidä painot lähellä vartaloa
- Suuntaa katse rintakehän suuntaan läpi koko liikkeen

B2 Yhden käden soutu taljassa

yläviistosta toispolviseisonnassa 3x10/ käsi. Tauko 60 s

- Käytä yhden käden kahvaa ja aseta talja yläasentoon
- Asetu tukevaan toispolviseisontaan (käytä tarvittaessa patjaa takajalan polven alla) ja pyri pitämään selkä pystyssä läpi koko liikkeen
- Yläasennossa päästä käsi pitkälle eteen (kämmenselkä kääntyy kohti kattoa), alaviistoon lähtiessä vedä ensin olkapää taakse ja sitten vasta liike kyynärpästä – pyri tekemään tämä liike yhtenäisenä soutuliikkeenä
- Ala-asennossa suuntaa peukalo kohti kattoa, näin saat tehtyä liikkeen täydellä liikeradalla myös ala-asennossa

C Pohjenousu istuen laitteessa

3x12-15. Tauko 45 s

- Säädä polvituki sopivan tiukasti reisiä vasten
- Aseta päkiät sopivaan kohtaan laitetta niin, että jalat eivät lipsu ala-asennossa
- Pidä ylävartalo rentona, älä turhaan kisko käsillä tai nojaa taaksepäin
- Vie kantapäät niin alas kuin pääset ja vastaavasti niin ylös kuin mahdollista
- Pyri pitämään jalkaterät eteenpäin suunnattuna

JOS METSÄÄN HALUAT MENNÄ NYT

Ulkomaanmatkailu on olosuhteista johtuen vähentynyt rajusti ja vastaavasti kotimaanmatkailu kukoistaa. Samalla luontoäiti on alkanut keräämään ympärilleen yhä suurempaa kannattajajoukkoa. Kynnys astua asfaltilta marjamäntäille on madaltunut ja osasyynä siihenkin on mikäpä muu kuin – verkko.

TEKSTI JA KUVAT TUOMO PAJULA

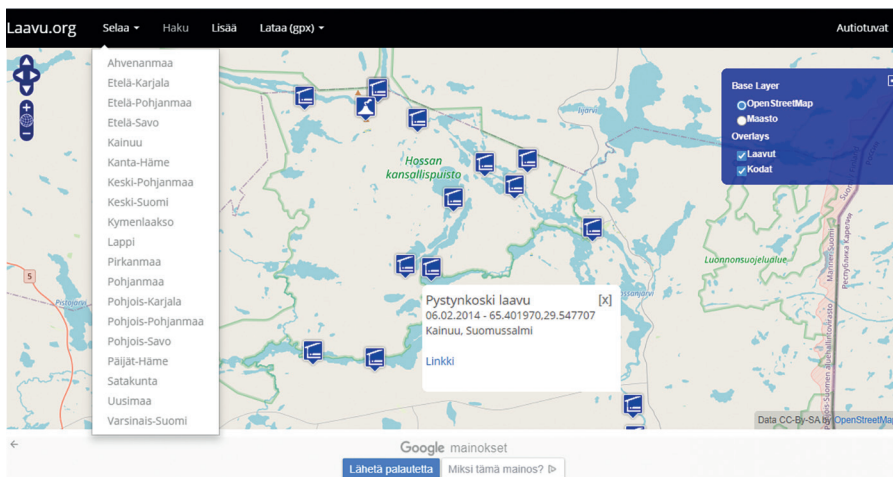
Jos luontoon voisi liittää jopa hiukan ärsyttävän muotisanan ”trendaava”, niin sitä se on ollut jo muutamia vuosia. Jopa katumuotiin on kytkeytynyt outdoor -henkinen vaatetus. On siistiä olla vaeltaja, trekkaaja, luontoihminen, viherpiipertäjä tai miksi kukakin haluaa itsensä luokitella. On vielä pelkkiä pukeutujia, jotka eivät ole Levin keskustaa pidemmälle päässeet, mutta onko silläkään väliä. Pääasia, että me suomalaiset olemme ylpeitä siitä, mitä meillä on – luonto.

Useat retkeilypaikat pullistelevat väkeä. Kuusamon supersuosittu Karhunkierroksella on melkein jaettu jonotusnumeroita ja matkailijoita on ollut vaikeuksia löytää reitin päästä parkkipaikkaa. Ja miksipä ei; upeat maisemat, suht helppokulkuista maastoa, sopivasti taukopaikkoja. Karhunkierros onkin monelle se ensimmäinen kosketus vaellusmaailmaan.

Tarvitseeko luontoon tutustuja ja uuden harrastuksen mahdollisesti aloittava paksun lompakon varusteita varten ja valmiuden toimia viikkoja ilman ruokaa erämaassa? Tai pitääkö edes olla jo vähän eräjämaa äidinmaidossa, että osaa tehdä täydelliset kiehet autiotuvalle lähtiessään? Vastaus: ei tarvitse.

Asutpa sitten maalla tai kaupungissa, voit nähdä metsää puilta näkemättä sen suurempaa vaivaa. Netti on pullollaan tietoa lähialueen retkeilykohteista, reiteistä ja laavuista. Yksi mielenkiintoinen sivusto on laavu.org. Sivut tarjoavat selkeän kartan haettavan alueen laavu- ja kotatarjonasta. Haun voi suorittaa maakunnan mukaan tai suoraan esimerkiksi kylän tai kaupungin nimellä. Maakuntahaku toimii hyvin ja retkeilypaikkojen tarjonta yllättää runsaudellaan. Valikosta voi valita hakeeko laavuja ja kotia vai autiotupia. Osa kohteista on liitetty kuva.

Uusimmat kohteet on listattu karttanäkymän alapuolelle ja osaan on kirjattu erityishavaintoja kohteesta. Esim. ”Halmejoen luontopolun varrella” tai ”Esteetön kulku laavulle”. Tiedot sivustolle ovat keränneet niiden ylläpitäjät omien havaintojensa

Uusimmat:

07.06.2021	Kuhmo	Kalevala	
07.06.2021	Kuhmo	Unskin ura	
07.06.2021	Hyrynsalmi	Kattilavaara	
10.03.2021	Kajaani	Aurinkolaavu	Näkötajan kyläyhdistyksen yll...
10.07.2019	Kajaani	Vimpelinlammen Laavu	Kunnan huoltama laavu Vimpelin...
29.08.2017	Kajaani	Haukijärven laavu	Haukijärven laavu sijaitsee ul...
15.09.2016	Vaala	Rokuan Pitkäjärvi	

sekä netistä saadun tiedon avulla. Käyttäjä voi myös itse ilmoittaa, mikäli löytää autiotuvan tai laavun, jota ei vielä löydy sivuston kartalta. Lisättäessä kohdetta, pakollisia tietoja ovat: koordinaatit, paikkakunta, maakunta, tyyppi, kuvavarmistus sekä kohteen nimi.

Tekniikkaan perehtyneille sivusto tarjoaa tietokannastaan GPX-tiedoston, jolloin kohteiden tiedot ovat hyödynnettävissä eri älylaitteilla.

Toinen luontoon tutustujan helppo ja värikäs sivusto löytyy osoitteesta retkipaikka.fi. Retkipaikka on outdoor- ja luontomatkaileblogi, jossa on esitelty varsin

näyttävästi peräti 2500 suomalaista retkikohdetta. Sivusto lupaa uuden artikkelin vuoden jokaisena päivänä ja teemana ovat joko retkeilykohteet tai muu retkeilyyn liittyvä aihe, kuten retkeilyvarusteet. Eri retkeilyreittejä ja luontokohteita on helppo hakea maakunnan tai kohdetyypin mukaan. Kansallispuistot ovat omassa kategoriassaan.

Karttahausta saa haettua kosolti tietoa tulipaikoista, autiotuvista ja ylipäätään kaikesta luotoretkeilyyn liittyvästä. Jostain syystä reittihaku ei näyttänyt vielä kovin laajaa polkuverkostoa, mutta lisää lienee luvassa. Retkeilyreitteihin pääsee näppärästi käsiksi Metsähallituksen tarjoaman

retkikartta.fi -karttapalvelun avulla. Saman tuottajan sivusto luontoon.fi puolestaan tarjoaa ajantasaiset tiedot kansallispuistojen ja muiden Metsähallituksen retkeilykohteiden palveluista.

Lähiretkeilyyn soveltuvat paikat nostavat suosiotaan

ja niiden ylläpidolta vaaditaan paljon. Useat kaupunkialueilla sijaitsevat tulistelupaikat ovat valitettavasti päässeet paikoin huonoon kuntoon, varsinkin ne, joiden lähelle pääsee ajoneuvoilla. Tihutieltäkään nämä helposti tavoitettavat paikat eivät valitettavasti aina vältty. Eroosio kuluttaa maapohjaa, joten

rakenteiden ja mahdollisen puuhuollon lisäksi polkuverkostot vaativat huomiota. Toivotaan, että luontokohteiden määrä tulevaisuudessa lisääntyy ja olemassa olevista pidetään huolta.

HYVÄN KAHVIN LÄHTEILLÄ

TEKSTI JA KUVAT **MATTI PATRONEN**

Haastateltavana Arttu Muukkonen, lappeenrantalaisen Lehmus Roastery kahvipaahtimon ja kahvilan toimitusjohtaja ja yrittäjä.

Istahdamme haastattelua varten Lappeenrannan satamassa sijaitsevan ravintolalaiva Prinsessa Armadan kannelle. Juttelemme erikoiskahvien saloista ja kahvinjuonnista yleensäkin. Suomi on kahvinjuonnin määrässä maailman kärkisiijoilla ja täällä juodaan noin 10 kg kahvia per/hlö/vuosi Voikin sanoa, että kahvinjuontimme alkaa jo äidinmaidosta. Terkut Arttu Wiskarille!

Matti: Puoliso ja huollettavia lapsia?
Arttu: Ei ole.

”Ja rajahan on se, joka sen ensimmäisen panssarivaunun pysäyttää”

M: Mitä sinulle tulee mieleen Rajavartiolaikoksesta?
A: Olen ollut tekemisissä monien maiden rajavartioiden kanssa ja liikkunut paljon mm. Euroopassa. Ärsyttävää oli, kun Sloveniassa rajaviranomaiset pysäyttivät ja pysyivät jotain moottoritiepassia. Olisi pitänyt olla joku tarra ikkunassa. Piti maksaa yli 200 € käteisenä, koska kortti ei käynyt ja piti ajaa kymmenen kilometriä takaisinpäin hakemaan rahaa. Enkä siis moiti sitä, että piti maksaa käteisellä vaan sitä, että piti maksaa heti. Ei saanut laskua mukaan.

M: No niin joo, kiva tarina mutta tämä on Rajaturvallisuusunionin lehti. Ei mikään Slovenian sanomat. Takaisin asiaan. Mitä sinulle tulee mieleen Suomen Rajavartiolaikoksesta?
A: No siis Suomen raja. Sehän pitää huolen siitä, että rajan yli puolin ja toisin kulkee vain ihmisiä, joilla on siihen oikeus. Ja rajahan on se, joka sen ensimmäisen panssarivaunun pysäyttää. Rajavartiolaitos on siis tärkeä asia. Luotettavuuden perikuva on ehkä se mitä siitä tulee mieleen.

M: Oikea vastaus.
Miksi sinusta ei tullut rajavartijaa?
A: Kysymys on väärin aseteltu. Vielähän se on mahdollista. Minulla ei ole mitään esteitä siihen. Näkö riittää, tykkään vaelttaa ja retkeillä. Tykkään olla ihmisten kanssa tekemisissä, olen käynyt armeijan ja puhun kieliä. Sitä paitsi veljeni on jo rajavartija.

M: Siirretään avoin hakemus eteenpäin henkilöstötoimistoon. Hki-Vantaan eräosaston ”Lähtö 4”:ssä tarvitaankin juuri tuollaisia vaellushenkisiä ihmisiä töihin. Tervetuloa!

”Minun mielestäni jokainen ihminen saa juoda juuri sellaista kahvia kuin tykkää, mutta itse juon mieluiten vaaleapaahtoisia kahveja”

M: Mistä innostuksesi kahviin sai alkunsa?

A: Ei oikeastaan mistään erityisestä ja tähän alkoi aika vanhalla iällä. Huomasin, että joskus saa hyvää kahvia ja joskus huonoa kahvia, ja aloin miettiä, että mitä jos saisikin aina vain hyvää kahvia ja tässä ollaan.

M: Tumma vai vaalea paahto?
A: Minun mielestäni jokainen ihminen saa juoda juuri sellaista kahvia kuin tykkää, mutta itse juon mieluiten vaaleapaahtoisia kahveja, koska niissä on kahvin omat aromit parhaiten tallella. Tummassa kahvissa ne on ikään kuin paahdettu ulos. Savun mukana häviävät aromit. Savuisuutta tulee tilalle ja jotkut tykkäävät siitä, mutta itse tykkään vaaleammista.
M: Eli toisin sanoen, jos on tarpeeksi tummapaah-toista kahvia niin on ihan sama, onko se tehty kahvipavuista vai koirannappuloista?
A: Kyllä. Kaikki kahvit maistuvat lopulta samoilta, jos paahtaa tarpeeksi tummaksi.

M: Entäs lisukkeet? Käytätkö maitoa, sokeria?
A: En käytä maitoa missään, joten en myöskään kahvissa. Jos joku haluaa maitoa käyttää kahveissa, niin hyväksyn tämän, kunhan juo meidän kahveja. (Naurua)
Maidon ja sokerin merkityshän on se, että jos kahvi on pahaa, niin niillä saa sen maun leikattua ja saa kitkeryyden pois. Minun suositukseni on juoda parempia kahveja.

M: Kuinka suhtaudut sellaiseen rikolliseen toimintaan, että ei käytetä ollenkaan kahvimittaa, vaan mitataan ihan tuntumalla sopivan näköinen määrä puruja?
A: Asioita voi tehdä hyvin tai huonosti ja on tietysti kauhean vaikea muuttaa niitä, jotka tekevät asiat huonosti, mutta suosittelisin grammavaakaa. Luulisin, että ne ovat rajalla muutenkin tuttuja. Helppo nyrkkisääntö on se, että yhteen desilitraan eli sataan grammaan vettä menee kuusi grammaa kahvia. Sen kun muistaa niin ei ole mitään ongelmia elämässä.

M: Mitä teet, jos saat pahaa kahvia? Itse esimerkiksi heitin juuri yhden huoltoasemakahvit menemään, kun oli niin kitkerää. En suostu juomaan pahaa kahvia. Paitsi kylässä, jossa keuhon sitäkin ja pyydän lisää.
A: Minulla on sama taktiikka. En juo pahaa kahvia. Kuulin juuri kaksinkertaiselta suomenmestari baristalta kikan pahan kahvin juomiseen. Kun sekaan laittaa vähän kermaa ja maitoa niin kahvin maku häviää.

M: Nerokasta! Miten tullaan suomenmestari-baristaksi?
A: Olemalla paras tietysti
M: Mikä on barista?
A: Kahvialan ammattilainen, joka osaa valmistaa kahvialan juomat täydellisesti

M: Mitä se tarkoittaa?
A: Suomessa järjestetään barista-mestaruuskilpailuja, joissa kilpaillaan kahvinteon eri osa-alueissa. Jokaisen kilpailijan tulee tarjolla 15 minuutin aikana neljälle makutuomarille neljä espressoja, neljä maitojuomaa ja neljä identtistä espressopohjaista alkoholiton signature-juomaa.
M: Ja loppuillasta heitetään ulos barista
A: (huokaus)

”Kahvin juontihan on suorastaan meditaatiota monelle. Istuu alas ja kahvin jäähtyessä ehtii hetken hengähtää”

M: Paljonko juot kahvia päivässä?
A: Yritän pitää määrät pienenä eli noin kuppi, kaksi päivässä
M: Oho, kuulostaa aika vähältä kahvialan ammattilaiselle ja normaaliin suomalaiseen kulutukseen verrattuna.
A: Joo, kyllä. Tähän on moniakin syitä. Yksi on se, että maistelen päivittäin kahveja ja siitä tulee vähintään se yksi kupillinen. Toinen on se, että yritän välttää riippuvuuksia aiheuttavia aineita. Kofeiinihan on tällainen ja jos sille ei tietoisesti altista jatkuvasti itseään niin ehkä se pysyy hallussa. Ja kuten tiedämme niin liika kahvinjuonti heikentää yöunen laatua, vaikka itse ei piristävää vaikutusta huomaisikaan. Hyvä uni on tärkeää ja koitan itse panostaa siihen.
M: Näin siis kahvila/paahtimoyrittäjä Arttu Muukkonen, jonka kahvila on auki iltakahdeksaan saakka.
A: No joo, mutta illalla siellä alkaa sitten mennä enemmän kofeiinittomia juomia, kuten kaakaota ja alkoholia.

Monet juovat kahvia päivällä. Kahvin juontihan on suorastaan meditaatiota monelle. Istuu alas ja kahvin jäähtyessä ehtii hetken hengähtää. Kahvihan on monesti rutiini ja piriste. Laillistettu piriste Suomessa.

M: Kahvista saa myös hyviä drinkkejä?
A: Kyllä, esimerkiksi Espressomartini on oikein hyvä ja likööreissä sitä käytetään myös paljon. Irish Coffeehan on todella herkullinen tummaan kahviin tehtynä. Jallua voi myös laittaa kahvin sekaan. Mikäpä ei toimisi jallun kanssa.

”Japanissa myydään jo kuumana tölkitettyä kahvia ja odottelen kovasti, milloin tämä rantautuu Suomeen”

M: Onko vielä jotain uutta, mitä kahvista voisi tehdä mitä ei ole vielä keksitty?
A: On olemassa suomalainen startup -yritys, joka on kehittänyt kahvinpuruista kenkämateriaalin. Kuitua.
M: Eli ei enää haisevia kenkiä?
A: Todennäköisesti se ongelma on nyt ratkaistu
M: Mitäs vielä?
A: Kahvin paahtoprosessissa jää pieni ohut pinta-

MAAILMAN ENSIMMÄINEN AUTOMAATTISESTI VALVOTTU LENTO- KENTTÄ NUMMELASSA

CAMARS³ nimeä kantava järjestelmä (*Autonomous Multipurpose Airport Remote Sensing Safety System*) on Saabin, Combitechin ja Certegon yhteistyössä kehittämä kokonaisratkaisu, joka mahdollistaa valvomattomien lentokenttien entistä turvallisemman käytön.

**Certegolta turvatekniset ratkaisut
vaativiin turvallisuuskohteisiin.**

Yhteistyössä:

SAAB

COMBITECH

LUE LISÄÄ
CERTEGO.FI/
AJANKOHTAISTA

ASIAKASPALVELU@CERTEGO.FI | P. 010 700 701

**EDELLÄKÄVIJÄN
TURVALLISUUTTA**

CERTEGO

TURVAKAUPPA.com

Kyltit ja opasteet • Ensiapu • Palosuojaus
Liikenteenohjaus • Väestönsuojaus

myynti@turvakauppa.com • p. 02 438 4350

Lääkäriasema

RESETTI

Ilmarisentie 1
82500 Kitee
Puh. 0400 269 500

- Yleislääkärit
- Gynekologi
- Ortopedi
- Ultraäänitutkimukset
- Laboratorio
- Työterveyshuolto
- Fysikaalinen hoito

LEATHERMAN®

www.leatherman.fi

Räikkävääntimessä voidaan käyttää
joko Leathermanin omia vaihtokärkiä,
tai kaikkia 1/4" vaihtokärkiä.

**Leatherman
Ratchet Driver**
Räikkävääntimen
vaihtokärjille

Huippusuosioon
noussut lisävaruste
Leatherman
monitoimityökaluihin.

Yhteensopiva: Wave+,
Skeletool, Skeletool RX, Skeletool CX,
Surge, Signal, Charge+, Charge+ TTI,
Curl, MUT, MUT E0D

kuori ja sitä voi käyttää lannoitteena. Siinä on paljon tyypeä ja tätä tutkimme parhaillaan. Sitä aletaan siten myymään puutarhureille. Etanat pysyvät poissa kukkapenkistä eli tämä voisi olla vallankumouksellinen idea. Siitä voisi tehdä myös prikettejä ja muuta savustuspönttöihin sopivaa materiaalia. Se tuoksuu vähän leivälle ja kahville.

M: Eli vähän niin kuin leipä ja kahvi?

A: -

A: Kylmäuuttokahveja koitetaan edelleen joka kesä tuoda markkinoille, että tässä olisi kova juttu, mutta harvapa kylmästä kahvista tykkää edelleenkaan. Jäälattehan on suosittu kesäjuoma, mutta siinä onkin paljon maitoa ja espressoa.

Japanissa myydään jo kuumana tölkitettyä kahvia ja odottelen kovasti, milloin tämä rantautuu Suomeen.

M: Entäs kahvi ruoanlaitossa?

A: Meidän kahvia on uutettu siirapiksi ja se toimii hyvin esimerkiksi jälkiruoissa ja kastikkeissa. Sehän on sekä hapan että makea, joten sitä voi käyttää siten happamana komponenttina erilaisissa ruoissa. Sitten on Coffee Rub, joka ollaan tehty Jävla Sås Bolagin kanssa, joka on mausteseos grilliä varten ja siihen jauhetaan kahvia karkeana, johon se antaa hyvän sävöyksen. Ja oluen mausteena kahvi toimii myös hyvin. Kahvistouotteja on esimerkiksi olemassa.

M: Tiedän.

Kerro vielä vähän lisää kahvin maistelusta

”Kahvia kun maistellaan vakavissaan, niin sieltä pystyy erottamaan paljon eri asioita, joiden pitää olla tasapainossa ja hyviä”

A: Kahvin maistelu on kehitystyötä. Jatkuvasti tilataan uusia kahveja erilaisiin tarkoituksiin ja niitä pitää sitten maistella. Meille tulee kahvinvälittäjiltä raakoja papuja, jotka me itse paahdamme testipaahtimella ja sen jälkeen keitetään kahvit ja maistellaan miltä se maistuu.

Kahvia kun maistellaan vakavissaan, niin sieltä pystyy erottamaan paljon eri asioita, joiden pitää olla tasapainossa ja hyviä. Alkaen ihan suutuntumasta, onko se täyteläinen vai kepeä ja minkälainen hapokkuuden taso on. Onko se voimakkaan hapokas, sitruunainen vai lempeämpi. Onko kahvissa suklaisuutta vai marjaisuutta tai hedelmäisyyttä vai onko siellä virhemakua kuten bensan makua. Se ei ole hyvä asia, jos on.

M: Sivuhuomiona voisin kuvitella itseeni erottavani hyvän kahvin maun 95E:stä.

A: Sitten jälkimakua tunnustellaan, minkälainen maku siitä jää. Tuoksu, haistellaan kahvia. Tuoksuuko se voimakkaasti hyvälle vai ei.

Maisteluun käytetään tarkoitukseen sopivaa maistelulusikkaa, joka on hieman soppalusikan näköinen, mutta siitäkin on omat sääntönsä, jotka kansainvälinen erikoiskahvijärjestö SCA on

Toimittaja kurkistaa kahvihiirviön sisälle

luonut. He auktorisoivat näitä lusikoita. Ja ne ovat oikeastikin tosi hyviä maisteluun. Ne ovat pyöreitä, sopivassa kulmassa ja kevyitä ja mukavia laittaa suuhun. Eli maistelu on meidän jokapäiväistä työtä.

Lisäksi valvomme tuotantoerien laatua, tasalaatuisuutta että ne maistuvat siltä miltä pitääkin.

M: Voiko sellaisella maistelulusikalla syödä jogurtia?

A: Ei

M: Mitä markettikahvia itse juot mieluiten?

A: (pitkä hiljaisuus) Vichy...

Ja kyllä tiilikivikahvejakin tulee ostettua, meillä on maistelussa yleensä referenssikahvina joku ison paahtimon tunnistamaton kahvi, koska vertaamme kahveja.

Viimeksi oli vertailussa superkallit kahvit ja nyanssierot ovat hyvin pieniä niissä ja voi olla, että vähiten hyvältä maistuva kahvi maistuu tosi tylsältä, kunnes sitä vertaa tällaiseen referenssikahviin ja galaksit räjähtävät, kun maistaa sitä hetki sitten heikolta maistunutta kahvia tämän markettikahvin jälkeen.

Makueron on niin valtava ja se liittyy hintaeroon. Hinta ja maku kulkevat kahvissa käsi kädessä ja se on pienpaahtimoiden etu, eli käytännössä voimme vain pilata kahvin paahtamalla sen huonosti, mutta lähtökohtaisesti siitä tulee maukkaampaa, koska pavut ovat laadukkaampia ja sen eron maistaa.

”Vastuullisesti tuotettu laadukas kahvi ei ole vain sanahelinää vaan tiedämme tarkalleen mistä kahvimme tulee ja pystymme reilusti seisomaan sen asian takana”

M: Miltä kahvin tulevaisuus näyttää?

A: Lyhyellä aikavälillä ihan hyvältä. Kahvia on ja sitä kasvaa ympäri maailmaa subtrooppisilla alueilla, missä sataa riittävästi ja maaperä on hedelmällistä ja lämpötila on riittävä.

Kahvihan ei kestä pakkasta eikä varsinkaan routaa. Kahvikasvi tuhoutuu siinä ja ilmastomuutos lisää sään ääri-ilmiöitä, joihin liittyy myös kylmä sää, rankkasateet ja myrskyt ja ne kaikki voivat vaikuttaa heikentävästi kahvin tulevaisuuteen. Tämän takia

myös ilmastonmuutoksen torjunta on olennaista, jos haluaa juoda kahvia tulevaisuudessakin.

Tai jos haluaa juoda halpaa kahvia. Saatavuushan heikkenee ja sitä myötä hinta nousee ja ihmisillä ei ole varaa enää juoda kahvia.

M: Brasiliassa oli isot metsäpalot 2019 ja maata kritisoitiin siitä, että viljelijät polttivat maata saadakseen lisää viljelytilaa. Kuinka eettistä on juoda kahvia?

A: Saimme jonkin verran kyselyjä Amazonin sademetsien palamisesta ja sen liittymisestä kahviimme. Sinänsä erikoiskahveja varten ei tietojemme mukaan polteta peltoalaa, vaan pääasiassa laiduntamista ja rehuntuotantoa varten.

Halpaa kahvia kasvatetaan nopeasti suorassa auringonpaisteessa siisteissä riveissä, jolloin maku ei ehdi kehittyä, mutta koneellinen poiminta on suht helppoa. Brasilia tuottaa kolmanneksen maailman kahvista, joten kysyntää vastaamaan on kehitetty tehokkaita viljelymenetelmiä. Tällaista ei erikoiskahvialalla käytetä, koska laatu ei ole riittävää.

Laadukasta kahvia kasvatetaan toki myös auringossa, mutta ympärillä on varjokasveja yms. Siten tavan kansalainen voi vaikuttaa kuluttamisen puolella ostamalla vain erikoiskahvilaatua eikä halpaa markettipakettia.

Vastuullisesti tuotettu laadukas kahvi ei ole vain sanahelinää vaan tiedämme tarkalleen mistä kahvimme tulee ja pystymme reilusti seisomaan sen asian takana.

Matti: No seisokaapa sitten.

M: Mistä sinun yrittäjyytesi syntyy?

A: Tyytymättömyydestä! Uusien asioiden keksiminen, rohkeus tehdä asioita mistä itse on kiinnostunut ja on mukava huomata, että muitakin ihmisiä sitten kiinnostavat ne samat asiat, niin siitä varmaan syntyy se miun yrittäjyys.

Jatkuva tyytymättömyys vallitsevaan tilanteeseen ja jatkuva tyytymättömyys omiin suorituksiin pitää

liikkeellä.

M: Onko tämä ensimmäinen yrityksesi? Menestyvällä yrittäjällähän pitää olla ensin pari pieleen mennyttä yritystä?

A: No ei pieleen menneitä yrityksiä, mutta olen tätä ennen ollut 15 vuotta toiminimi-yrittäjänä. Valokuvausta ja tapahtumatuotantoa. Vapaalaskukuvien

kuvaamista ja kiertueiden järjestämisestä. Kaikenlaista järjestämisestä, kuten Hito hyvä-firma, joka perustettiin koska Lappeenrannasta ei saanut siistejä t-paitoja Saipan logo-paitaa lukuun ottamatta, niin kehitettiin tällaisia oman näköisiä sitten. Ja uusimpana sitten tämä paahtimo-kahvila.

"On totta, että erikoiskahvit ovat kalliita. Toisaalta voisi sanoa, että peruskahvit ovat liian halpoja"

M: Mistä nimi Lehmus Roastery?

A: Lappeenrantaan tunnetaan lehmusten kaupunkina. Täällä on satoja lehmuksia ja lehmus on jalopuu, joka kestää kolhuja, kasvaa hitaasti mutta tyylikkäästi, on suht pehmeä puu, mutta sitä on helppo työstää. Lappeenrantaan kahvipaahtimo olisi ollut vähän liian pitkä nimi niin siksi Lehmus Roastery, josta jää myös pieni vihje kansainväliseen menestykseen, kun roastery sana on siinä ja onhan se siisti nimi.

M: Missä Lehmuksen kahveja myydään?

A: Ympäri Suomen. Hyvin varustetuista K-kaupoista ja verkkokaupasta 24/7 joka ikinen päivä. Ja tietysti kahvierikoiskaupoissa.

M: Eivätkö erikoiskahvit ole kalliita?

A: Ovat, jos ei ole tottunut käyttämään rahaa kahviin. On totta, että erikoiskahvit ovat kalliita. Toisaalta voisi sanoa, että peruskahvit ovat liian halpoja. Tai eihän ne liian halpoja ole. Markkinat määrittelevät hinnat, mutta meidän mielestämme meidän kahvimme on sen hintaista, millä kilohinnalla viljelijä tulee toimeen, välittäjä pärjää ja myö maksetaan palkat työntekijöille. Ja voidaan vielä kehittyäkin, niin hinta on mikä se on. Laadusta pitää aina maksaa.

Perusvinkit suodatinkahvin keittämiseen:

1. Raikas vesi ja jos keittimellä ei ole keittänyt koko päivänä kahvia niin kannattaa keittää vedet keittimen läpi ensin, koska kahvinkeitin sisällä on aina n. desin verran vettä ja se kannattaa keittää sieltä pois koska kukapa haluaisi juoda pahanmaakuista vettä.
2. Puhdas keitin
3. Valkoinen suodatinpaperi, koska se on happi-alkaistu ja siitä lähtee vähiten sivumakuja. Ruskea paperi maistuu pahville.
4. Suodatinpaperi kannattaa kastella kuumalla vedellä, jolloin siitä lähtee paperipölyt pois ja kahvi uuttuu tehokkaammin.
5. Kahvia kannattaa mitata oikea määrä. Jos tykkää vahvemmasta kahvista niin kannattaa jauhaa kahvi hienommaksi. Tämä vaatii oman myllyn, mutta itse jauhattuna tuore kahvi on aromikkaimmillaan ja maistuu voimakkaamalta.
6. Pannukahvia ei tarvitse kopauttaa eikä laittaa kananmunaa pohjalle hyytymään eikä muita kikkoja. Riittää kun laittaa pannuun vettä, kiehauttaa sen, kaataa kahvit sekaan, sekoittaa ja odottaa 5 minuuttia. Sitä ei tarvitse kiehauttaa uudestaan. Kahvia ei tarvitse säikäyttää.

M: Mihin se kopauttaminen sitten perustuu, kun olen itsekin nähnyt sitä tehtävän?

A: Turistien huijaamiseen. Ei se perustu mihinkään. Pannukahvi on immersiouutos, jossa ei ole filteriä välissä vaan se uuttuu sekoittamalla. Siinä on karkea jauhatus. Vesi kiehautetaan, jotta kahvi uuttuu hyvin.

Kahvi muuten maistuu luonnossa hyvältä. Ihmisillä on siellä vähemmän stressiä ja se liittyy monesti siihen retkeilyyn.

”Kahvien Rolls-Royce on panamalainen Geisha-lajike”

M: Mitä syöt kahvin kanssa?

A: En mitään. Esimerkiksi pulla on vähän ongelmallinen, koska siinä on kardemummaa ja se täyttää makunystyrät tehokkaasti, jolloin itse kahvi ei maistu mitään. Suklaan sanotaan olevan hyvää kahvin kanssa. Tumma suklaa ja kahvi toimivat hyvin yhteen.

Itse en tosiaan syö yleensä mitään, mutta jokaisenhan voi syödä mikä vain maistuu. Yleensä toimii

sääntö, että mitä voimakkaampaa syötävää on, niin sitä tummempi kahvi toimii sen kanssa.

M: Miten keität kahvosi kotona?

A: Tuunatulla Moccamasterilla. Tavallinen keitin, jossa käytän erilaista suodatinpölyä ja pannua.

Arttu Muukkonen, Kahvipaahtimokeisari

Sekoitan automaattikeitintä ja manuaaliuuttoa.

Vanhemman Moccamasterin ongelmana on se, että se sadettaa liian pienelle alueelle ja osa kahvista jää helposti uuttumatta.

M: Mikä on kahvien korkein taso? Onko se sivetikissan kahvi, Kopi luwak? (sivetikissakahvi on yksi maailman kalleimmista kahveista, joka valmistetaan kahvipavuista, jotka kulkevat sivetikissan ruoansulatuskanavan läpi.)

A: Noh, tuo sivetikissakahvi kannattaa epäeettisenä ###:na heittää menemään, sitä ei kannata tavoitella. Vähän sama asia kuin hanhenmaksan tuottaminen. Kahvi itsessään ei ole edes kovin hyvää.

Kahvien Rolls-Royce on panamalainen Geisha-lajike. Se on erittäin hedelmäinen, marjainen. Sitä viljellään tosi vähän. Onnistuessaan vuosikertalautua, eikä sitä saada joka vuosi. Nämä ovat yleensä huutokauppakahveja eli ne huutokaupataan ja menevät yleensä Lähi-itään, koska siellä on varakkaita ihmisiä, joilla on varaa maksaa kahvista paljon.

On olemassa paahtimoja, jotka paahtavat ainoastaan näitä kalliimpia huutokauppakahveja. Heillä on jo valmiit ostajat. Meillä kalliimmat kahvit ovat muutaman kymmen kilolta niin sieltä löytyy tuhansien eurojen kilohintaisia kahveja.

Suhteet ratkaisevat tässäkin, eli jos on yhteyksiä kahvifarmeihin niin saattaa päästä ostamaan sieltä

erän ennen kuin menevät yleiseen myyntiin. Pitää vaan tietää milloin ja mitä on myynnissä jne.

Kerran olimme Brasiliassa tällaisessa huutokaupassa ja saatiin huudettua hyvä kahvi edullisesti itsellemme ja saman farmin kanssa olemme jatkaneet yhteistyötä jo kolmatta vuotta.

Matti: Kiitos paljon! Sinulla on viikko aikaa valittaa haastattelusta. Luovutko oikeudestasi oikolukea tämän jutun.

Arttu: En.

Suomesta löytyy tällä hetkellä noin 50 kahvin pienpaahtimoa.

www.lehmusroastery.com

#lehmusroastery #lesompaakahvia

- Suomen paras paahtimo 2017, 2018 & 2020
- Suomen paras kahvila 2018 & 2020
- Vuoden kahvivaikuttaja 2020
- 2019 Muukkonen sijoittui toiseksi valtakunnallisessa Vuoden nuori yrittäjä- kilpailussa.

YHTEISTYÖTÄ PARHAIDEN TOIMIJOIDEN KANSSA

OLEMME TYÖNTEKIJÖIDEN JA ORGANISAATION TUKENA

Mehiläisen digitaaliset palvelut helpottavat yhteydenpitoa ja asiointia työterveydessä ja mahdollistavat uudenlaisen, matalan kynnyksen tuen työssä jaksamiseen ja oman hyvinvoinnin ylläpitoon. Me uskomme, että hyvinvoiva työntekijä on organisaation tärkein voimavara. Lataa OmaMehiläinen-sovellus ja tutustu palveluihin. Lisätietoja saat omalta työterveyshoitajaltasi.

Kestävät älypuhelimet äärimmäisiin tietoturvatarpeisiin

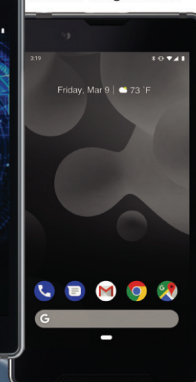
Suunnittelu ja valmistus Suomessa

Bittium
www.bittium.com

Bittium Tough Mobile™ 2 C

Bittium Tough Mobile™ 2

TEHTY SUOMESSA

TAMMED RAPTOR

Katso esittelyvideo
youtubesta!

Tammed Raptor ensihoitoreput ovat 2021 uutuus taktisen ensihoidon ammattilaisille.

Likaa hylkivä 1000 denierin Cordura nylon -materiaali.

MOLLE -kiinnitykset repun sivussa ja viilekkeissä.

Laajennettavissa moduulien avulla.

Kaksi eri kokoa.

www.tammed.fi

Uusia tehtäviä Rajalle

Heinäkuun lopussa päättyi sisäraja-avulunta, mutta Rajavartiolaitos jäi vielä antamaan virka-apua terveysviranomaisille. Aluksi tämä aiheutti pientä epätietoisuutta sen osasta, mitkä tulevat olemaan valtuudet ja minkälaista apua tarkalleen annetaan.

Tässä kannattaisi jo jatkoa ajattelinkin miettiä hieman pidemmälle, missä kaikessa voisimme olla avuksi.

Se on selvä, että terveystarkastuksia emme ala tekemään, sillä osa meistä ei ole lääkäreitä.

Sen sijaan voisimme alkaa tekemään kuntotarkastuksia. Meillä on jo koulutettu massoitain kuntotestien vastaanottajia ja heitä voitaisiin kouluttaa vielä lisää.

Lainmuutos eduskunnassa on pikkujuttu ja voisimme saada lain, jonka mukaan maahantulijan pitää pystyä juoksemaan Cooperin testissä 2500 m ja saada lihaskuntotesteissä säädyllinen tulos.

Emme voi päästää maahan ihmisiä, jotka eivät saa nostettua metsätien yli kaatunutta koivunrunkoa.

Asiaa pitää harkita tarkkaan ja ottaa huomioon myös tosiseikat. Tämän päivän ihmiset eivät juokse. Eli U.K.K. kävelytesti voisi olla myös hyvä vaihtoehto.

Rajajääkärikomppania voisi osin valvoa tätä ja heillä on parhaat marssilaulut mielessä, jotta kävelmisestä tulisi mukavampaa.

Haittapuolena on se, että kuntotarkastukset vievät jonkin verran enemmän aikaa kuin tavallisempi rajatarkastus. Toisaalta rajatarkastuksia ei enää ole, joten kuntotesteille ei pitäisi olla mitään laillista estettä.

Maarajoillahan nämä ovat helppoja toteuttaa, mutta lentokentillä joudutaan hieman soveltamaan.

Siellä ei ole mielekästä juosta tai kävellä ympäriinsä, joten tähän voitaisiin kehittää esimerkiksi saksankielinen verkkokoulutus. Samalla opittaisiin yhtä isoa EU-kieltä. Tämä toki lanseerataan koko EU:n alueelle, joten kaikkien rajan ylittävien ihmisten tulee suorittaa tämä verkkokurssi.

Ja koska ei voi olla varma, kuka tulee joskus ylittämään rajan, ulotetaan tämän kurssin oppivelvollisuus kaikille ihmisille maailmassa. Siinä on hirveästi tulostettavaa, jos kaikki haluavat diplomin, mutta tärkeintä on, että kurssi suoritetaan. Vettä joutaa hakemaan kaivosta sitten myöhemmin.

Verkkokurssilla käydään läpi yleisimmät lenkkikien valmistajat ja heidän historiansa. Lihaskalvojen hieromisen merkitys palautumisessa ja erilaiset ruokavaliot.

Verkkokurssi ei kuitenkaan poista kuntotestejä

merirajoilla. Tämä koskee etenkin purjehtijoita.

Voisimme olla myös suureksi avuksi tilastokeskustelle ja erilaisille gallupien tekijöille.

Tilastokeskus ei ole vielä keksinyt läheskään kaikkea mistä voi ja kannattaa pitää tilastoja, joten voisimme innovoida ja auttaa heitä tässä tehtävässä.

Uusia tilastoja voisi alkaa pitämään ihmisten hiusten pituudesta. Onko maahan saapuvalla ihmisellä lyhyt, pitkä vai keskipitkä tukka vai eikö ole hiuksia ollenkaan/peruukki.

saman tien tyytyväisyyskysely.

Miltä patukointi tuntui ja olisiko johonkin kohtaan voinut lyödä reippaammin?

Entä tuliko lyöntejä kielletylle alueelle ja minkä arvosanan asiakas antaa patukoinnille kaiken kaikkiaan.

Viimeiseksi jätin kaikkein tärkeimmän eli tämä pitäisi saada viimeistään seuraavassa eduskunnassa läpi. Jokaiselta maahantulijalta, niin suomalaiselta kuin ulkomaalaiseltakin tulisi vaatia näyte laulutaidosta. Jos ihminen ei osaa laulaa, ei hänellä ole edellytyk-

Asiakas suorittamassa laulukoetta Sallan raja-aseman studiossa

Tilastoja ei mielestäni arvosteta tarpeeksi. Harva virkamies on kuolinvuoteellaan katunut kaikkia niitä tilastoja mitä on pitänyt. Päinvastoin. Yleensä harmittavat ne tilastot, mitä ei ole pitänyt.

Ihmisten matkatavaroita ei ole koskaan tilastoitu. Miksi? Tällä hetkellä minulla ei ole aavistustakaan, montako laukku/kantamusta keskimäärin on puolalaisella matkustajalla.

Tyytyväisyyskysely? Olen nähnyt yhden ainoan automaatin Hki-Vantaan lentokentällä. Meidän tulisi kysyä jokaiselta asiakkaalta kokemuksia mitä he pitivät saamastaan palvelusta. Ei ole iso homma rajatarkastajalle tai gallupintekijälle laittaa tekstiviesti asiakkaalle ja kysellä hieman, kuinka prosessi hänen mielestään sujui. Näistä voisi sitten tehdä oman tilaston, josta selviäisi kuinka iso prosentti ihmisistä on ollut tyytyväisiä saamaansa palveluun ja kuinka moni ei.

Yksi täysin huomiotta jäänyt kyselyiden osio on voimankäyttötilanteiden jälkikysely. Jos joudutaan käyttämään teleskooppipatukkaa, olisi hyvä tehdä

siä elää maassa.

Tähän pitäisi ottaa tiukka linja ja suomalaiselakkaan ei olisi asiaa kotimaahansa, jos ei pysty laulamaan edes maamme laulua auttavasti. Kaksi säkeistöä edes.

Huono laulaminenkin käy, kunhan vaan laulaa. Suomi on täynnä huonoja karaokelaulajia, mutta sitten on sellaisia ketkä eivät vaan saa ääntä suustaan. Olen todistanut tätä niin monta kertaa esimerkiksi kirkossa. Suut aukeavat, mutta ääntä ei tule. Itse laulan väärässä kohtaa ja väärä sanoja väärältä korkeudelta mutta laulan. Aina kun aukaisen suun lauluun niin sieltä tulee ääntä. Ja osaan maamme laulun kaksi ensimmäistä säkeistöä. Myös muut laulut kelpaavat, mutta olisi hyvä olla joku standardi, jota olisi sitten helppo valvoa. Ruuhkien välttämiseksi ihmisiä voidaan myös laulattaa ryhmissä, jolloin marssilaulut ovat hyvä väline. Täytyy vaan valvoa tarkasti, että kaikki myös laulavat eivätkä vaan auo suutaan.

HENGITTÄVÄT JA RULLAAVAT VIRANOMAISKENGÄT

ZEPHYR GTX MID TF

Mikäli etsit jämäkkää, mutta hyvin rullaavaa mid-vartista viranomais- ja vaelluskengää vaihteleviin olosuhteisiin, Lowa Zephyr on oiva valinta. Jalkojen hikoilu on jokaisella käyttäjällä erilaista, mutta ainakin itselläni Lowa Zephyrit hengittävät yllättävän hyvin, jopa sisätiloissa käytettynä. Vahva suositus!

TEKSTI **OLLI RANUA**

KUVAT **OLLI RANUA JA BONGE OY**

Lowa Zephyr GTX Mid TF on 15 cm varrella varrella varustettu, erittäin monipuolinen, jämäkkä, kestävä ja GORE-TEX -kalvolla varustettu mid-vartinen jalkine. Kevyessä ja vedenpitävässä Lowa Zephyrissa on Lowan DuraPU™-välipohja, joka antaa hyvän tuen jalalle. Erittäin vakaa PU MONOWRAP® -rakenne suojaa jalkaa vaihtelevissa maastoissa. Materiaalina kengissä on haljasnahka. Varren takaosa on kestävää tekstiiliä. Tekstiili antaa maiharille joustavuutta ja pehmeyttä, kuten myös keveyttä. Lowa:n patentoima monowrap-rakenne estää jalan sivuttaisiikettä. Kaikki Lowan jalkineet valmistetaan Euroopassa.

Kenkien sitominen onnistuu lähes yhtä nopeasti ja vaivattomasti kuin pikakiinnityksen omaavissa kengissä. Nauhat liukuvat lenkeissä kevyesti, joten

nauhoista ylöspäin vetämällä kengät ovat samoin sopivassa kireydessä. Nopea solmiminen ja kengät ovat valmiina matkaan. Itselläni on varsin kapea lesti ja kengät ovatkin minulle juuri sopivat. Leveälestiselle kengät voivat olla liian kapeat.

Testasin kenkiä toukokuun puolivälistä eloku- loppupuolelle vaihtelevissa olosuhteissa - myös sisätiloissa. Kengät ovat todella monipuoliset. Kenkien hyvä hengittävyys pitää jalat varsin kuivina jopa sisätiloissa. Osasyyn tähän lienee matalah- ko varsi, jolloin suuaukosta pääsee myös ilmaa vaihtumaan. Rullautuvuus maastossa ja pohjan pito ovat erittäin hyviä monenlaisella alustalla. Vaikka testi ei talvikeille ulottunutkaan, niin uskon pohjien pitävän vähintäänkin kohtuullisesti ainakin lumella. Vedenpitävyys tuli testattua useammankin kerran partiossa. Varsien ”lyhyys” toki estää kovin syvissä vesissä kulkemisen.

Lowa Zephyr on erinomainen valinta mm. retkeilyyn ja vaellukseen, kuten myös monipuoli- seksi viranomaiskengäksi. Kenkiä saa netin kautta monestakin paikasta. Itse ostin ne Tampereen US- Eaglesta. Vaikka kenkien ovh onkin 199,95€, niin sain neuvoteltua ne kivijalkakaupasta sopivaan 160 euron hintaan. Aina kannattaa siis tingata!

Päällinen: 1,3-1,5mm haljasnahka / kangas

Vuori: GORE-TEX® Vision 3LY

Sisäpohja: ATC

Välipohja: Kaksinkertainen DuraPU®

Ulkopohja: LOWA® Cross II

Paino: 620 g / yksittäinen kenkä koko 10

Lowa on täysin Eurooppalainen tuote – myös kaikki materiaalit tulevat Euroopasta. Kyseessä on myös- maailman ainoa ulkoilujalkineiden valmistaja, jonka tuotannolla on ISO-standardi laadunvalvonnassa.

NUOTIOPAikka TASKUKOOSSA

Retkeilyyn erikoistuneet kaupat ovat väärellään erilaisia keittimiä. Maailmalle oikean laitteen löytäminen ei ole helppo tehtävä, etenkin jos maastossa kokkaaminen tapahtuu neljänä eri vuodenaikana. Risukeittimet, joita esittelyssä oleva Nova Stove Firebox XL edustaa, täyttävät keitinmaailmassa yhden osa-alueen, johon muut innovaatiot eivät pysty.

TEKSTI JA KUVAT **TUOMO PAJULA**

Risukeittimet eivät ole vielä mikään kovin vanha tulokas retkeilytarvikemarkkinoilla. Maailmalla kyseisiä keittimiä lienee ollut jo kauemminkin, mutta Suomessa laitteita on ollut yleisemmin saatavilla vasta muutamia vuosia. Keittimien mallisto laajenee kovaa vauhtia ja kilpailussa voittajia ovat; keveimmät, pienimpään tilaan menevät ja toiminnallisesti onnistuneimmat painokset.

Mutta mihin moista härveliä tarvitaan? Löytyyhän valikoimista jo vaikka millä polttoaineilla toimivia laitteita. Tarjolla on kaas-, -spri-, multifuelkeittimiä ja ties mitä. Siinäpä taisi tullakin vastaus; polttoaineilla toimivia keittimiä. Polttoainettahan puukin on, mutta sitä löytyy kaikkialta.

Syy siihen, että risuilla toimivia keittimiä ei ole aiemmin rantautunut kotimaahamme, lienee siinä, että se hän vaikuttaa "poikasten puuhastelulta". Jos metsään tehdään tulet, niin tosimites etsii tervaskannon ja loihit siitä ihan oikeat – miehekkäät tulet. Ei tarvitse edes kiehiä taitella, kun tulta perään vaan, Työmies -tupakki huuleen ja kuuluva ähkäisy päälle. Niin se aika vaan muuttuu, eikä Työmiestä enää myydä ja tervaskantojen polttelukin on kortilla. Vieraille maille avotulenteko on kielletty ja taajamissa niitä ei tehdä omillekaan maille. Metsäpalovaroituksista puolestaan löytyy kolme eri vaaratasoa ja kaikkia tasoja koskee sama laki, avotulta ei saa tehdä.

Risukeitin mahdollistaa pienimuotoisen tulistelun kuivemmassakin paikassa. Toki huolettomasti tätäkään laitetta ei tule käyttää, vaan käyttöä on valvottava ja alustan tulee olla palamaton. Hiekkamaalle tai kallion päälle laitteen voi asettaa huoletta.

Testasimme Nova Stove Firebox XL:n Vappupäivän hyisessä tuulella, haaveena suun myötäiset nokipannukahvit. Pakkauksen purku alkoi jo kotona, jolloin laitteesta piti nyhtää sininen suojakalvo irti. Toimenpide koetteli kärsivällisyyttä ja urakka kannattaakin antaa perheen näppäräsormisimmalle

tehtäväksi.

Keitin kulkee pienessä, kirjakokkarin kokoisessa kangaspussissa. Jos saisi valita, kuljetuspussin sulkumekanismi voisi olla jokin muu kuin vetoketju kestävyyttä silmällä pitäen. Toki pääasia on, että pakkaus löytyy, eikä nokeentunut laite sotke muita varusteita. Pisteet sille.

Avattaessa keitin taivuu kätevästi saranoitujen laitojen ansiosta täyteen kokoonsa ilman mitään apuvälineitä. Ainoat irralliset osat ovat pohjapelti sekä päälle tuleva ritalä. Käytännössä tulisija on käyttövalmiina alle minuutissa. Laite on mietitty alusta loppuun ja siinä on kaikki tarvittava, kuin kamiina pienoisuudessa. Tulipesään ladataan puutikkua, käpyjä tai mitä palavaa mieleen juolahtaa. Joku on testannut laitetta onnistuneesti myös briketeillä. Arinan virkaa toimittaa teräsverkko, jonka alapuolella oleva pelti ehkäisee kekäleiden ja tuhkan putoamisen maahan. Tulipesän luukun voi halutessaan sulkea, mikäli haluaa varmistua, ettei pesästä sinkoile kipinöitä ympäristöön. Testihetkellä ympärillä oli vielä lunta sammutustarpeiksi, joten luukua pidettiin auki ja keitin toimi hyvin niinkin.

Novan sytytys hoitui näppärästi ja keittimen helmoissa olevat korvausilmareitit huolehtivat riittävästä ilmansaannista. Palotapahtuma oli moitteeton. Päälle asetetussa nokipannussa oli toista litraa jääkaappikylmää vettä. Muutaman asteen lämpötila ja järveltä tullut navakka tuuli eivät suosi-neet testausta. Yllätykseksi keitin suoriutui veden keittämisestä kiehuvaan 12 minuutissa. Kun vesi ryöpsähti ensimmäisen kerran pannun suusta ulos, alkoi testiryhmällä naurunremakka – sehän toimii. Käytännössä yhdellä maahan pudonneella oksalla valmistui pannullinen kiehuva vettä ja pohjalle jäi vielä loimuava hiillos muuhun kokkaamiseen.

Kun hiillos paloi loppuun, pohjalle jäi kouransilmallinen tuhkaa. Mikäli retkeilyllä on kiire jatkaa matkaansa, keittimestä löytyy kantokahvat, joista sen voi kantaa kumanakin vaikka rantaveteen jäähtymään. Tosin keitin on niin ohutta peltiä, ettei jäähtyminen vie kauaa. Ja ehkä on parempi, ettei ihan tulikuuma peltiä dippaa kylmään veteen. Keitin voi pahimmassa tapauksessa ottaa uusia muotoja.

Vaikka laitteen kanssa touhuilla tulikin hiukan näpräilyfiilis, täytyy laitteelle antaa kiitettävä arvostus. Keitin suoriutui annetusta tehtävästä turvallisesti ja nopeasti. Ja mikä tärkeintä, ilman mukana kuskattavia polttoaineita. Mitä näpräilyyn tulee, niin mitäpä retkeily muuta on kuin puuhastelua luonnossa ilman turhia aikaikkunoita.

Kenelle Nova Stove risukeitintä voi suositella? Ylipäätään retkeilylle, joka haluaa kunnioittaa yhteisiä pelisääntöjä ja hyödyntää maasta löytyvän, vapaasti käytössä olevan materiaalin. Puuhastelijalle, joka haluaa muutakin kuin napsauttaa napista kaasukeittimen päälle. Periaatteen ihmiselle, joka haluaa käyttää luonnosta löytyvää, ilmaista energiaa. Tai retkeilylle, joka haluaa varmistua, että keitin toimii tilanteessa kuin tilanteessa.

Laite on ehkä enemmän päiväretkeilijän kuin pitkän matkan tallajaan varuste. Osalle kynnysky-symykseksi voi tulla paino, joka on 800 grammaa. Toki kaikki eivät ole gramman viilaajia ja painaahan se perinteinen spriikeitinkin polttoainepullon kanssa reilusti enemmän. Itse voisin ajatella risukeitintä alle

viikon vaelluksille, talvisille pilkkireissuille ja vaikka hetken mielijohteesta pikku brunssille. Itselläni oli hauskaa tämän taskukeittimen kanssa alusta loppuun, joten se tulee löytämään paikkansa repun taskussa.

Nova Stove Firebox XL

Kokoontaittava malli

Keittimen paksuus pakattuna: 4 cm

Keittimen mitat käyttökunnossa: 21 cm x 14 cm x 14 cm

Paino: 800 g

Luukullinen puunsyöttöaukko, joka tukee samalla poltettavia puita

Kahvat sivuilla

Grilliritilä

Pohjapelti

Pakattu kantolaukkuun

Maahantuoja/jälleenmyynti: Suomen Erikoistukku Oy

VEGAANISTA NAKED BARLEY- RETKIRUOKAA POHJOIS-KARJALASTA

TEKSTI ASKO RISTOLAINEN

KUVAT ASKO RISTOLAINEN JA NORDIC MEAL OY

Kiteeläinen Nordic Meal lanseerasi 2021 sarjan vegaanisia retkiruokia, joiden pääraaka-aineena on vanha ohran maataislajike Jorma. Se sisältää tavallista ohraa enemmän tyydyttymättömiä rasvoja ja on hyvin valkuaisainepitoista. Ohran lisäksi aterioissa on mm. kuusenkerkkää, punajuurta, maa-artistokkaa, hernetettä, jne.

Raaka-aineet pakastekuivataan ja pussitetaan 100 g annospusseihin. Pussi on suljajan ansiosta tiivis ja ateria valmistuu pussissa 10 minuutissa. Ainut huono puoli pussissa on sen muoto. Korkeassa pussissa tahtoo sotkea sormet sieltä syödessä. Annoin tästä valmistajalle palautetta ja toivon asian korjautuvan ajan mittaan. Vaakamallin pussi toimisi tässäkin paremmin. Kyseessä on mielestä pieni mutta merkittävä asia.

Ateriat on tehty vegaanista ruokavaliota noudattavien ajatellen mutta koostumus ja maku on sellainen, että ne maistuvat myös sekasyöjille. Reseptit on laatinut palkittu ravintola Kajo tarkoin valittuja kotimaisia raaka-aineita hyödyntäen.

Itse söin Käsivarren hiihtovaelluksella keväällä 2021 viikon ajan lounaaksi Nordic Mealin aterioita. Varsinkin talvivaelluksella ateriat toimivat erityisen hyvin: Pysähdyin hetkeksi, kaadoin termarista pussiin kuumaa vettä, sekoitin, laitoin aterian takaisin ahkioon valmistumaan ja jatkoin hiihtämistä. Vartin päästä pysähdyn uudelleen ja söin.

Useimmiten valmiit retkiruoat ovat mausteisia ja saavat ainakin minulla rinkan tai ahkion lantiovien kanssa aikaan närästystä. Nordic Mealin ateriat ovat mukava poikkeus ja näitä pystyi hyvin nautti-

maan kesken matkan ilman vatsavaivoja. Neljästä vaihtoehdosta kevyinen herneohratto kuusenkerkillä oli oma suosikkini. Se on täyttävä ja raikkaan makuinen. Punajuurihohratto keksin käyttää lisukkeena perunamuusiin ja paistetun poron sisäfileen kanssa. Täydellinen erämaagourme!

Nordic Meal on perustettu 2019. Yrityksen perustajat Marika, Susanna, Marko ja Katja ovat pohjoiskarjalaisia. Heistä Marko on paluumuuttaja, joka palasi viljelijäksi kotitilalleen. Osa tuotteissa käytetystä luomuhorrasta tulee Markon tilalta. Loput ohrasta tulee toiselta pohjoiskarjalaiselta luomutilalta. Yrityksen kotipaikka on Kitee ja tuotteet myös valmistetaan siellä. Kyseessä on siis 100 % kotimainen tuote niin yrityksen kuin raaka-aineidenkin osalta.

Lisätietoa Nordic Mealin tuotteista löytyy heidän sivuiltaan www.nordicmeal.fi. Tuotteita voi ostaa Haltia Shop-verkkokaupasta.

VIRANOMAISSALENNUS

www.mokkimies.com/
viranomaisalennus

Mokkimies

MÖKKIMIEHEN
VARUSTEKAUPPA

ÄÄRIMMÄISTÄ MUKAVUUTTA JA SUORITUSKYKYÄ

JOHN DEERE

NOTHING RUNS LIKE A DEER

John Deere Gator XUV865M

Ulkoilmassa tilanteet voivat muuttua karuiksi, joten joudut olemaan valmiina kaikkeen. Gator on nyt saatavana myös vinssillä, telasarjalla ja puskulevyllä.

witraktor@tt.wihuri.fi | 020 510 10 | witraktor.fi

sako
100
SINCE 1921

TULEVAISUUTTA RAKENTAMASSA

Kuluneen 100 vuoden aikana, Sakosta on tullut yksi maailman arvostetuimmista kivääri- ja patruunavalmistajista. Pitkä historiamme, maineemme ja laadukkaat tuotteemme pohjautuvat pohjoisen vaativiin olosuhteisiin ja henkilöstömme ainutlaatuisen osaamiseen. 1920-luvun aseseipiltä periytyneet tekemisen taidot yhdistettynä uusimpiin innovaatioihin vievät meidät pitkälle – seuraavaan 100 vuoteen. Yhdessä asiakkaidemme kanssa rakennamme tulevaisuutta.

SAKO

SAKO CARTRIDGES

TIKKA

Sako Ltd. is part of Beretta Group

ESITTELYSSÄ KESKIHINTAISET KATSELUKIIKARIT – KOWA BDII-XD 8x42 WA

Silloin tällöin minulta kysytään, millaiset olisivat hyvät kiikarit. Tässä vaiheessa pitää aina hieman tarkentaa kysymystä, jotta voin vastata siihen. Kysynkin mihin käyttöön ne olisivat tulossa ja minkä hintaisia kysyjä ajattelee. Vanha tosi asia onkin, että hyvä ja halpa ei mahdu samaan lauseeseen. Myös se, mitä kukin pitää hyvinä kiikareina vaihtelee käyttötärpeen ja henkilön mukaan. Parilla sadalla saa kelvollisia retkikiikareita satunnaiseen luonnon havainnointiin, kokenut lintuharrastaja saattaa satsata kiikareihin tonnin. Jossain niiden välillä kulkee hyvien ja kohtuuhintaisten kiikareiden kultainen keskitie. Tässä yhdet sellaiset esittelyyn.

TEKSTI JA KUVA **ASKO RISTOLAINEN**

Kowan uusi BDII-sarja tarjoaa keskihintaisia kiikareita moneen tarpeeseen. Runkoon on istutettu vuosikymmenien kokemuksella kehitetty Kowan XD tuplalinssi. Lasin linssi on pinnoitettu mineraalifluoritiilla, joka takaa erinomaisen valonläpäisyn sekä tuottaa kirkkaan ja värikylläisen kuvan. Laadukas 42mm etulinssi antaa kirkkaan kuvan myös hämärinä aamun ja illan tunteina. Kowan KR-kalvo suojaa linssin pintaa ja helpottaa sen puhtaana pitämistä. Pintaan tarttunut lika, kuivaneet vesipisarat, tms. lähtevät kevyellä mikrokuutiiliin pyyhkäisyllä pois. Paidan helmalla tai talouspaperiruudulla linssiin ei pidä mennä koskemaan, vaikka se joskus olisikin nopein tapa.

Kuten kiikareissa yleensäkin, kierrettävät silmäkupiit helpottavat katselua silmälasien kanssa. Silmäkuppien ollessa auki kierrettynä silmän ja okulaarin välinen etäisyys on ilman silmälaseja 17mm. Silmälaseja käytettäessä kupit voi kiertää joko kokonaan sisään tai vain osittain.

Mallimerkinnän WA eli wide angle kertoo oleellisen tiedon kiikarien käytettävyyteen. Näkökenttä on todella laaja 8,2 astetta, joka tarkoittaa käytännössä sitä, että 1000m päässä näkemäalue on halkaisijaltaan 143m. Tämä on yksi merkittävä asia mikä kannattaa katsoa, kun harkitsee kiikareiden ostoa. Laajempi katselualue antaa paremman katselukokemuksen mutta auttaa myös löytämään helpommin kohteen.

Tarkan diopterisäädön ansiosta kuvan saa tarkaksi vaivatta, kun osaa kiikareiden perussäädön tekemisen. Kiikareiden lähin tarkennusetäisyys on 1,8m. Tarkennusrullan vajaan 1,5 kierroksen pyöräytys siirtää tarkennuksen äärettömään. Herkyydestään huolimatta tarkennusrullan tuntuma on kuitenkin hyvä.

Kevyestä ja kestävästä magnesiumista valmistettujen kiikareiden paino on vain 640g. Kumipinnoite antaa suojan kolhuja ja hankautumisia vastaan. Kevyt kumipinnoitettu kiikari tuntuu mukavalta kädessä eikä ole liukas märkänäkin. Täysin vesitiiviit ja tyypikaasulla täytetyt kiikarit eivät myöskään huuரு ja ovat siis hyvä vaihtoehto niin lintutorneille kuin eräreissullekin säällä kuin säällä. Etulinssien ja okulaarien kumiset suojat on helppo ja nopea ottaa pois kiikareiden roikkuessa kaulassa neopreenipehmustetulla hihnalla. Varsinkin okulaarien suojan käytettävyys on merkittävä asia. Sateisella säällä

sen paikallaan pitäminen on välttämätöntä ja pois ottaminen tarpeen tullen pitää olla helppoa ja sujuvaa.

Kowa on lintuharrastajien keskuudessa tunnettu ja luotettu merkki. Omat kokemukseni esitellyistä kiikareista ovat hyvät. Kuva on lintuharrastajallekin riittävän tarkka, värikylläinen ja kontrastinen jotta lintujen tunnistaminen on helppoa. Toki kalliimmissa kiikareissa em. ominaisuudet hieman paranevat mutta jossain kulkee raja hyvän ja järkevän välillä.

Kowa BDII-XD 8x42 WA-kiikareita on tarjolla useissa verkkokaupoissa ja liikkeissä ympäri Suomen. Hinnat vaihtelevat hieman mutta nopealla otannalla niiden hinta vaihtelee 450 € kahta puolen. Tällä summalla saa rahoilleen erinomaisesti vastinetta. Nämä ovat hyvät mutta eivät halvat. Kalliimpien kiikareiden ostaja osanee selvittää jo itsekkin ominaisuudet mitä hän haluaa ja tarvitsee.

ILMANKIERTOLIIVILLÄ LÄMPÖÄ VASTAAN JA SEN PUOLESTA

TEKSTI JA KUVAT MIKKO KOHONEN

Minulla on ollut tämän kesän käytössä 221B Tactical Maxx-Dri Vest 4.0 ilmankiertoliivi. Liivi on suunniteltu erottamaan kehon ja suojaliivin toisistaan, muodostaen niiden väliin viilentävän ilmakerroksen. Liivi piilottaa sisälleen monta yksityiskohtaa mitä on vuosien varrella paranneltu.

Liivi on tehty nylon tyylisestä antibakteerisesta materiaalista, eikä se kerää kosteutta. Rakenne on joustava ja kennomainen, noin 8mm paksu. Kesällä rakenne viilentää ja talvella se luo päinvastaisen vaikutuksen lämmittäen suojaliivin alla.

Kennomaisen rakenteen yllättävä puoli on, että suojaliivin paino jakautuu ilmankiertoliivin ansiosta suuremmalle alueelle, eikä päällä kannettujen varusteiden paino rasita niskoja ja hartioita niin paljon.

Liivin keskellä pystysuorassa, edessä ja takaa on ilmanavavat, mitkä parantavat ilmanvaihtoa. Ilmanavan ulkopuolinen materiaali on ”tartuntakumia”, mikä auttaa suojaliivin pysymistä paikallaan.

Ilmankiertoliivin saa liitettyä itse suojaliiviin olkapäissä olevilla tarranauhoilla. Liivi pysyy oikealla paikallaan ja tarvittaessa voit riisua ne yhtenä

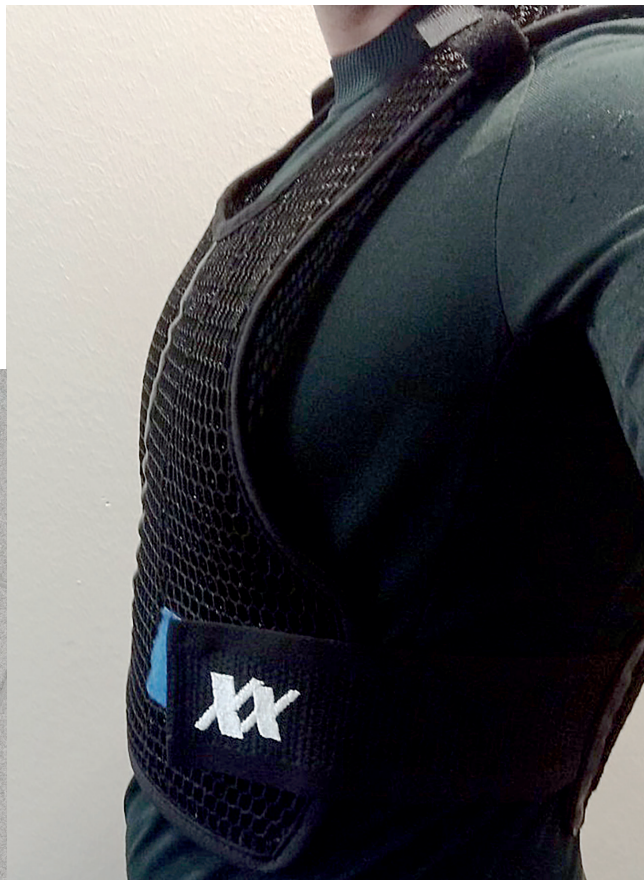
kappaleena.

Liivi kiristetään paikalleen sivussa olevilla hengittävistä materiaalista tehdyillä tarranauhoilla, mitkä myöskin on parannettu leveimmiksi sekä ohkaisemmiksi edeltävistä liivin versioista.

Olen käyttänyt ilmankiertoliivin alla teknisiä t-paitoja. Myöskin RVL kevyimmät paidat toimivat sen kanssa hyvin. Kuumimmilla helteillä ero hikoilussa oli merkittävä verrattuna siihen, ettei liiviä olisi ollut käytössä. Suojaliivi tuntuu kevyemmälle ja mukavammalle päällä ja se toimii myöskin sisätiloissa.

Voin suositella tuotetta kaikille, jotka käyttävät suojaliiviä työssään ja mielestäni tuote olisi hyvä saada myös työnantajan tarjoaviin varusteisiin.

Ilmankiertoliivin maahantuo Finnprotec Oy.

Liivi istuu hyvin päälle ja on joustava.

Ilmankiertoliivin rakenne koostuu 8 mm kennoista.

Ilmankiertoliivi integroituna varusteliiviin.

KALASTUSMESTARUUDET NUIJAMAALLE JA KOLMIKANTAAN

RTU:n jokavuotiset kalastuskilpailut pidettiin Parikkalassa Simpelejärvellä 7.-8.7. Pyyntimuotona on ollut vetouistelu, mutta tänä vuonna järjestettiin myös jigi/heittokalastussarja.

Sääntöinä oli molempina päivinä saada 5kpl haukia, ahvenia ja kuhia kilpailukortille. Tässä osa venekunnista onnistuikin mainiosti.

TEKSTI **SAMI PYLVÄNÄINEN**
KUVAT **JUSSI KÄMPPI**

1. Päivä.

Kokoonnuimme aamupäivällä Juhlatilat Louhelan tiloihin nauttimaan RTU:n tarjoamasta lohikeitosta. Kävimme säännöt läpi ja etsittiin venekunnille majoitukset. Venekuntia osallistui 13kpl kilpailuihin.

Klo. 12 kilpailu alkoi ja veneet siirtyivät vesille. Heti alkuun jo selvisi, että kalat, etenkin kuha on rajusti syönnillä. Vesi oli erittäin lämmintä ja kalat olivat matalissa vesissä.

1. isomman hauen kuva tuli WhatsApp:iin iltpäivällä. Ryytty ja Martikainen Imatralta saivat veneeseen melkein metrin hauen. Kuva otettiin siksi että kilpailuiden säännöissä suurhauet kuvataan ja lasketaan sen jälkeen takaisin uimaan.

Illan koittaessa veneet saapuivat rantaan ja alkoi punnitus. Kaloja tuli kiitettävästi ja kilpailukortit täyttyivät hyvin.

2. Päivä

Aamu alkoi Louhelassa aamupalalla. Mahat täynnä siirryimme rantaan ja kalastus alkoi.

Päivälle oli luvattu vesi- ja ukkoskuuroja. Ja kyllähän pari kuuroa iltpäivällä tulikin. Mutta ei se haitannut, piristi vain helteen keskellä.

Päivän aikana kaksi isompaa hauen kuvaa tuli ryhmään, molemmat vajaan metrin.

Punnitus alkoi klo. 17 ja kalojahan tuli taas rajusti. Muutama venekunta harjoitteli ensimmäisen päivän ja toisena päivänä tulos olikin jo loistava. Kilpailukortit täyteen ja mahtavia nousuja tuloslistalla! Kilpailuissa saatiin kuhia melkein 200kg, muutama

kymmenen kiloa vielä ahvenia ja haukia päälle. Eli kyllä kalastaa osataan!

Tulokset

Vetouistelu:

1. Kotilainen/Määttä/Siikaluoma 63950p, Nuijamaa
2. Hirvonen/Kainulainen 41150p, Niirala
3. Pylvänäinen/Repo 39990, Imatra

4. Tahvanainen/Pirhonen 38460p, Imatra
5. Heikkinen/Kukkonen 37700p, Kolmikanta
6. Kuivalainen/Heinonen/Nyman 37490p, Niirala
7. Kurttila/Kokki 30210p, Imatra
8. Kämpö/Ahonen/Broman 18060p, Immola/Nuijamaa/Pelkola

Jigi/Heittosarja

1. Kuusela/Kalmari 1163cm, Kolmikanta
2. Huttunen/Iivari 746cm, Vaalimaa
3. Issakainen/Okkonen 156cm, Niirala/Onttola
4. Piirainen/Reinekosi/Airola Konerikko, Imatra

Kiitokset:

RTU ja Immolan yhdistys. Tällaisia tapahtumia ei voi järjestää ilman liiton tukea. Panostuksesta iso kiitos! Liikutimme yli 30 jäsentä kalastuksen parissa.

Asennusliike J. Mononen OY sponsoroi mittalaudat kaikille. Nämä laudat tulevat kiertämään tulevaisuudessa kilpailuissa.

HK Varma palkinnoista.

Tietenkin kiitokset osallistujille! Mukava kun saatiin Pohjois-Karjalastakin porukkaa tänne Kaakkoon.

Kilpailut onnistuivat hyvin. Kaikki pääsivät hengissä kotiin, ja suurin osa oli järjestelyihin tyytyväisiä.

Pieniä tarkennuksia sääntöihin yms. voi tulevaisuudessa tehdä, mutta tänä vuonna menttiin näin.

Ensi vuoden kilpailut ovat suunnitteilla ja katsotaan missä/miten ne pidetään.

Mutta hyvällä sykkeellä, sanoi yksi kollega, ja näinhän se pitää mennä!

Mukavaa loppu vuotta kaikille jäsenille!

KURVARIT

SUOMUSSALMEN – RAATTEEN TIEN KAKSOISTAISTELUN LYHYT OPPIMÄÄRÄ

Sotahistoriaan on mielenkiintoista perehtyä autenttisilla tapahtumapaikoilla ja etenkin asiantuntevan oppaan johdolla se käy kaikkein parhaiten. Raatteen tiellä oppaamme oli Lassi With. Hän hallitsi talvisodan Suomussalmen suunnan tapahtumat yksityiskohtia myöden ja on toiminut oppaana 1990-luvulta alkaen. Seuraavassa tiivistettynä näiden taistelujen tapahtumia, joita tietorikas oppaamme toi meille ansiokkaasti esille.

Jos ei ole perehtynyt Suomussalmen taisteluihin talvisodassa, mieltää tämän yhteenoton pelkästään Raatteen tien tuhoamistaisteluksi. Kuten seuraavastakin tekstistä käy selville, tapahtui Suomussalmella paljon muutakin marraskuun lopun 1939 ja tammikuun 1940 välisenä aikana. Lisäksi rajanpinnassa paikallisia taisteluja ja partiokahakoita käytiin sodan loppuun asti.

TEKSTI **ARI KOMULAINEN**
KUVAT **SA-KUVAT**

Laajasti tiedossa

Suomussalmen – Raatteen tien taistelut tunnetaan, ainakin nimeltä, talvisodastamme ehkäpä kaikkein laajimmin, niin maassamme kuin maailmanlaajuisesti, etenkin sotahistoriaan

perehtyneiden keskuudessa. Kun nämä suomalaisille voitokkaat taistelut käytiin 30.11.1939 – 10.1.1940, niin muualla toisen maailmansodan rintamalla oli hiljaista, joten sotakirjeenvaihtajien ja siten lehdistön kautta mielenkiinto kohdistui heti talvisodan alusta alkaen Suomeen ja kehittyvässä olevaan klassiseen Daavid vastaan Goljat otteluun. Sotatapahtumien tiedot levisivät laajasti jo sodan aikana ja etenkin taistelujen laannuttua Suomussalmella 1940 tammikuun puoleenväliin mennessä. Kuvat sataneen lumen peittämistä tuhoista kolonnista ja kaatuneiden ruumiskasoista levisivät ympäri maailman. Tosin Neuvostoliitossa talvisota kuitattiin luoteisrajan pienenä rajakahakkana, eikä myönnetty Puna-Armeijan hyökkäystä pienen naapurin kimppuun fasistisen Saksan sopimuskumppania (Ribbentrop – Molotov sopimus etupiirista).

Suomussalmen taistelumaastot ovat kaikki nykyisten rajojemme sisäpuolella ja siten helposti saavutettavissa tänäkin päivänä. Muistomerkinsä taistelualueelle ovat suomalaisten lisäksi pystyttäneet venäläiset ja ukrainalaiset, kun oikea historiantieto on levinnyt myös itärajan toisellekin puolen. Raatteen tie on maamme toinen auktorisoitu taistelutie ja Suomussalmella on panostettu sen palveluihin esimerkiksi.

Rajavartiosto vastasi liikekannallepanosta

On hyvä muistaa, että koko Pohjois-Suomen, Laatokan pohjoispuolelta – Jäämerelle, puolustuksesta vastasivat talvisodan alussa Rajavartiostojen kantamiehistä ja reserviläisistä perustetut Erilliset pataljoonat, joiden esikuntana toimi Rajavartiostojen

esikunnasta (nykyinen nimitys Rajavartiolaituksen esikunta RVLE) perustettu Pohjois-Suomen ryhmä, jota komensi silloinen rajavartiostojen päällikkö, kenraalimajuri W. E. Tuompo.

Ylimääräisten harjoitusten (YH:n), eli kenttärmeijan liikekannallepanon aluksi Suomussalmella perustettiin Suomussalmen harjoituskeskus (SuHK) ja sen kantajoukoksi Erillinen Pataljoona 15. Miehistö siihen tuli paikkakunnalta ja ympäristön kunnista. Pataljoonan komentajana toimi Kainuun Rajavartioston komendantti (komentaja), everstiluutnantti Leo Kyander. Johtajat vaihtuivat sodan alussa tiuhaan Suomussalmen suunnalla: Leo Kyander sai antaa johtajan paikkansa 6.12.1939 majuri Kaarle Karille, jolta komentajan tehtävät otti vastaan 9.12.1939 eversti Hjalmar Siilasvuo.

Siilasvuon Suomussalmen suunnalla komentamien yhtymien (prikaati, ryhmä, divisioona) esikuntien esikuntapäällikkönä toimi kapteeni Alpo Martinen, hänellä oli huomattava osuus siihen, että taistelut päättyivät suomalaisten voittoon. Näiden upseerien suhteista ja toiminnasta on Pasi Tuunainen kirjoittanut erinomaisen kirjan: ”Tahtojen taisto: Alpo K. Martinen ja Hjalmar Siilasvuo talvisodassa.” Useamman täydennyksen jälkeen Suomussalmella taisteli loppuvuodesta 1939 yhteensä yhden divisioonan (9.D) ja erillisen ryhmän (Ryhmä Susi) voimat, yhteensä vajaa 18 000 miestä.

Puna-Armeijan hyökkäysvoima pohjoisella rajaosuudella yllätti Suomen puolustusvoimat vahvuudellaan sodan alkupäivinä, kahdessa armeijassa (9. ja 14.A) yhteensä seitsemän divisioonaa. Olihan suunnitelmassa lähdetty siitä, ettei vihollisen suurempien voimien keksitys Pohjois-Suomen vastaiselle itärajalle onnistu maastoesteistä johtuen.

Vaikka poikkeaviakin näkemyksiä esitettiin, tästä oletuksesta pidettiin kiinni. Vain Pohjois-Karjalan ryhmän Pielisjärven (Lieksa) osalta hyökkäysvoima oli ennakoitu oikein ja siellä voimasuhteet olivat joukkojen elävän voiman osalta lähes tasapaiset.

Sodan alkupäivät Suomussalmen suunnalla

Suomussalmen suunnassa hyökkäsi 30.11.1939 9.Armeijan alaiseen 47.Armejakuntaan kuulunut 163.Divisioona (9.Armeijaa komensi 22. joulukuuta – sodan loppuun Vasili Tšukov, joka sai mainetta talvella 1942–1943 Stalingradin puolustajana). 163.Divisioonan voimat oli jaettu kahteen hyökkäysosastoon: Uhtuan – Vuonnisen – Lonkan (STNL) – Juntusrannan suunnasta eteni kahden rykmentin (81.Vuor.JR ja 662.JR) vahvuinen voimaryhmä Suomussalmen – Kuusamon tien suuntaan Palovaaraan. Uhtuan – Vuonnisen – Vasonvaaran (STNL) – Raatteen tien suunnassa eteni yhden rykmentin (759.JR) vahvuinen voimaryhmä.

Suomalaisilla oli Juntusrannan suunnalla Rajavartio-osasto II, johtajana vänrikki Elo, vahvuudeltaan reilu joukkue, 42 miestä. Suomalaisen painopistesuunnassa Raatteen tien varmistuksena oli Rajavartio-osasto I, päällikkönä reserviluutnantti E. Lehto, vahvuudeltaan 244 miestä, joiden vahvistuksena lisäksi 118 suojeluskuntalaista. Loput pataljoonasta oli sijoitettuna Ämmänsaareen, sopimuksen mukaisesti rajarauhan turvaamisesta vuodelta 1922.

163.Divisioonan vahvuus oli sodan alussa yhteensä noin 20 000 miestä. Sen perusvahvuus oli 17 650 miestä, mutta Divisioonaa oli vahvennettu liikennerykmentillä, tiedustelu- ja pioneiripataljoonalla ja lisäksi 47.AK:n muita joukkoja oli tietöissä Lonkan kylästä Juntusrantaan ja siitä kohden Palovaaraa. Aseistuksena ja varusteina divisioonalla oli mm: 147 tykkiä, 45 panssarivaunua, 25 panssariautoa, 104 traktoria, 64 perävaunua, 752 moottoriajoneuvoa ja 6000 hevosta.

Suomussalmen puolustajien vähälukuihin joukkoihin saatiin 4.12.1939 ensimmäinen täydennys: Kenttätäydennysprikaatin neljäs pataljoona (IV/KT-Pr). Tästä pataljoonasta (-2.K) ja ErP 15 koottu hyökkäysosasto yritti vastahyökkäystä Raatteen tiellä Likoharjuun edennyt vihollisen kärkeä vastaan 5.12.1939, mutta hyökkäys keskeytettiin P-SR komentajan käskyllä ennen taistelua ja hyökkäysosasto vetäytyi lähtöasemiin Raatteen tiehaaran pohjoispuoliselle vesistölinjalle.

Lisää voimaa saatiin, kun Suomussalmelle keskitettiin Jalkaväkirykmentti 27 (JR 27), jonka ensimmäinen kuljetuserä oli perillä 9.12.1939 kello 14.30.

Raatteen tietä etenevää JR 759 onnistuttiin hidastamaan kenttälinoitetussa Purasjoen asemassa, etäisyys rajalta noin 10 kilometriä, 1.-4.12.1939 välisenä aikana, mutta muutoin molemmat hyökkäysosastot (81.Vuor.JR Juntusrannan

suunnasta ja 759.JR Raatteen tietä ja kaksi pateria divisioonan tykistöä) etenivät vääjäämättä poltettuun Suomussalmen kirkonkylään, joka menetettiin 7.12.1939. Suomalaiset joukot keskitettiin puolustukseen Niskaselän ja Haukiperrän länsirannalle. Samaa aikaan 9.12.1939, kun eversti Siilasvuo otti joukkojen komennon Suomussalmen suunnalla, pääsi vihollisen jalkaväen kärki noin komppanian voimin etenemään lossin maastossa Haukiperrän yli. Onneksi lahden jää ei vielä kestänyt hyökkäysvaunuja. Hyökkäys lyötiin 1./ErP 15 ja 3./ErP 15 joukkueen vastaiskulla takaisin Haukiperrän itärannalle. Tällä taistelupaikalla on muistomerkki, jossa lukee: ”Tähän päättyi talvisodan aikana 9.12.1939 vihollisen eteneminen.”

Kekkosen panttivangit

Suomussalmen rajanpinnasta jäi hyökkääjän valloittamille alueille 1685 siviilihenkilöä, lähinnä vanhuksia, naisia ja lapsia, pääosin Juntusrannan kylästä. Osalle näistä Puna-Armeijan hyökkäys oli odotettu tapahtuma. Korpikommunismi oli näillä seuduilla ennen sotaa voimissaan. Punaista ratsastajaa odotettiin jopa innostuneena – kuten historioitsija Teemu Keskisarja on kirjassaan ”Raaka tie Raatteeeseen” osoittanut. Juntusrantaan perustettiin miehityksen alussa kommuuni, joka tosin jäi lyhytikäiseksi.

Syynä siviilien jäämiseen hyökkäyksen jälkeisiin oli sisäasiainministeriön päätös olla evakuoimatta siviiliasukkaita rajan läheisyydestä. Näin jälkikäteen ajateltuna käsittämätön päätös, kun koko kenttäarmeijakin oli keskitettyä yli puolitoista kuukautta ennen sotaa. Sisäasiainministerinä toimi Cajanderin III:ssa hallituksessa Urho Kekkosen. Siitä nimitys: Tasavallan tai Kekkosen panttivangit. Vajaa 300 henkilöä internettiin helmikuussa 1940 Neuvostoliittoon Kintsemän leiriin. Sotavankeudessa menehtyi 10, 12 teloitettiin vakoilusta epäiltyinä ja kolme miestä pakeni leiriltä. Lisäksi syntyi kolme lasta. 254 henkilöä palautettiin takaisin Suomeen kesäkuussa 1940.

Vihollisen eteneminen pohjoiseen pysäytettiin Allassalmella

Juntusrannasta hyökänneet kaksi rykmenttiä vahvistuksineen, yhteensä noin 4500 miestä, jakaantuivat Suomussalmi – Kuusamo tiellä Palovaarassa kahteen osastoon. 81.Vuoristojalkaväkirykmentti jatkoi etenemistä etelään, eli Suomussalmen kirkonkylän suuntaan ja 662 suuntasi osillaan pohjoiseen ja etelään Kylänmäen tasalle asti. Eteneminen pohjoiseen tyssäsi Piispajärven tasalle Allassalmella, jossa sitä vesistön pohjoisrannalla oli vastaanottamassa Kuusamossa perustettu ErP 16. Näin vihollisella oli vankasti hallussaan lähes 50 kilometriä Suomussalmi – Kuusamo tietä.

Suomussalmen taistelija tutkii venäläistä PE-kiikaritähäintä ja sekä Mosin-Nagant kivääriä

Suomussalmi – Raatteen tien kaksoisoperaatiossa saatiin runsaasti erilaista sotasaalista. Taisteluvälineiden lisäksi saatiin muutakin saalista, mm. vankkurillinen varmuusvälineitä (kondomeja), orkesterin soittovälineet ja muuta rekvisiittaa Oulussa järjestettävää voittoparaatia varten. Kuvassa tutkitaan Isä Aurinkosen banderollin alla venäläistä hiihtopasta Hyrynsalmella 9.2.1940.

Venäläisten hyökkäys eteni 9.1.1939 Haukiperrän lossin maastossa lahden länsirannalle. Noin komppanian vahvuinen osasto tuhottiin vastaiskulla. Taistelussa kaatuneita haudataan lossin maastosta.

Kuusamolaiset torjuivat 6.12.1939 alkaen useamman hyökkäyksen ja suuntaa vahvistettiin 23.12.1939 Jalkaväkirykmentti 64:llä, pioneerikompanialla ja kahdella tiedusteluosastolla. Osaston johtajaksi määrättiin 13.12.1939 everstiluutnantti Paavo Susitaival. Näistä joukoista muodostui Ryhmä Susi, jolla oli huomattava osuus Suomussalmen taistelujen voitokkaassa päätöksessä. Siilasvuon ja Susitaival eivät tulleet henkilökohtaisella tasolla toimeen keskenään, joten 9.D ja Ryhmä Susi toimivat itsenäisesti omilla suunnillaan ilman yhteistoimintaa.

Ryhmä Susi puhdisti vastahyökkäyksessä 23.-28.12.1939 Kuusamon tien Palovaarasta – Piispajärvelle. Kovin taistelu käytiin Hyövnvaarassa, jossa ErP 16 eteni etelästä Palovaaran suunnasta ja JR 65 ensimmäinen ja kolmas pataljoona pohjoisesta Piispajärven suunnasta ja rusensivat vahvennetusta 662.JR:sta muodostetun taisteluosasto Šarovin, jonka eloonjääneet pakenivat metsän läpi itään tavoitteena Kiantajärvi. Taistelualue muistutti myöhempää Raatteen tietä tuhottuine kolonnineen, jota oli tiellä kuuden kilometrin pituudelta.

Vastahyökkäys poltettuun kirkonkylään

Suomussalmen kirkonkylän valtauspäivänä (7.12.1939) sinne saapui ensimmäisen luokan armeijankomisaari Lev Mehlis, joka toimi Puna-Armeijan poliittisen päähallinnon päällikkönä ja raportoi Suomussalmen tapahtumista suoraan Stalinille ja Vorošiloville Moskovaan.

Eversti Siilasvuon komentamien joukkojen vastahyökkäys Suomussalmen kirkonkylän valloittaneen voimaryhmän tuhoamiseksi alkoi 11.12.1939, jossa JR 27 ja IV/KT-Pr etenivät Suomussalmi – Kuhmo tielle Haukiperrän eteläpuolelta. Hyökkäysoaston edettyä tien tasalle ja kääntyttyä tien suuntaisesti sen molemmin puolin länteen, kohden Suomussalmen kirkonkylää, ajoj tietä idästä saattue, josta tuhottiin henkilö- ja panssariauto ja kuorma-auto. Henkilöautossa oli matkustajana armeijankomisaari Mehlis, mutta hän selvisi useamman tunnin taistelusta naarmuitta, mutta joutui palaamaan Suomussalmen kirkonkylään Juntusrannan reittiä panssarivaunun kyydissä.

Kirkonkylän taistelujen aikana Siilasvuon suojasi selustansa Raatteen tien suuntaan Kuomasjoella (nykyinen nimi Kuomanjoki) keskittämällä jokilinjalte Osasto Kontulan, vahvuudeltaan noin 300 miestä. Tärkeänä vahvistuksena toimi ErP 15 konekiväärijoukkue. Osaston nimi vaihtui 16.12.1939 Osasto Mäkiseksi, kun osastoa vahvennettiin ja sen johtoon kääntettiin kapteeni Simo Mäkinen. Osasto Kontula-Mäkinen piti Suomussalmi – Kuhmon tien poikki, millä oli ratkaiseva merkitys Suomussalmen – Raatteen tien taisteluiden voitokkaaseen päätökseen.

Kirkonkylän raunioihin kaivautunutta vihollista ei onnistuttu idän suunnasta ankarista taisteluista huolimatta savustamaan koloistaan, eikä vahvennetun ErP 15 hyökkäys Hukkonniemen suunnasta johtanut tulokseen. 81.Vuor.JR oli kaivautunut Hukkon-

niemeen ja 759.JR kirkonkylän alueelle. Taistelut saivat asemasodan luonteen.

Ilmari Kiannon taitelijakoti ”Turjanlinna” Hukkonniemen lounaisrannalta poltettiin 19.12.1939. Tähän liittyy kuuluisa episodi Kiannon sikarilaatikon kanteen kirjoittamasta viestistä Puna-Armeijalle. Kianto tuomittiin talvisodan jälkeen maanpetoksen yrityksestä puoleksi vuodeksi kuritushuoneeseen. Tästä tuomiosta suivaantuneena Kianto kirjoitti teoksen, joka ilmestyi 1948: Omat koirat purivat – pidätetyn päiväkirja vuodelta 1940. Näistä kirjan tapahtumista ohjasi Mikko Niskanen elokuvan 1974.

Uusi yritys Hukkonniemeen ja kirkonkylään kaivautuneen vihollisen lyömiseksi aloitettiin 27.12.1939. Saatujen vahvistuksen johdosta voimaa oli nyt aiempaa enemmän, yhteensä 10 pataljoonaa. Päähyökkäys suunnattiin lännestä kohden Hukkonniemeä Ryhmä Karin toimesta, neljän pataljoonan voimin. Lisäksi pakkanen kiristyi lähes -30 asteeseen. Jo 16.12.1939 oli tullut 9.D:n esikuntaan tiedustelutieto, että taistelualueelle on saapumassa uusi yhtymä (44.D), joka oli keskitysmarssilla Raatteen tien suunnalla auttamaan ahdinkoon joutunutta 163.Divisioonaa.

Aikaisin aamulla 28.12.1939 81.Vuor.JR ja 759.JR tarjosi suomalaisille hyökkääjille yllätyksen. Odotettiin hyökkäystä, mutta rykmentit pakenivat lentokoneiden ja panssarivaunujen suojaamina, noin viiden kilometrin pituisena rivistönä, pitkin Kiantajärven jäätä kohden Juntusrantaa. Vastustajan pako yllätti suomalaiset täysin ja rivistö pääsi lähes ilman taistelua vetäytymään koko järvimatkan. Lisäksi se vei raskaan kalustonsa mukanaan. Sotasaaliiksi jäi vain yksi panssaritorjuntatykki.

Pako oli siinäkin mielessä yllättävä, että 44.Divisioonaa oli päässyt jo kärkiosillaan Kuomasjoelle, josta poltettuun kirkonkylään on vain 10 kilometrin matka, eli panssareille alle puolen tunnin ajo. Vetäytymiseensä rykmentit saivat Stavkan, eli Neuvostoliiton asevoimien pääesikunnan luvan. On esitetty oletus, että Stalin halusi pelastaa propagandapäällikkö Mehlin tuholta.

Käärme paloiteltiin motteihin – 44.Divisioonan tuho

Kun 163.Divisioonaa Suomussalmen kirkonkylän suunnan rykmentit liukenivat Siilasvuon johtaman 9.D:n käsistä, pystyi se keskittämään ryhmittymisen jälkeen hyökkäysvoimansa Kuomasjoen tulpan eteen pysäytettyä ja marssijärjestykseen kaivautunutta 44.Divisioonaa vastaan.

Kun käsitellään Raatteen tien taistelua, niin sen oikea nimitys olisi Suomussalmi – Kuhmon tien taistelu, koska pääosa 44.Divisioonasta tuhottiin tälle tielle: Kuomasjoen ja Raatteen tiehaaran (nykyisin

*Sotasaalista ja kaatuneita Raatteen tieltä
Ukrainalainen 44.Divisioona kohtasi matkansa pääin Kainuun hyisessä erämaassa tammikuussa 1940. Ankaru pakkanen ja suomalaisten hiihtosissien iskut pehmittivät valiodivisioonan lähes taistelukyvyttömäksi ennen lopullista tuhoa 6.-7.1.1940.*

paikalla on Raatteen portin matkailukohde) väliseen maastoon. Vuosikymmenten saatossa tämä aikavälillä 1.-10.1.1940 käyty taistelu on vakiintunut Raatteen tien taistelun nimelle, joten sitä käytetään myös tässäkin esityksessä.

Raatteen tien taistelussa Siilasvuon johtamat 10 pataljoonaa paloiteltivat ukrainalaisen divisioonan useampaan mottiin 5.-7.1.1940, jotka sitten tuhottiin yksi toisensa jälkeen. Tässä auttoi ankaru pakkanen – ukrainalaiset olivat kesävarusteissa – ja myös 44.Divisioonan komentajan Vinogradovin 6.1.1940 iltpäivällä antama vetäytymiskäskey, joka laukaisi joukoissa paniikin ja pakokauhun valtaamat osastot oli helppo tuhota murrostetuille tienkatkaisupaikoille. Vain pieni osa 44.Divisioonan elävästä voimasta pääsi pakenemaan Raatteen tien pohjoispuolisen erämaan läpi omalle puolelleen rajan taakse. Joukossa divisioonan komentaja Vinogradov.

Viimeisenä vallattiin 10.1.1940 iltaan mennessä Raatevaaran – Raatteen rajavartioaseman – rajan välinen maasto, jota puolusti Juntusrannasta siirretty 305.Jalkaväkirykmentin ensimmäinen pataljoona. Hyökkäyksen suoritti ErP 15, mukana oli samoja miehiä, jotka olivat vajaan puolitoista kuukautta aiemmin joutuneet pakenemaan vauhdilla ylivoimista hyökkäystä kohden länttä. Nyt hyökkääjä oli iskeyty takaisin rajan taakse.

Suomussalmen Raatteen tien taistelujen voitokas johtaja, eversti Hjalmar Siilasvuon ylennettiin kenraalimajuriksi 8.4.1940.

44.Divisioonan tuho laskettiin sen johdon syyksi. Komentaja, kenraali Vinogradov, esikuntapäällikkö, eversti Volkov ja poliittisen osaston päällikkö Pahomov teloitettiin ampumalla 11.1.1940 Vasonvaarassa. Divisioonan säästyneet miehet komennettiin katselemaan teloitukset.

Lähteet:

Veikko Karhunen Raatteen tie WSOY 1970
Mika Kulju Raatteen tie talvisodan sankaritarina Ajatus Kirjat 2011
Internet: <https://www.suomussalmi.fi/fi/matkailu/suomussalmen-sotahistoria/>

Turvallisesti yhdessä

• Meritie •

**Alumiiniveneitä
ammattikäyttöön**

www.kewatec.fi

**KAMEWA
WATERJET
PROPULSION**

KONGSBERG

kongsberg.com/maritime

DECARBONISING
MARITIME WILL TAKE

**MORE THAN
TECHNOLOGY**

Read more at www.wartsila.com/decarbonisation

Pellon komennukselta 15.07.2021 auringon nousu
eli toimistonäkymät Tornionjoelta

KUVA SAMI JÄNIS "JÄNÖ"

KUVA JOEL APELGREN

"Turvallisuus ennen kaikkea molemmin puolin", Komennusmies Tunturi-Lapissa K-SR:sta ja
Ruotsin Poliisi Kaunisjoen sillalla 2021. Yhteistyö on voimaa!

KUVA MATTI PATRONEN

Salla: Rajalaitteita joudutaan vaihtamaan aika ajoin. Kuvan rajavyöhykkeen merkki pitää uusia vähän
väliä junien takia.

KUVA MATTI PATRONEN

Kuvassa Miika Koskinen ja Juha Halonen. Mönkijän vinssaus menossa.
Mönkijäkurssilla Ivalossa 2021. Lämmintä +28°

Helsinki-Vantaan lentoasema

KUVA ANTTI NIEMI

Länsisatama sisäraja 7.3. Klo 22:15

KUVA ANTTI NIEMI

MERITURVA

PYSY PINNALLA!

Meriturvan yksiköt tarjoavat korkealaatuaista turvallisuuskoulutusta ammattitaitoisten kouluttajien johdolla. Ota yhteyttä, niin suunnitellaan yhdessä ryhmällesi sopiva koulutuskokonaisuus!

Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus
puh. 019 - 2876 600 • www.meriturva.fi

DEFENCE AND SPACE

Kokonaisturvallisuutta tukemassa

Nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä muuntautumiskyky ratkaisee. Kehitämme älykkäitä tuotteita ja palveluja asiakkaittemme vaativiin tarpeisiin.

Ratkaisumme tukevat Suomen viranomaisia maalla, merellä, ilmassa, verkossa sekä avaruudessa.

Kun ratkaisut yhdistetään suomalaiseen osaamiseen, turvataan kriisitilanteen huoltovarmuus.

We make it fly.